

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΙΔΡΥΤΑΙ

ΝΙΚ. ΑΒΡΑΑΜ
ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΒΟΥΛΗΣ 1
ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 65-84

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ ΔΡ. 200.—
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 100.—

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Λ. Α. 1.—
ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΣΕΛ. 10.—

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 5

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 5 ΙΟΥΛΙΟΥ 1930

ΑΘΗΝΑΙ-ΕΤΟΣ Α'-ΤΕΥΧΟΣ 26

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:

Πρὸ τοῦ σκοτεινοῦ διεθνοῦς ὁρίζοντος

Β. ΒΕΚΙΑΡΕΛΛΗ:

Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἑλληνοτουρκικῆς

Π. ΜΑΜΟΠΟΥΛΟΥ:

Ἡ μοιραία ἐκκαθάρισις

Β. Γ. ΓΑΝΩΣΗ:

Ἡ κρίσις τῆς σταφιδοπαραγωγῆς

Γ. ΜΟΔΗ:

Ἡ αὔξησις τοῦ δασμοῦ τοῦ σίτου

Α. ΤΣΙΜΙΚΑΛΗ:

Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία

Π. ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΥ:

Αἱ δικαστικαὶ πτωχεύσεις

Α. ΠΕΤΡΟΜΑΝΙΑΤΗ:

Τὸ ἐκλογικὸν σύστημα

Ο. Β. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ:

Ἡ νοσηρότης ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ

Α. ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ:

Ἡ «Dopolavoro» ἐν Ἰταλίᾳ

Π. ΤΖΟΒΑΡΑ:

Ἡ γυναῖκα στὴν Ἐπιθεώρηση Ἑργασίας

Λ. ΜΑΚΚΑ:

Ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία τῶν νέων

Ν. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ:

Τὸ ἔργον τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς

Α. Ω.

Ἕνας σπουδαῖος ἐκπολιτιστικὸς συντελεστὴς

ΛΑΚΩΝΙΚΑ — ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΙΝΗΣΙΣ — ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ —

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

HELLENIC BANK TRUST C^o

NEA YOPKH

ΤΡΑΠΕΖΑ ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ Δολλάρια 1.500.000.

Δέχεται καταθέσεις και εκτελεί πάσης φύσεως τραπεζικὰς ἐργασίας ὑπὸ λίαν εὐνοϊκούς ὁρους.

Οἱ ἔχοντες συναλλαγὰς καὶ συμφέροντα ἐν Ἀμερικῇ δύνανται ν' ἀποτείνωνται εἴτε ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν *HELLENIC BANK TRUST Co*, 51 Maiden Lane, New York, U. S. A., εἴτε πρὸς τὴν ΕΘΝΙΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ἐν Ἀθῆναις μὲν εἰς τὸ Κεντρικὸν Κατάστημα (Τμήμα Ἑργασιῶν Ἀμερικῆς), ἐν ταῖς Ἑπαρχίαις δὲ εἰς τὰ κατὰ τόπους Ὑποκαταστήματα αὐτῆς.

Τὸ ἐν ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ Πρακτορεῖον τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς (51 MAIDEN LANE) καὶ τὸ ἐν ΣΙΚΑΓΩ Γραφεῖον τῆς (33 S. CLARK Street) ἐξακολουθοῦν λειτουργοῦντα.

A. E. B. E. Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ & ΜΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡ. 51.250.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 18, ΤΗΛΕΦ. 4-25 & 7-43

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ: ΝΟΤΑΡΑ 48, ΤΗΛΕΦ. 2-87

ΤΜΗΜΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ

Γενική Ἀντιπροσωπεία τῆς *SHELL Co (HELLAS) Ltd.* — Ἑγκαταστάσεις ἐν Πειραιεῖ, Θεσσαλονίκῃ καὶ Βόλῳ. — Διαρκὴς παρακαταθήκη βενζινῶν, πετρελαίων (φωτισικοῦ καὶ καύσεως), ὀρυκτελαίων, ἀσφάλτου, παραφίνης κλπ.

ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΟΔΟΧΙΚΟΝ

Ἀντιπροσωπεία τῶν Ἑταιρειῶν: *Bell Telephone Manufacturing Co*, *Corn Products Refining Co*, *Société Marseillaise du Sulfure de Carbon*, *Pure Cane Malasse Co Ltd*, *Egyptian Salt & Soda Co Ltd*.

ΤΜΗΜΑ ΟΔΟΠΟΙΓΑΣ

Παρὰ τῷ τμήματι τούτῳ λειτουργεῖ εἰδικὸν τεχνικὸν γραφεῖον διὰ τὴν παροχὴν πάσης πληροφορίας διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἀσφάλτου καὶ διὰ τὰ σχετικὰ μηχανήματα εἰς πάντα αἰτοῦντα.

ΤΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΠΡΟ ΤΟΥ ΣΚΟΤΕΙΝΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΡΙΖΟΝΤΟΣ

ΔΕΝ ἐπέρασαν πολλοὶ ἡμέραι ἀπὸ τῆς διασαλπίσεως τοῦ περιφήμου σχεδίου τοῦ Γάλλου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τοῦ εἰσηγουμένου εἰς ὅλα τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη τὴν σύμπηξίν των εἰς μίαν γενικὴν ἔνωσιν καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου συνεργασίαν των, καὶ ἐν τούτοις εἰς τὸν διεθνή — ἰδιαιτέρως μάλιστα εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν — ὀρίζοντα ἤρχισαν ἤδη νὰ συσσωρευθῶνται ἀποτόμως ἐπικίνδυνα σύννεφα, ἐνσπείροντα τὸν φόβον νέων ἀναστατώσεων, νέων ἀνταγωνισμῶν, νέων ἰσῶς εἰς τὴν Εὐρώπῃ πολέμων. Καὶ ἡ ἀνθρωπότης ὁλόκληρος, σκυθρωπὴ καὶ ἀνήσυχος, ζητεῖ νὰ μάθῃ, ἀπορεῖ καὶ ἀγανακτεῖ. Καὶ διερωτᾶται: Ὡστε λοιπόν, ἔτσι, ἐπέπρωτο, τάχα, πρὶν κλείσῃ καλὰ-καλὰ δεκαετία ἀπὸ τὸν τερασμιὸν τῆς μεγάλης σφαγῆς, νὰ γίνεταί καὶ πάλιν σοβαρῶς καὶ ὑπευθύνως λόγος περὶ ἐνὸς νέου πολέμου; Ὡστε λοιπόν, ἔτσι, ἀρκεῖ ἄρα γε νὰ διατυμπανίζεταί ἀνὰ τὴν Εὐρώπῃν τὸ εὐαγγέλιον τῆς συνεργασίας καὶ τῆς ἀλληλεγγύης, διὰ νὰ ἀνακυπτή καὶ πάλιν ἀμέσως ἡ διχόνοια καὶ ἡ ἀπειλή;

Καὶ ναί μὲν, ἐν τῷ μεταξύ, εἰς τὴν τραγικὴν γραμμὴν τοῦ Ρήνου ἀποκαθίσταται ἡ ὁμαλότης, διὰ τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἐκκενώσεως τῶν παραρρηγνείων ἐπαρχιῶν τῆς Γερμανίας ἀπὸ τὰ γαλλικὰ στρατεύματα τῆς κατοχῆς. Ναί μὲν, ἐπίσης, ἤρχισε συστηματικῶς ἐφαρμοζόμενον τὸ σχέδιον Γιώγκ, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐξεκαθαρίσθησαν τελειωτικῶς αἱ μεταξὺ τῶν ἐχθρῶν τοῦ μεγάλου πολέμου περὶ τὰς ἐπανορθώσεως δοσοληψίας. Ναί μὲν, ἐξ ἄλλου, καὶ εἰς τὰ νευραλγικώτατα πάντοτε Βαλκάνια παρατηρεῖται μία ὕφεσις παθῶν καὶ μία σχεδὸν γενικὴ τάσις πρὸς τὴν προσέγγισιν καὶ πρὸς τὴν συνεργασίαν. Ἀλλὰ τί σημαίνουν αὐτά; Αἱ ἀστραπαὶ δὲν παύουν νὰ δισταυροῦνται περὶ τὰς Ἀλπεῖς καὶ ὑπὲρ τὸν Δούναβιν. Καὶ ἐπὶ πλεόν, παραμένει σκοτεινὸν τὸ μέγαλον τῆς Ρωσίας ἐρωτηματικόν. Καὶ ἐπὶ πλεόν, λανθάνουσα διατηρεῖται ἡ γερμανοπολωνικὴ ἐρις. Καὶ ἐπὶ πλεόν, ἐντείνεται ἀνὰ τὴν Εὐρώπῃν ὁλόκληρον, ἡ μεγαλυτέρα οἰκονομικὴ κρίσις ποὺ τὴν ἔχει ποτὲ μαστίσει. Καὶ ἐπὶ πλεόν, μεταξὺ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ὑψώνεται τὸ φάσμα ἐνὸς τελωνειακοῦ πολέμου. Καὶ ἐπὶ πλεόν, ἐνῶ ἡ Κίνα ἀναβράζει ἀκόμη, αἱ Ἰνδὶαι ἐπαναστατοῦν καὶ ἡ Ἰνδοκίνα συγκλονίζεται.

Δὲν παραβλέπομεν βέβαια, ἐξ ἀντιθέτου, ὅτι καὶ οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ τῆς σημερινῆς καταστάσεως συντελεστοί — ἡ οἰκονομικὴ κρίσις, ἡ εὐρωπαϊκοαμερικανικὴ διάστασις καὶ αἱ ἀποικιακαὶ ἀνωμαλίες — ἔχουν, κοντὰ εἰς τὰς τόσας ἀνησυχίας ἡ καταιστροφὰς ποὺ προκαλοῦν ἡ πιθανοποιῶν, καὶ τὴν καλὴν τὴν ὄψιν. Περιπεπλεγμένη εἰς τὰς ἀμειλίκτους οἰκονομικὰς τῆς στενοχωρίας, ἡ Εὐρώπη ἔχει πλεόν ἢ ποτὲ ἀνάγκην εἰρήνης καὶ περισυλλογῆς. Ἀντιμέτωποι τοῦ ἀμερικανικοῦ «προτεξιοτισμοῦ», αἱ ἐντείνοντες τοῦ Ἀτλαντικοῦ χάραϊ ἀρῶνται ἐξ αὐτοῦ ἕνα διδάγμα συμπίεσεως κοινῶς μετώπου καὶ ἀρσεως τῶν μεταξὺ των φραγμῶν. Ἀντικρύζουσα τὰς ἐσωτερικὰς δυσχερείας ποὺ τὴν κατατρώχουν, ἡ Γερμανία οὔτε πόλεμον κατὰ τῆς Πολωνίας ἢμπορεῖ νὰ σκεφθῇ, οὔτε ἀπὸ τὴν πολιτικὴν τοῦ Λοκάρνο ἢμπορεῖ νὰ παρεκκλίνῃ διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τῆς Ρώμης τὸν ἀντιγαλλισμόν. Τέλος, ἀπασχολημένη ὅπως εἶνε,

καὶ ἀπέναντι τῆς Ἀμερικῆς, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ εἰς τὰς Ἰνδίας, ἡ Μ. Βρετανία δὲν ἢμπορεῖ νὰ ἀνεχθῇ τῆς εἰρήνης τὴν διατάραξιν, καὶ κατὰ τὴν κρίσιμον στιγμὴν — ἂν ποτε ἡ στιγμὴ αὕτῃ ἐπιστῇ — θὰ εἴπῃ ἀσφαλῶς ἐπὶ τῆς εἰρηνικῆς πλάστιγγος ὁλόκληρον τὸ βάρος τοῦ κύρους τῆς καὶ τῆς ἐπιβολῆς τῆς.

Βέβαια, ὑπάρχει ἐπὶ πλεόν καὶ λειτουργεῖ καὶ συσκέπτεται πάντοτε καὶ ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν. Πέραν δ' αὐτῆς βασιλεύει ἰδίως καὶ κυριαρχεῖ ὁ ἀπέραντος εἰρηνιστικὸς πόθος τῶν λαῶν, οἱ ὅποιοι νωπὴν ἔχουν ἀκόμη τὴν ἀνάμνησιν τῶν φρικαλεότητων τοῦ τελευταίου πολέμου. Καὶ οἱ λαοὶ αὐτοὶ — μὴδὲ καὶ τοῦ ἰταλικοῦ ἐξαιρουμένου — ἔχουν μέσα εἰς τὴν σκέψιν των πραγματοποιήσῃ τὸν ψυχικὸν ἐκείνων ἀφοπλισμόν, ἀντὶ τοῦ ναυτικοῦ ἢ στρατιωτικοῦ τοιούτου τὸν ὅποιον αἱ Κυβερνήσεις οὔτε ἠμπόρεσαν οὔτε ἠθέλησαν ἀκόμη νὰ πραγματοποιήσουν. Ἐτι λοιπὸν καὶ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ὀγκώδεις ἀσκούνται ἐπιρροαὶ καὶ ἐπιτακτικαὶ ὀρδοῦνται αἱ ἐπιταγαὶ τῆς παγκοσμίου Δημοκρατίας. Ἀλλ' ἀκριβῶς δι' αὐτό, ὁ κόσμος ἀνησυχεῖ, καὶ ἡ ἀπορία, πρὸ τῶν πολεμικῶν προηγήσεων, καθίσταται ζωηρότερα. Καὶ ἀναλογιζομένη ἡ ἀνθρωπότης ὅτι, τὸ 1914, ἤρκεσεν ἐπάνω εἰς τὴν ἡφαίστειώδη καὶ τότε Εὐρώπῃν, ἡ παραφροσύνη ἐνὸς Αὐτοκράτορος καὶ ἡ αὐτοπεποιθὴς ἐνὸς Ἐπιτελείου, διὰ νὰ ἀνάψῃ ἡ πυρκαϊά, τρομοκρατοῦμένη ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀνάμνησιν, διερωτᾶται ἐὰν καὶ πάλιν δὲν θὰ ἀρκέσουν ἴσως ἕνας τραλὸς καὶ ὀλίγοι οἰηματῖαι διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ καὶ νὰ συμπληρωθῇ πλεόν ἡ καταστροφή.

Διότι ἀκόμη καὶ ὁ μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς ἀνταγωνισμὸς ἔχει μίαν δυσάρεστον διὰ τὴν εἰρήνην πλευρὰν: ὅτι ἐπιτείνει τὴν ἀδιαφορίαν τῶν Ἦν. Πολιτειῶν διὰ τὰ παρ' ἡμῖν τυχόν τελεσθαι ἡρόμενα. Διότι ἀκόμη καὶ τῆς Ἀγγλίας οἱ περιστάσεις δὲν εἶνε εὐχάριστοι διὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν ἁρμονίαν, ἀφοῦ καθίστανται προθυμότεραν τὴν Μ. Βρετανίαν νὰ παραστῇ ἴσως εἰς τὴν Εὐρώπῃν θεατὴς οἰωνοῦσας τετελεσμένων γεγονότων, φθάνει τὰ ἰδικὰ τῆς νὰ μὴ διγνοῦν συμφέροντα. Διότι ἀκόμη καὶ ἡ τρομακτικὴ σημερινὴ οἰκονομικὴ κρίσις τῆς Εὐρώπης, ποὺ ἐκ πρώτης ὄψεως ὑπαγορεύει τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν ἀλληλεγγύην, ἢμπορεῖ καὶ αὕτῃ ἐμμέσως νὰ ἐξυ-

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ

ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ

ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ

ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ

ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

πληρωμή των δεινών του πολέμου: Δεν σπανίζουν πράγματι εις την Ιστορίαν αι περιπτώσεις κυβερνητικών πού, δια να αντιπερισπασούν τον λαόν των από την έσωτερικήν δυσπραγίαν, τόν έθρουσαν εις την περιπέτειαν ενός έξωφρενικού έξω-τεχνικού πολέμου.

Ο διεθνής όριζων είνε λοιπόν αναμφιβόλως σκοτεινότερος. Αλλ' ή αντιμετώπισίς του δεν πρέπει να μάς βυθίξη και εις την απαισιοδοξίαν. Έν πρώτοις—καθώς ήδη έτοιμάσαμεν—εὐτυχώς ό περί την Έλλάδα άμεσος διπλωματικός όριζων είνε, άντιθέτως, αίθριος και ευόϊωνος,—ιδίως μετά την έπελθοῦσαν με την Τουρκίαν συμφιλίωσιν. Έξ άλλου, γενικώτερον ευτύχημα είνε ότι, όσονδήποτε και άν συμπυκνούνται ύπερ την Εὐρώπην τά σύννεφα, όμως οὐδείς Εὐρωπαίος κυβερνήτης φαίνεται άρκετά τρελλός δια να επαναλάβη του Κάϊζερ την τρομακτικήν πρό 16 ετών χειρονομίαν. Όσοσδήποτε δε κερδίζεται ύπερ της ειρήνης καιρός, χιλιαπλάσιον είνε το προκύπτον όφελος, διότι παρέχεται ό απαιτούμενος χρόνος δια την έπιτελούμενην έν τώ μεταξύ κολοσσιαίαν εργασίαν ύπερ της οργανώσεως της διεθνούς δικαιοσύνης, ύως και ύπερ της επικρατήσεως των πανευρωπαϊκών ιδεών του Γάλλου ύπουργού των Έξωτερικών. Αλλά—και τούτο θα είνε το συμπέρασμα μας—ή εργασία αυτή πρέπει να επιταχυνθή: Διότι μετά 5 ή 10 έτη, και μία νέα γενεά, μη γνωρίσασα την φρίκην του πολέμου, θα έχη ανακύψη, και αι παρεξηγήσεις θα έχουν ύως συσσωρευθή, συσφίγγουσαι την Εὐρώπην μέσα εις έν άδιέξοδον και οδηγούσαι αυτήν προς τώ ανεπανόρθωτον. Και τότε, ή ιδιική μας γενεά, θα έχη τραγικώτατα να λογοδοτήση προς της άνθρωπότητος, δια τας τεραστίας σημερινάς της ευθύνας.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Επιταγαι

Συνάλλαγμα

ΑΙ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ

[Τό ενδιαφέρον της Έλληνοτουρκικής συμφωνίας της 10ης Ιουνίου 1930 δεν έξηντλήθη. Δι' αυτό και επανερχόμεθα σήμερον επ' αυτής, δημοσιεύοντας δύο αξιόλογα άρθρα δύο εκ των άριστων διεθνολόγων μας, ύτινες, ό κ. Βενιαέλης δημοσιογραφικώς, και ό κ. Μαμόπουλος υπηρεσιακώς, συνυφάνθησαν άμφοτεροί στενόντατα κατά τά τελευταία έτη με την Έλληνοτουρκικήν ιστορίαν. Έτσι και αι λογικαι πρόβψεις του μέλλοντος αλλά και τά εκ του παρελθόντος θετικά διδάγματα καθορίζονται σαφέστατα, και άναΐουν την Έλληνοτουρκικήν συμφωνίαν εις τό ύψος της πραγματικής της σημασίας. Σ. Σ.]

Α' ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΓΡΑΦΗΝ

ΤΟΝ Μάρτιον του 1928, πρό δύο και πλέον χρόνων, ό τότε και νυν Υπουργός επί των Έξωτερικών κ. Άνδρ. Μιχαλακόπουλος είχεν αντιπροσωπεύσει την χώραν μας εις την σύνοδον του Συμβουλίου της Κ. τ. Ε. Άσθενήσας όμως, ήναγκάσθη να παραμείνη εις την Γενεύην άρκετόν χρόνον μετά την λήξιν των έργασιών της συνόδου εκείνης δια να ύποβληθῇ εις έγχείρησιν άρκετά δδυνηράν. Αλλά—δια να μεταχειρισθώμεν την γλώσσαν πού κυριαρχεί ακόμη εις την διπλωματίαν—à quelque chose malheur est bon. Η άργοπορία εκείνη ή όφειλομένη εις άφορμήν τόσοις δυσάρεστον επέτρεψεν εις τόν κ. Μιχαλακόπουλον να συναντηθῇ επί έλβετικού εδάφους με τόν Τούρκον συνάδελφόν του Τεβφίκ Ρουσδῆ βέην. Η συνάντησις, είνε άλληθής, δεν ήτο τυχαία. Οί Ιθύνοντες την έξωτερικήν πολιτικήν των δύο γειτόνων χωρών έπεθύμουν να γνωρισθούν και προσωπικώς και να συνομιλήσουν επί ζητημάτων ζωτικώτατων δι' άμφοτέρας τας χώρας, των όποιων ή λύσις έχρόνιζε με τας συνήθεις γραφειοκρατικές της διπλωματίας μεθόδους. Καί ό Τεβφίκ Ρουσδῆ βέης, πληροφορηθείς ότι ό κ. Μιχαλακόπουλος ένοσπλεύετο έν Γενεύη, εκανόνισεν τό εις Εὐρώπην ταξειδίόν του κατά τοιοῦτον τρόπον ώστε να συναντηθῇ επί του ουδετέρου έλβετικού εδάφους με τόν Έλληνα συνάδελφόν του. Ευθύς από της πρώτης στιγμής έμειναν σύμφωνοι ως προς τό ότι δεν ύπήρχε πλέον καμία αντίθεσις πολιτικών συμφερόντων μεταξύ Έλλάδος και Τουρκίας. Η ανταλλαγή των πληθυσμών ύπήρξεν έργον άνηκούστου σκληρότητος δια τά άτομα, έσχεν όμως τό μέγα Ιστορικόν αποτέλεσμα να συντελέσῃ εις τό να εκλείψουν αι άμοιβαίαι έθνικαι διεκδικήσεις. Βέβαια, κανείς δεν ήμπορεί να προδικάσῃ τί θα συμβῇ εις τό μέλλον, αλλά ή κατάστασις έτσι παρουσιάζε-ται σήμερον. Καί επί τη βάσει της σημερινής πραγματικότητος είνε δυνατόν να λεχθῇ ότι τόσοι οι Έλληνες όσον και οι Τούρκοι εϊμπορούν να ζήσουν κ α λ ά, κ α λ λ ι σ τ α, έντός των σημερινών συνόρων των, και συνεπώς εϊμπορούν να στρέψουν τας προσπάθειάς των εις έργα παραγωγικά, έργα πραγματικής προόδου, συνάμα δέ να βελτιώσουν τας σχέσεις των και να επιδιώκουν άρμονικήν συνεργασίαν των δύο λαών προς τό κοινόν συμφέρον. Τότε, κατά την συνάντησιν του Μαρτίου 1928 με τόν κ. Μιχαλακόπουλον, ό Τεβφίκ Ρουσδῆ βέης είπε δια πρώτην φοράν, όμιλών προς τόν πολιτικόν άρρογράφων της «Έφημερίδος της Γενεύης» κ. Ούίλλιαμ Μαρτέν: Η «Τουρκία», έλεγεν ό Ρουσδῆ προς τόν κ. Ούίλλιαμ Μαρτέν, «μη έχουσα πλέον

να φοβῆται τίποτε εκ μερους της Έλλάδος, έχει συμφέρον να βλέπῃ εις τό πλευρόν της μιαν Έλλάδα άνεξάρτητον και ευήμεροσαν. Η Έλλάς δεν είνε δια την Τουρκίαν γειτὼν δυνάμενος να προκαλέσῃ άνησυχίας. Άν όμως ύποστῇ την επίδρασιν μιᾶς οίασ-δήποτε μεγάλης Δυνάμεως, άν οι λιμένες της χρησιμεύσουν ως βάσεις ξένου στόλου, ή άπειλή θα στρέφεται έναντίον της Μικρασιατικής άκτής. Θέλομεν λοιπόν την Έλλάδα Ισχυράν και άνεξάρτητον διότι άποτελεῖ αὕτη σήμερον δια την Τουρκίαν μιαν προστασίαν».

Τά έλεγεν αὐτά ό Τούρκος ύπουργός των Έξωτερικών εις τόν διαπρεπή άρρογράφων της «Έφημερίδος της Γενεύης» διότι ήτο βέβαιος ότι ό κ. Μαρτέν θα τά μετέδιδεν εις τόν κ. Μιχαλακόπουλον, όπως και πράγματι τά μετέδωκεν.

Όμιλών τόν Μάϊον του 1929, εις την Άγκυραν, προς Έλληνα πλέον δημοσιογράφων, τόν υποφαινόμενον, ό Τεβφίκ Ρουσδῆ βέης, ύπήρξεν ακόμη περισσότερο κατηγορηματικός.

«Ένδιαφέρομαι», μου είπε, «δια την ασφάλειαν των συνόρων σας ως άν ήμην Έλλην πατριώτης. Μη έκπλαγῇτε άκούοντες τόν ύπουργόν των Έξωτερικών της Τουρκίας να σας όμιλῇ οὕτω. Άς ιδούμε τί λέγει ή λογική. Άν ένας ύποθετικός έχθρός κατέλθῃ εκ του βορρά και εισβάλῃ εις την Έλλάδα, πού θα στραφῇ κατόπιν; Πού άλλου παρά προς την Κωνσταντινούπολιν; Τά σύνορά σας είνε τρόπον τινά, προσόνορα Ιδικά μας... Πιστεύω άκραδάντως ότι οι δύο στόλοι μας όχι μόνον δεν θα εύρεθούν ποτέ άντιμέτωποι, άλλ' ότι τούναντίον είνε προωρισμένοι να συνεργασθούν. Έπιθυμώ να λάβῃ γνώσιν όλων αυτών πού σας λέγω ό κ. Βενιζέλος. Συνεννοούμεθα, βέβαια, δια των πρεσβευτών. Αλλά με σας τούς δημοσιογράφους ή συνεννόησις γίνεται ακόμη καλλίτερα».

Ο κ. Βενιζέλος έλαβε γνώσιν και των ανωτέρω και όλων των άλλων, όσα περιέχονται εις τας έκτενείς δηλώσεις του Τεβφίκ Ρουσδῆ βέη αι όποιαι έδημοσιεύθησαν εις τά φύλλα του «Έθνους» της 31ης Μάϊου και 1ης Ιουνίου του 1929. Καί έγω διαπιστώσει ότι τά ένθυμείται ό κ. Βενιζέλος πολύ καλά διότι εις τας άρχάς του μεσοῦντος ήδη έτους, όταν έπεστρέψαμεν από την Χάγην, μου άνέφερε φράσεις όλοκλήρους από τας περυσινάς δηλώσεις του Τούρκου ύπουργού των Έξωτερικών αι όποιαι, ειρήσθω έν παρόδῳ, άνεδημοσιεύθησαν έν μεταφράσει εις όλας τας τουρκικάς έφημερίδας.

Τό φαινόμενον πού παρατηρεῖται σήμερον εις τας έλληνοτουρκικάς σχέσεις δεν είνε πρωτοφανές εις την Ιστορίαν. Καί άλλοτε λαοί τούς όποιους επί αιώνας διήρσεε μίσος άσπονδον

συνέβη να εύρεθούν έξαφνα ήνωμένοι χάρις εις κοινότητα συμφερόντων. Ρόλος των πολιτικών είνε ν' αντιλαμβάνονται και να εκμεταλλεύωνται τούς νέους καιρούς πού επιβάλλουν νέας ύποχρεώσεις.

Από της εποχής της συναντήσεως της Γενεύης, τόν Μάρτιον του 1928, είχε γίνῃ λόγος περί της ανάγκης της συνάψεως ενός έλληνοτουρκικού συμφώνου φιλίας. Η πείρα όμως απέδειξεν ότι τά σύμφωνα δεν έχουν καμμίαν πρακτικήν αξίαν όταν οι λαοί χωρίζονται από άλλας διαφοράς. Μεταξύ Έλλάδος και Τουρκίας δεν ύπήρχεν, ως έπιομεν, άντιθεσις πολιτικών συμφερόντων. Αλλ' ή ανταλλαγή πληθυσμών συμποσομέναν εις εκατομμύρια άτομων δεν ήτο δυνατόν να γίνῃ χωρίς να προκύψουν σοβαρά προβλήματα, των όποιων ή λύσις επιδιώκεται ακόμη την στιγμὴν αὕτην. Ιδού διατί παρήλθε διετία και πλέον από της συναντήσεως Μιχαλακοπούλου-Ρουσδῆ μέχρι της ύπογραφῆς της πρώτης έλληνοτουρκικής συμφωνίας.

«Προεΐδα», μου έλεγε πέρυσιν ό Τεβφίκ Ρουσδῆ βέης, «τήν επάνοδον του κ. Βενιζέλου εις την πολιτικήν πολ-λούς μήνας πριν πραγματοποιηθῇ, όταν ακόμη δεν έπίστευεν εις αὕτην ούτε ό ίδιος. Καί όχι μόνον αὐτό, αλλά εκίνησα τό ενδιαφέρον του κ. Βενιζέλου, απέχοντος ακόμη και Ιδιωτεύοντος, δια ζητήματα πού άφεώρων τας δύο μας χώρας».

Είνε άλληθής ότι έν μέσω της γενικής Ικανοποιήσεως δια την έπίτευξιν της έλληνοτουρκικής συμφωνίας άκούοντες αι μερικαι φωναί διαμαρτυρίας εκ μερους εκείνων των όποιων τά συμφέροντα πλήττονται. Πρέπει, πράγματι, να όμολογηθῇ ότι είνε πολύ σκληρόν να εύρεθούν εκατομμύρια άτομων πού έξεσφενδονίσθησαν μακράν από την γῆν της γεννήσεώς των και έχασαν τά πάντα, λότερημένα της άποζημιώσεως την όποιαν έπερίμεναν. Εύρισκόμεθα όμως ένόπιον κοινωνικού κατακλυσμού άνευ προηγούμενου και είνε προφανές ότι εάν άποφασίσαιμεν να επιλύσωμεν τ' άτομικά ζητήματα, έν προς έν χωριστά, επί τη βάσει των κανόνων του πλέον στενού Ιδιαιτικού δικαίου, οι φρονούντες ότι δικαιούνται λαμβάνειν θ' άποθάνουν αὐτοί και τά παιδιά των και τά εγγόνια των χωρίς να έχουν θέση τίποτε, καθ' όλον δέ αὐτό τό διάστημα ούτε ή Έλλάς θα είνε δυνατόν να όρθοποδήσῃ ούτε ή Τουρκία, διότι θα κατατρίβονται εις στείρας διενέξεις άντι να συνεργάζωνται ελκρικρικό και γενικώτερα του ειρηνικού παραγωγικού επιπέδου. Προτιμότερον ήτο λοιπόν να συντελεσθῇ ή εκκαθάρισις των εκατέρωθεν ανταλλαξιμῶν περιουσιών δια της διατηρίσεως των ούδετέρων μελών της Μικτής Έπιτροπῆς, παρά ν' άρχίσῃ μία λεπτομερειακή εξέτασις ή όποια δεν έπρόκειτο να τελειώσῃ ποτέ. Κάτι ανάλογον έγινε κατά την τελευταίως έπελθοῦσαν συμφωνίαν μεταξύ Γερμανίας και Πολωνίας. Έγινε συμφωνησμός περιουσιών και έξετιμῆθησαν ως μη αξίζοντα περισσότερα από τριακόσια εκατομμύρια μάρκων κτήματα των όποιων ή αξία άνεπιβίβζετο υπό των δικαιούχων εις

τρία δισεκατομμύρια μάρκων.

Έγινεν ήδη μία σοβαρά άπαρχή βελτιώσεως των έλληνοτουρκικών σχέσεων. Όλοι οι Έλληνες εύχόμεθα να έχῃ καλήν, Ικανοποιητικήν δι' άμφοτέρα τά κράτη, συνέχειαν. Αντί να περιμένωμεν άποζημιώσεις αι όποιαι δεν θα έπληρώνοντο ποτέ, ως εύρωμεν τρόπον να κερδίσωμεν συνεργαζόμενοι με τούς Τούρκους επί των τόσων ειρηνικών παραγωγικών επιπέδων επί των όποιων είνε δυνατόν να συνεργασθούν δύο γειτονες λαοί, μη έχοντες πλέον να επιλύσουν πολιτικές διαφοράς.

Β. ΒΕΚΙΑΡΕΛΛΗΣ

Β' Η ΜΟΙΡΑΙΑ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ

Η ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗ συμφωνία της 10ης Ιουνίου εκρήθη, ως ήτο φυσικόν, κατά διαφόρους τρόπους, έξυμνηθείσα από τούς μέν, σφοδρώς κατακριθείσα από τούς δέ. Η άλληθρια όπως πάντοτε, εύρίσκεται εις τό μέσον. Η νέα συμφωνία της Άγκυρας δεν είνε, κατά την γνώμην μου, ούτε καλή ούτε κακή. Είνε απλούστατα τό έπιστέγασμα μιᾶς πραγματικής καταστάσεως σταθερώς εξέλισσομένης από έξαετίας. Είνε, με άλλους λόγους, άποτελεσμα της άμειλικτου λογικής των πραγμάτων. Εις αὐτό ακριβώς έγκείται ή αξία της και δι' αὐτό όφειλεται έπαινος εις την Κυβέρνησιν πού την υπέγραψε, διαλύουσα οὕτω φρούδας μεν άλλας ριζωμένας έλπίδας του ένδιαφερομένου κόσμου και άψηφούσας τας συνεπείας, επί της δημοκρατικότητος της, μιᾶς βαθυτάτης άπογορευτικῆς Ισχυράς μερίδος του έλληνικού λαού.

Τό ζήτημα των μουσουλμανικών κτημάτων δεν είνε νέον τι εις την διπλωματικήν μας Ιστορίαν. Έτέθη από της συστάσεως του Έλληνικού Κράτους και επανήλθε κατά καιρούς, ύστερ' από κάθε επέκτασις των όρίων του. Αλλ' αὕτην την φοράν είχομεν να τό αντιμετώπισωμεν εις πολύ μεγαλειέ-σαν κλίμακα, κατόπιν της προσαρτήσεως των νέων χωρών, και άτυχώς, υπό δυσμενεστέρας συνθήκας. Η έπίδρασις του επί του συνόλου των εκ της ανταλλαγῆς των πληθυσμών προκυψάντων ζητημάτων ύπήρξεν άποφασιστική εις αὐτό κατά μέγα μέρος όφειλεται και ή σημερινή συμφωνία.

Ηδῇ από του Ιουλίου 1924 διεξήχθησαν συνομιλίας μεταξύ των Κυβερνήσεων Έλλάδος και Τουρκίας δια την άπόδοσιν άφ' ενός υπό της πρώτης των ακινήτων των μη ανταλλαξιμῶν Μουσουλμάνων, και δια την επάνοδον, άφ' έτέρου, εις τας εστίας των των άπόντων Κωνσταντινουπολιτών.

Είνε δίκαιον να σημειωθῇ ότι άν, ως προς τό πρώτον ζήτημα, δεν ήμεθα έν τάξει, ως προς τό δεύτερον οι Τούρκοι δεν έφάνησαν ολιγώτερον άσυνεπές απέναντι των διατάξεων της περί ανταλλαγῆς Συμβάσεως. Η αντίστασις των ως προς την παλιννόστησιν των «φυγάδων», έν συνδυασμῳ προς τας άκρως τολμηράς έρμηνείας πού έδιδον εις τόν όρον «εταμπίλ» τόν Σεντέμβριον του αὐτοῦ έτους, ήσαν ένδεικτικαί ενός καθωρισμένου πολιτικού προγράμματος, επί της εφαρμογῆς του όποιου έδειξαν άνένδοτον έπιμονήν. Τούτο, άλλως τε, διεφάνη και κατά τας

έν Λωζάννη συζητήσεις.

Η άπόπειρα του θέρους 1924 έμεινεν άκαρπός. Έπικολούθησε περίοδος κρίσιμος καθ' ήν έλαβον χώραν αι εις άκρον ζωηρά συζητήσεις της έρμηνείας του όρου «εταμπίλ», τά θλιβερά γεγονότα του Βαλουκλή, ή απέλασις του Οίκουμεινικού Πατριάρχου, ως ανταλλάξιμου, και τέλος ή έφαρμογή, κατ' Ιανουάριον 1925, του περιφήμου νόμου περί άντιποίνων, δυνάμει του όποιού ήρχισεν ή κατάσχεσις των έν Τουρκία ακινήτων των Έλλήνων ύπηκόων.

Τόσον κατά τά γεγονότα του Βαλουκλή όσον και κατά την απέλασιν του Πατριάρχου Κωνσταντινου, αι τουρκικαι άρχαι έπεκαλέσθησαν άποφάσεις της Μικτής Έπιτροπῆς ανταλλαγῆς, κατ' Ιδιόρρυθμον, έννοείται, έρμηνείαν των. Είνε χαρακτηριστική άλλως τε ή προσπάθεια την όποιαν πάντοτε κατέβαλλον όπως και τά πλέον αυθαίρετα ακόμη μέτρα των περιβάλλοντα δια κάποιας νομιμοφανείας, βασιζομένης επί του γράμματος των συμβιβαστικών διατάξεων ή των άποφάσεων της Μικτής Έπιτροπῆς, άντικρως δ' άντιθέτου προς τό πνεῦμα αὐτών. Τοιαύτη τακτική, χωρίς βέβαια να έξαπατᾷ κανένα, φέρει έν τούτοις συχνά εις δυσχερή θέσιν ανθρώπους ως τά ούδέτερα μέλη της Μικτής Έπιτροπῆς. Άνταλλαγῆς, τρέφοντα άφ' ενός μεγάλης ευλάβειας προς τούς τόπους, και των όποιων τό ευθύ άφ' έτέρου πνεύμα εύκόλως συσκοτίζεται από λεπτεπίλεπτα έπιχειρήματα, ή περί τά όποια έφευρετικότης των ανατολικών λαών είνε άνεξάντλητος.

Τό γεγονός είνε ότι κατά τας κρίσεις ταύτας στιγμάς ή ένέργεια της Μ. Έπιτροπῆς δεν ύπῆρξε καρποφόρος. Δεν πρέπει να την έλέγξωμεν υπερμέτρως δια τούτο. Φρονώ, τούναντίον ότι ή άπογοήτευσίς μας όφειλει μάλλον ν' άποδοθῇ εις τας υπερβολικάς τας έλπίδας πού έστηρίζαμεν επ' αὐτής, έλλείψει πείρας. Όλοι οι άνάλογοι διενεές μεταπολεμικοί όργανισμοί, αρχίζοντες άπ' αὕτην την Κοινωνίαν των Έθνών, ήκολούθησαν και ακολουθούν την αὕτην χλιαράν κάπως τακτικήν. Έπιδιώκουν συμβιβασμούς και άποφάσεις καθ' όμοφώνίαν και άποφεύγουν έπιμελώς να επιβάλλουν άκρας λύσεις, όσονδήποτε δίκαιαι και άν φαίνονται αὐται. Πρωτανεύει πνεῦμα πολιτικών άντι του δικαστηριακού τό όποιον, άφελώς ίσως, άνεμένομεν εις διαφόρους περιστάσεις. Κρίνοντας έν τούτοις τά πράγματα ανθρώπινως δεν δύναμεθα να παρίδωμεν ότι όντως άποφάσεις λαμβανόμεαι κατά πλειοψηφίαν, πολύ μικράν συμβολήν παρέχουν εις την πρόοδον του έργου τόν έν λόγω έπιτροπών. Η μειοψηφοῦσα μερίς, όνάκις έχει την δύναμιν, δεν τας έκτελεῖ, δεν εύρέθη δέ ακόμη τό μέσον να κατασχύσῃ τις της δυστροπίας μιᾶς Κυβερνήσεως πλην της προσφυγῆς εις μέτρα πειθαναγκασμοῦ. Η έλληνική αντιπροσωπεία παρά τη Μ. Έπιτροπῇ εκρήθη πολλάκις ως πολύ διαλλακτική. Αλλά κατά την διαμόρφωσιν της προχείρου ταύτης κρίσεως δεν ελήφθη άσφαλώς υπ' όψιν ή ανωτέρω πραγματική κατάστασις. Η άδιαλλαξία των αντιπροσώπων ενός κράτους είνε ή εύκολωτέρα και άκοπωτέρα πολιτική. Αλλ' υπό ό-

ρισμένης συνθήκας αποτελεί καθράν άρνησιν, ίσως και κίνδυνον. Μεταξύ της άκαρπου έμμενης εις άκρας λύσεις και τού μερικού μὲν άλλα θετικότερου κέρδους τών συμβιβαστικῶν τούτων, δταν δὲν εἶνε δυνατόν νά γίνῃ ἄλλως, εἶνε δύσκολον νά προτιμηθῇ ὁ υπεύθυνος χειριζόμενος τὰ ζητήματα, ὅπως και κάθε λογικός και καλῆς πίστews κριτής, τὴν πρώτην μέθοδον.

Προσφεύγοντες, ὡς γνωστόν, εις τὴν Κ. τ. Ε. 'Αλλά ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα; Σύστασις νὰ ἐπισπευθῇ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος «έταμπλι» και διενέργεια ἐρευνῆς εις τὴν Κωνσταντινούπολιν και τὴν Δ. Θράκην παρὰ τῶν οὐδετέρων μελῶν τῆς Μ. 'Επιτροπῆς. 'Εκ παραλλήλου τὸ Διεθνὲς Διαιτητικὸν Δικαστήριον τῆς Χάγης μᾶς ἔδιδε μίαν ἐρμηνείαν τοῦ ὅρου «έταμπλι» ἀρίστην μὲν και ἀπολύτως σύμφωνον πρὸς τὰς ἀρχικὰς ἑλληνικὰς ἀπόψεις ἀλλὰ και κάπως δυσεφάρμοστον.

'Η ἀπ' εὐθείας συνεννόησις μετὰ τὴν Τουρκικὴν κυβέρνησιν ἦτο ἀσφαλὲς ἡ πρακτικότερα δόδος πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων. Καὶ προήλθομεν οὕτω εις τὰς διαπραγματεύσεις 'Αγκύρας αἰτῶνες κατατέλσαν εις τὴν γνωστὴν Συμφωνίαν 'Εξηντάρη-Ρουοδῆ τῆς 21 'Ιουνίου 1925.

Ὁ 'Ελλην ἀντιπρόσωπος διείδε σαφὲς ὅτι ἡ καλινότησις τῶν ἀπόντων Κωνσταντινουπολιτῶν ἦτο ἀνέφικτος ἐν τῇ πραγματικότητι. 'Η Τουρκικὴ κυβέρνησις ἦτο ἀπολύτως ἀνένδοτος ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, οὐτε εἶχομεν τὸ μέσον νὰ τὴν ἐξαναγκάσωμεν νὰ μεταβάλῃ στάσιν, και ἂν ἀκόμη ἐπετυχάνομεν ἀπόφασιν τῆς Μ. 'Επιτροπῆς ἢ και αὐτῆς τῆς Κ. τ. Ε., πράγμα ἀμφίβολον και τοῦτο.

Ζήτημα ἀνάλογον, δηλ. ἐπιστροφῆς και ἀποδόσεως περιουσιῶν, ἐτέθη ἐνώπιον τῆς Κ. τ. Ε. και διὰ τῶν ἀπόντων 'Αρμενίων. 'Η Τουρκικὴ κυβέρνησις, ἀφοῦ τὸ παρεἶλκυεν ἐπὶ ἔτη, προέβαλε τέλος ἐνστάσιν ἀπαρδέκτου. «'Εχω τὴν υποχρέωσιν, εἶπε, και ἐπ' αὐτοῦ μόνον εἶμαι δοσίλογος ἀπέναντι τῆς Κ. τ. Ε., νὰ δεχθῶ τὰ μέλη τῆς ἀρμενικῆς μειονότητος, δηλ. τὸς 'Αρμενίους τὴν ἐθνικότητα, τὸ οὐ ρ κ ο υ ς δ ἐ ὕ π η κ ὁ ο υ ς. 'Αλλ' αἱ «φυγάδες» 'Αρμένιοι δὲν εἶνε πλέον Τούρκοι ὑπῆκοι. Τούς ἐκίρρυε ἐκπτώτους τῆς τουρκικῆς ἰθαγενείας, χρωμένει κυριαρχικοῦ δικαίωματος τὸ ὅποιον καμία συμβατικὴ διάταξις δὲν περιορίζει». Εἶνε δύσκολον νὰ φαντασθῇ τις ἀριστοτεχνικωτέραν καταστρατήγησιν τῶν υποχρεώσεων μίαις Κυβερνήσεως. Καὶ ἐν τούτοις, τὸ ἐπιχειρήμα «ἐπίσσε» και ἡ Κ. τ. Ε. ἀνέστειλε πᾶσαν ἐνέγειαν τῆς.

Παρατηθεῖσα τότε ἡ 'Ελλάς τοῦ κατ' οὐσίαν θεωρητικοῦ δικαίωματος τῆς παλιννοστήσεως τῶν ἀπόντων Κωνσταντινουπολιτῶν ἐπετόγχανε τρία θετικώτατα ἀνταλλάγματα: α) "Εσωζε τοῦλάχιστον τὴν περιουσίαν τῶν β) ἐρρυθμίζεν ἱκανοποιητικώτατα τὸ ζήτημα «έταμπλι» και τὴν ἐν γένει θέσιν τῶν παρόντων Κωνσταντινουπολιτῶν γ) ἐκάνονίζεν ἐπίσης ἱκανοποιητικῶς δύο σπουδαιότατα ζητήματα, τὸ τῶν κτημάτων τῶν μὴ ἀνταλλαξιμῶν Μουσουλμάνων και τὸ τῆς δυτ. Θράκης.

Παρατηθεῖσα τότε ἡ 'Ελλάς τοῦ κατ' οὐσίαν θεωρητικοῦ δικαίωματος τῆς παλιννοστήσεως τῶν ἀπόντων Κωνσταντινουπολιτῶν ἐπετόγχανε τρία θετικώτατα ἀνταλλάγματα: α) "Εσωζε τοῦλάχιστον τὴν περιουσίαν τῶν β) ἐρρυθμίζεν ἱκανοποιητικώτατα τὸ ζήτημα «έταμπλι» και τὴν ἐν γένει θέσιν τῶν παρόντων Κωνσταντινουπολιτῶν γ) ἐκάνονίζεν ἐπίσης ἱκανοποιητικῶς δύο σπουδαιότατα ζητήματα, τὸ τῶν κτημάτων τῶν μὴ ἀνταλλαξιμῶν Μουσουλμάνων και τὸ τῆς δυτ. Θράκης.

Τὴν μεθεπομένην τῆς υπογραφῆς τῆς ἀνωτέρω συμφωνίας ἡ ἀρχὴ κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Παγκάλου, μετὰ τὴν πεσοῦσαν δὲ κυβέρνησιν ἐσαρώθη οὐσιαστικῶς και ἡ συμφωνία 'Αγκύρας καθ' ἥς ἄλλως τε εἶχον ἐξεγεργῆ και οἱ Κωνσταντινουπολιταὶ προτιμῶντες, ἐν τῇ πατριωτικῇ τῶν ἰδεολογίᾳ, ἐλπίδας ἀκεραίας ἀπὸ πραγματικότητος μειωμένην. Ὅταν μετὰ δκτῶ μηνῶν ἀμφιταλαντεύσεις και ἐνώπιον τῆς ὁλονὲν ἐπιδεινυμένης καταστάσεως ἐζητήσαμεν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συμφωνίας 'Εξηντάρη-Ρουοδῆ, ἦτο πλέον ἀργά. 'Η Τουρκικὴ κυβέρνησις δυσπιστοῦσα ἀφ' ἑνὸς και ἱκανοποιημένη ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῆς ἀποδόσεως τῶν ἑλληνικῶν κτημάτων τὰ ὁποῖα κατέσχε, δὲν ἔδειξε πλέον οὐδεμίαν προθυμίαν. 'Επρότεινε ριζικωτέρας λύσεις, συμφώνους πρὸς τὴν ἐν τῷ μεταξύ διαμορφωθείσαν πραγματικὴν κατάσταση. Καὶ οὕτως ἦχθημεν εις τὴν Συμφωνίαν 'Αθηνῶν τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1926.

Δι' αὐτῆς, ὡς γνωστόν, συνειρηφίζοντο τὰ ἐν 'Ελλάδι μουσουλμανικὰ ἀκίνητα μετὰ τὰ ἐν Τουρκίᾳ ἑλληνικά. 'Εξηγήθησαν ἐν τούτοις τοῦ συμπηφισμοῦ τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει κτήματα τῶν 'Ελλήνων ὑπηκόων και, ὡς πρὸς τὴν 'Ελλάδα, τὰ ἐν τῇ δυτ. Θράκῃ τουρκικὰ ἀκίνητα ὡς και τὰ ὁπουδήποτε κείμενα ἀστικὰ τοιαῦτα. 'Η ἐξαίρεσις αὕτη, θεθεῖσα κατόπιν ρητῆς διαβεβαίωσης τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν ὅτι ἡ ἀπόδοσις τῶν ἐν λόγῳ κτημάτων ἦτο δυνατὴ και μάλιστα ἐντὸς μηνός, ὑπῆρξε μοιραία, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Ὡς πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν και τὴν δυτ. Θράκην, ὑποβλήθησαν αἱ διατάξεις τῆς Συμφωνίας 'Αγκύρας. Εὐρισκόμεθα ἥδη εις τὸν δευτερον σταθμὸν τῆς ἐξελέξεως. Καταργεῖται οὐσιαστικῶς ἡ 9 Διήλωσις ὡς και, ἐν μέρει, τὸ ἄρθρον 65 τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάννης, και παραχωροῦμεν εις τὴν Τουρκίαν τὰς ἑλληνικὰς περιουσίας τὰς ὁποίας εἶχε καταλάβει και τῶν ὁποίων τὴν ἀπόδοσιν δὲν ἠδυνάμεθα λογικῶς νὰ ἐλπίσωμεν ἐφ' ὅσον και ἡμεῖς εὐρισκόμεθα εις τὴν ἀδυναμίαν νὰ ἀποδώσωμεν τὰ ἐν 'Ελλάδι μουσουλμανικά κτήματα εις τὰ ὁποῖα εἶχομεν ἐγκαταστήσει πρόσφυγας.

Οἰκόμενοι νοεῖται ὅτι μόλις ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ἡ νέα συμφωνία, πρῶτον μέλημα τῶν Τούρκων ἦτο νὰ ζητήσουν τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀστικῶν κτημάτων τῶν ὑπηκόων τῶν. 'Εκ παραλλήλου θὰ ἀπεδίδοντο κτήματα 'Ελλήνων ἐν Κωνσταντινουπόλει. Καὶ πράγματι διενεργήθησαν ἐκατέρωθεν μερικαὶ ἀποδόσεις. 'Εν τῷ συνόλῳ ὅμως ἡ περὶ ἀποδόσεως κτημάτων διάταξις ἔδωκεν ἀφορμὴν εις βαθεῖας ἀπογοητεύσεις. Καὶ τότε, ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν υπογραφὴν, ἤρχισεν ἐν Τουρκίᾳ συστηματικὸν sabotage ὅλων τῶν λοιπῶν διατάξεων τῆς συμφωνίας, αὐτῶν αἱ ὁποῖαι ἡμᾶς κυρίως ἐνδιέφερον, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἐνετείνοντο αἱ κατασχέσεις τῶν ἑλληνικῶν κτημάτων και τὰ περιοριστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ὁμογενοῦς στοιχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἶνε βαθύτατα θλιβερόν ὅτι τόσοι προσπάθειαι ἐξεμηδυνίσθησαν, τόσοι ἑλλπίδες κατέρρευσαν, διότι παρημελήθη ἡ ἀπόδοσις εὐαριθμῶν, ἐπὶ τέλους, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ σύνολον κτημάτων.

Και ἥδη φθάνομεν εις τὴν τρίτην και τελευταίαν φάσιν τῆς ὑποθέσεως. 'Η Συμφωνία 'Αθηνῶν εἶχεν ἀνοιχτὴν οὐσιαστικῶς. Ὁ χρόνος εἰργάζετο ἐναντίον μας. Εἶχομεν ἀκόμη ἐν Τουρκίᾳ συμφέροντα δυνάμενα νὰ πληροῦν ἀπ' ἐναντίας ἐν 'Ελλάδι δὲν εἶχον πλέον ἀπομείνει τοιαῦτα διὰ τοὺς Τούρκους, ἐξ οὗ και ἡ μειονεκτικὴ μας θέσις. Τί ἔπρεπε λοιπὸν νὰ γίνῃ; Κατ' ἀνάγκην νὰ συναφθῇ και νέα συμφωνία τροποποιούσα τὴν Συμφωνίαν 'Αθηνῶν, εις ὅσα τοῦλάχιστον σημεῖα προσέκοψεν ἡ ἐφαρμογὴ τῆς. 'Αλλὰ συμφωνία σημαίνει ἀμοιβαίαν συγκατάθεσιν, ἡ συγκατάθεσις δὲ τῆς ἐτέρας μερίδος πληρώνεται μοιραίως δι' ἑνὸς τρόπου ἢ δι' ἄλλου ἀπ' αὐτὸν ποῦ τὴν ζητεῖ. 'Ας μὴ ἐκπληττώμεθα λοιπὸν διατὶ κάθε νέα συμφωνία μετὰ τὴν Τουρκίαν ὑπῆρξεν ἐπαχθεστέρα τῆς προηγουμένης.

Κατὰ Μάιον και 'Ιούνιον 1928 διεξήχθησαν ἐκ νέου σχετικαὶ διαπραγματεύσεις εις τὴν 'Αγκυραν. Ὡς γνωρίζουν οἱ ἀναγνώσται μας, αὐτὰ δὲν κατέληξαν εις ἀποτέλεσμα. Καὶ τὰ ζητήματά μας ἔκειναν ἄπαξ ἔτι ἐκκρεμῇ. Πρὸς παρηγορίαν ἐγένετο δὴλῶσις τῶν δύο Κυβερνήσεων περὶ ἐμμονῆς αὐτῶν εις τὴν συμφωνίαν 'Αθηνῶν και συνεχίσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Μ. 'Επιτροπῆς. Καὶ πράγματι κάποια νέα ὥθησις ἐδόθη εις τὰς ἐργασίας τῆς. Χάρις εἰς ἐντατικὰς προσπάθειας τῆς ἀντιπροσωπείας μας, κατορθώθη νὰ συνταχθῇ, κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1928, τὸ περίφημον ὑπόμνημα τῶν οὐδετέρων. Δι' αὐτῶν μᾶς ἐδίδετο ἀπόλυτος ἱκανοποίησις ἐπὶ πολλῶν και σπουδαιοτάτων ἐπιμάρχων θεμάτων, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἐπρετείνοντο λύσεις κατὰ τὸ μᾶλλον και ἦττον πρακτικὰ διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀποδόσεως τῶν κτημάτων και τῶν ἐκτιμήσεων. 'Αλλ' ἡ ἐργασία αὕτη, ὁσονδήποτε ἀρτία και ἂν ἦτο, ἐπέπρωτο νὰ μείνῃ στὸ χαρτὶ μόνον.

'Εν τῷ μεταξύ τὸν Κυβέρνησιν εὐρέος συνασπισμοῦ εἶχε διαδεχθῇ εις τὴν ἀρχὴν ἡ και νῦν Κυβέρνησις Βενιζέλου. Ὡς ὅλοι ἀσφαλῶς ἐνθυμόμεθα, μία ἀπὸ τὰς πρώτας ἐνεργείας τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὑπῆρξεν ἡ ἐκδίλωσις τῆς ζωηρᾶς τοῦ ἐπιθυμίας νὰ κανονισθῇ μετὰ τῆς Τουρκίας ζήτηματα. Καὶ ὅντως αἱ διαπραγματεύσεις ἐπανελήφθησαν ἐν 'Αγκύρᾳ τὸν 'Ιανουάριον 1929, μετὰ τοῦ Τούρκου 'Υπουργοῦ τῶν 'Εξωτερικῶν Τεβφὴκ Ρουοδῆ βῆ ἀφ' ἑνὸς και τῶν κ. κ. Ι. Παπαῖ και Κίμ. Διαμαντοπούλου, ἀφ' ἑτέρου. Καίτοι διεκόπησαν, τὸν 'Ιούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, αἱ διαπραγματεύσεις αὐταὶ ἀπέτελεσαν οὐσιαστικῶς τὸν τελευταῖον σταθμὸν τῆς ἐξελέξεως διότι δι' αὐτῶν ἐτέθησαν αἱ βάσεις τῆς ἐσχάτως υπογραφείσης συμφωνίας.

'Η συμφωνία τῆς 'Αγκύρας ἀποτελεῖ ριζικὴν ἐκκαθάρισιν, ἐξαίρεσις τῶν ἑλληνικῶν κτημάτων Κωνσταντινουπόλεως τὰ ὁποῖα ἀποδίδονται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διαμορφωθείσης πραγματικῆς καταστάσεως. "Εκαστος κρατεῖ ὅ, τι κατέχει, και οὐβύνεται κάθε λογαριασμὸς μετὰ τῶν δύο κρατῶν, ἐκτὸς ἐννοεῖται τῶν 425.000 στερλινῶν τὰς ὁποίας ἀνελάβομεν νὰ πληρώσωμεν. Εἶνε οἰκονομικῶς ἱκανοποιητικὴ ἡ λύσις αὕτη; Πρὸς διαμόρφωσιν ὀγιοῦς κρίσεως θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν σοβαρὰ στοιχεῖα

περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐκατέρωθεν περιουσιῶν. 'Αλλὰ τοιούτων στερούμεθα παντελῶς. Ὡς πρὸς τὰς ἀνταλλάξιμους, π. χ., περιουσίας δὲν γνωρίζομεν τὴν ἀξίαν οὔτε τῶν ἐν 'Ελλάδι μουσουλμανικῶν οὔτε τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἡμετέρων. Διότι, βεβαίως, δὲν δύναται κανεὶς νὰ σπληνισθῇ ἐπὶ τῶν γενομένων ἐκτιμήσεων διὰ τὰς προσφυγικὰς ἀποζημιώσεις.

Ὡς πρὸς τὰς περιουσίας τῶν 'Ελλήνων ὑπηκόων ἐν Τουρκίᾳ, ἐδηλώθησαν ἀξίας πενήτηκοντα περίπου ἑκατομμυρίων στερλινῶν. Οἱ Τούρκοι ἀφ' ἑτέρου ἐδήλωσαν κτήματα ἐν 'Ελλάδι ἀξίας, ἂν δὲν ἀπατώμαι, 30 περίπου ἑκατομμυρίων λιρῶν χρυσῶν. Ποία εἶνε ἡ σχέση μεταξὺ τῶν φανταστικῶν τούτων ἀριθμῶν και τῆς πραγματικότητος; 'Αδελφον. 'Αναφέρω μόνον ἐν παρόδῳ, ὡς παράδειγμα τῆς γενικῆς τάσεως τῶν ἐνδιαφερομένων πρὸς τὴν ἐξόγκωσιν, ὅτι τὸ Μ. 'Ελληνο-γερμανικὸν Δικαστήριον Παρισίων ἐπεδίκασεν εις τοὺς ἡμετέρους, κατὰ μέσον ὅρον, 11 % ἐπὶ τῶν αἰτηθέντων ποσῶν.

'Η αὕτη ἀγνοία ἐπικρατεῖ και ὡς πρὸς τὰς ἐγκαταλειφθείσας περιουσίας τῶν Κωνσταντινουπολιτῶν, και διὰ τὰς τῶν Μουσουλμάνων τῆς δυτ. Θράκης ποῦ κρατοῦμεν ἔναντι κατ' ἀποκοπὴν ἀποζημιώσεως 150.000 λιρῶν.

'Υπάρχει ἐξ ἐναντίας ἕνα κεφάλαιον ἐπὶ τοῦ ὁποῖου τὸ χρεωστικόν μας ὑπόλοιπον, σοβαρώτατον μάλιστα, θὰ ἦτο βέβαιον ἐάν ἐρημιζέτο πιστῶς ἡ Συμφωνία τῶν 'Αθηνῶν: τὸ τῶν προσόδων τῶν ἀποδοτέων μουσουλμανικῶν κτημάτων. 'Υπελογίσθη βασίμως ἀπὸ ἀμερολήπτους κριτὰς ὅτι ἀφ' ὅτου τὸ 'Ελληνοὶκὸν Διημόσιον κατέσχευεν ἡ ὁπωσδήποτε διέθεσε τὰ ἐν λόγῳ κτήματα, τὰ εισοδήματά τῶν ἐδιπλασιάσαν τὴν ἀξίαν τῶν. 'Η ἀντιστοιχὸς ἀπαίτησίς μας κατὰ τῆς Τουρκίας εἶνε πολὺ πλέον περιωρισμένη. 'Αναφέρω ἰδιαιτέρως τὸ σημεῖον τοῦτο διότι, ἐξ ὅσων γνωρίζω, ἐπέρασεν ἀπαράτηρητον, ἴσως διότι δὲν εἶχεν ἀκόμη γεννηθῇ ζήτημα ἐντὸς τῆς Μ. 'Επιτροπῆς.

'Υπὸ τὰς ἀνωτέρω συνθήκας γενικῆς ἀσφαλείας, πολὺ κακὴν ὑπηρεσίαν θὰ παρείχεν εις τὸν τόπον τοῦ ὁ πολιτικὸς ἐκείνιος ὁ ὁποῖος θὰ ἐπέζητει τὴν πρακτικῶς ἀδύνατον ἐξακριβῶσιν τῶν πιστοχρεωστικῶν λογαριασμῶν διὰ ν' ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ πρακτεῦ, ποῖος ἐξούρει ὕστερ' ἀπὸ πόσον χρόνον.

Διερωτῶνται ὅμως πολλοὶ ἐάν ἡ νέα συμφωνία θὰ ἐκτελεσθῇ εἰλικρινῶς και ἐάν δὲν ὑπάρχῃ ἴσως κίνδυνος αἱ θυσίαι μας νὰ ἀποβῶν εις μάτην. Δὲν ἡμπορῶ νὰ καίσω τοὺς σκεπτικιστάς. 'Η πείρα και τὸ παρελθὸν τοὺς δίδουν ἀρκετὰς δικαιολογίας. Νομίζω ἐν τούτοις ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν τίθεται πλέον ζήτημα. Τὸ μεγαλύτερον πρῶτον τῆς συμφωνίας 'Αγκύρας εἶνε ὅτι δὲν παρέχει σχεδὸν στάδιον εις ἐφαρμογὴν. Προέβημεν εἰς γενικὴν ἐκκαθάρισιν και ἀποδόσεις.

Μένει ἐν τούτοις ἡ ἑλληνικὴ μειονότης τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Οὐσιαστικῶς ἡ συμφωνία ἐγίνε δι' αὐτήν. Οἱ Κωνσταντινουπολιταὶ θὰ εἰσέλθουν εις τὰς διὰ δόξαν ἐκείνην. Ὁ χρόνος θὰ διορθώσῃ τὰ λοιπά. 'Η μειονότης αὕτη ὑπέστη, ὡς γνωστόν, βαθεῖαν ἀριθμητικὴν μείωσιν — κατῆλθεν εις τὰς ἑκατὸν χι-

Η ΚΡΙΣΙΣ ΤΗΣ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝ ΜΕΣΟΝ ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΝ ΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΕΥΟΝΤΕΣ ἐσχάτως ἀνὰ τὴν δυτικὴν 'Αχαΐαν, τὴν 'Ηλείαν και Τριφυλίαν, αὐτομάτως ἀνεπολούμεν μίαν ἀλλήν περιόδευσιν, ἣν εἶχμεν κάμει πρὸ διετίας ἀνὰ τὴν δυτικὴν Γαλλίαν, ἰδίᾳ εις τὰς περιφερείας Charentes και Poitou, φημιζομένης σήμερον διὰ τὰ κτηνοτροφικὰ τῶν προϊόντων.

Καὶ αἱ μὲν και αἱ δὲ εἶνε περιφέρειαι εὐρισκόμεναι ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ὑγρῶν ἀνέμων (ἐντὸς τῶν ὁρίων βεβαίως τῶν δύο κλιμάτων) και παρουσιάζουν τὴν αὐτὴν ὀψιν εις τὴν πλοσίαν των βλάστησιν. "Αλλοτε εις τὰς ἀναφερθείσας περιφερείας τῆς δυτικῆς Γαλλίας ἦνθι ἡ ἀμπελοκαλλιέργεια, μετὰ τὴν εἰσβολὴν ὅμως τῆς φυλλοξήρας και τὴν καταστροφὴν τῶν ἀμπελώων των, οἱ κάτοικοι ἤρχισαν νὰ σκέπτανται πῶς θὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν περίστασιν, ἐντὶ δὲ νὰ προβῶν εις ἀντικατάστασιν τῶν κτημάτων των δι' ἀμερικανικῶν, ὅπως ἔγινεν εις τὰς ἄλλας περιφερείας τῆς Γαλλίας, ἐπρωτίμηναν νὰ παραιτηθῶν τελείως τῆς ἀμπελοκαλλιέργειας και νὰ ἐπιδόθουν εις τὴν κτηνοτροφίαν, εις τὴν ὁποῖαν τοὺς βροῦθι πολὺ και ἡ ὑγρασία τοῦ κλίματος και αἱ τιμαὶ τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων αἱ ὁποῖαι, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ γεωργικά, ἴσταντο πάντοτε ὑψηλά. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐνήργησαν μεμινόμενος, κατὰ τὰς ἰδίαις των δυνάμεις ἑκαστος, ἀλλὰ σὺν τῷ χρόνῳ, πρὸς ἐπίτευξιν καλλιτέρων ἀποτελεσμάτων, συνησπίσθησαν εις συνεταιρισμοὺς παραγωγῆς βουτύρου, οἱ ὁποῖοι σήμερον τόσοι ἔχουν προκύψει, ὥστε ἔχουν και ἰδια πλέον μέσα παραγωγῆς και μεταφορᾶς (ἐργοστάσια ἡλεκτρονίγητα ἀμέμπτου καθαριότητος και ὄργανώσεως, ἀποθήκας και βαγόνια μετὰ ψυγείων κλπ.). Οἱ συνεταιρισμοὶ οὗτοι εἶνε τόσοι καλὰ ὁργανωμένοι, ὥστε ἀναφέρονται ὡς παράδειγμα εις τὰ ἐχειρήδια τῆς πολιτικῆς και γεωργικῆς οἰκονομίας, ἀπαθανάτισαντες τὸν γηραιὸν σήμερον ἰδρυτὴν των κ. Dornic, τὸν ἐμφυχωτὴν τῆς κινήσεως αὐτῆς.

Εἰς τὴν δυτικὴν Πελοπόννησον ἔχομεν σήμερον, ὡς γνωστόν, διαδεδομένην τὴν σταφιδοκαλλιέργειαν, ἥλθεν ὅμως ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποῖαν θὰ παραστῇ και ἐδῶ ἡ ἀνάγκη νὰ γίνῃ σκέψις ἀλλαγῆς κατευθύνσεως, οὐχὶ λόγῳ τῆς φυλλοξήρας, ἀλλὰ λόγῳ τοῦ ξένου ἀνταγωνισμοῦ. Βεβαίως δὲν δύναται νὰ ἔχη κανεὶς τὴν αὐτὴν και ἐδῶ μετὰ τὴν δυτικὴν Γαλλίαν προοπτικὴν,

λιάδας περίπου, — ἀκόμη δὲ βαθυτέραν ποιοτικὴν. Δὲν συμφέρει οὔτε εις αὐτοὺς τοὺς Τούρκους νὰ τὴν θείουν περισσότερον, ὑπὸ τὰς σημερινὰς των μάλιστα οἰκονομικὰς συνθήκας. 'Αλλ' ἂς μὴ προσδοκῶμεν και θαύματα ἀπὸ τῆς μίαις ἡμέρας εις τὴν ἄλλην. 'Η γενικὴ πολιτικὴ τῆς Τουρκίας ἀπέναντι τῶν μειονοτήτων, μόνον βαθμιαίαν ἐξέλιξιν δύναται νὰ ὑποστῇ και θὰ τὴν ὑποστῇ μοιραίως βαδίζουσα προσδευστικῶς ἐντὸς φυσιολογικωτέρων πλαισίου, διότι ὅλαι αἱ δέξια καταστάσεις εἶνε πρόσκαιροι. 'Εάν περιορίσωμεν τὰς προσδοκίας μας ἐντὸς τῶν ὁρίων τούτων, νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἐκτεθῶμεν εις ἀπογοητεύσεις.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

διότι και οἱ συνεταιρισμοὶ δὲν εὐδοκιοῦν κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον εις τὸν τόπον μας και οἱ κλιματολογικοὶ ὅροι, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑγρασίαν, δὲν εἶνε οἱ αὐτοὶ μετὰ τὴν δυτ. Γαλλίαν, ἵνα μία μεγάλη παραγωγή κτηνοτροφικῶν φυτῶν εἶνε δυνατὴ. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι και εις τὰς δύο περιφερείας τὸ αὐτὸ ποσὸν βροχῆς πίπτει ἐτησίως (και μάλιστα περισσότερον εις τὴν δυτ. Πελοπόννησον, πρᾶγμα ποῦ δὲν θὰ ἐπίστευε κανεὶς εὐκόλῳ) ἀλλὰ τὸ ποσὸν τοῦτο πίπτει εις τὸν τόπον μας, τὸ περισσότερον, τὴν ἐποχὴν ποῦ δὲν χρειάζεται (φθινοπώρον και χειμῶνα), τὸ δὲ θέρος, ποῦ εἶνε χρησιμώτερον διὰ τὰ κτηνοτροφικὰ φυτὰ, σπανίζει. 'Αλλ' αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι αἱ περιφέρειαι αὐταὶ, και με αὐτὰς και ἄλλαι ἀκόμη περιφέρειαι τῆς 'Ελλάδος, δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀναπτύξουν μίαν ἐνδιαφερούσαν κτηνοτροφίαν, ἐν ἧς ἐχρησιμοποιοῦν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ ῥέοντα ὕδατα τῶν ποταμῶν Πηνειοῦ, 'Αλφειοῦ κλπ., ἀτινα σήμερον ἐπιπροσθέτως τοὺς καταστρέφουν, ἀφ' ἑτέρου δὲ και τὰ ὑπόγεια ὕδατα, τὰ ὁποῖα φαίνεται ὅτι δὲν σπανίζουν, ἀλλὰ και δὲν ἔχει καθόλου μελετηθῇ ἐπισταμένως ἡ ὑπαρξίς και ἡ κατανομή των. 'Εάν ὅλον τὸ ποσὸν τῶν πιπτόντων ὑδάτων ἐχρησιμοποιεῖτο, πρᾶγμα βεβαίως ἐν τῇ πράξει ἀδύνατον, αἱ κτηνοτροφικαὶ καλλιέργειαι θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποδίδουν περισσότερον παρ' ἡμῖν ἢ ἐν Γαλλίᾳ, λόγῳ τῆς μεγαλυτέρας θερμότητος.

'Η ἀνυπαρξία βελτιωμένης κτηνοτροφίας ἐν 'Ελλάδι (μονίμου) ὀφείλεται ἀκριβῶς εις τὴν μὴ μέχρι τοῦδε χρησιμοποίησιν τοῦ μεταλλείου αὐτοῦ, ὅπερ διὰ τὴν 'Ελλάδα εἶνε τὸ νερό, και δι' αὐτὸ ὁ νομαδισμὸς παρ' ἡμῖν θεωρεῖται ταυτοσημῶς μετὰ τὴν ἐννοιαν τῆς κτηνοτροφίας, ἐνῶ δὲν εἶνε, ὡς ὀρθῶς λέγει και «ὁ Οἰκονομικὸς Ταχυδρόμος», παρὰ ἕνα σύμπτωμα καταπτώσεως οἰκονομικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς, τὸ ὁποῖον παρακολουθεῖται μετὰ προσοχῆς και φόβου σήμερον εις ὅλα τὰ κράτη, τὰ ὁποῖα διὰ τοῦτο πλείστους ὅσους περιορισμοὺς τοῦ ἐπιβόλου, διότι τὰ ἐπὶ τῶν ὁρέων βόσκοντα μικρὰ ζῶα τρώγοντα τοὺς τρυφεροὺς βλαστὰς και καταπατοῦντα τὰ κατὰξῆρον και εὐδρυπτον χῶμα τῶν βουνῶν συντελοῦν εις τὸ νὰ χειροτερεύουν τὴν χειμαρρῶδη κατάστασιν τῶν ποταμῶν και τῶν πλημμυρῶν τῶν πεδινῶν μερῶν.

'Η ὑποστήριξις και ἡ βελτίωσις τῆς μονίμου ἐν 'Ελλάδι κτηνοτροφίας εἶνε σήμερον, ὅπως και πάντοτε ἄλλως τε, τὸ σπουδαιότερον ἴσως μέσον κατὰ τῆς κρίσεως ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων, διότι τὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα εἶνε ἐκ τῶν ὀλίγων σήμερον ποῦ διατηροῦν ὑψηλὰ τὰς τιμὰς των παντοῦ, τοῦτο δὲ συνέβη και κατ' ὅλας τὰς περιόδους τῆς κρίσεως τοῦ παρελθόντος, και τοῦτο διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ περισσότερα κτηνοτροφικὰ προϊόντα εἶνε δυσμετακινώσιμα και ἐπομένως ὁ ἀνταγωνισμὸς ξένων χωρῶν δυσχερής, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ ἀνάγκαι τῆς καταναλώσεως ἦσαν κατώτεραι πάντοτε τῆς προσφορᾶς τῆς παραγωγῆς, αἰξάνουν δὲ ἐτι περισσότερον μετὰ τὴν πρῶτον τοῦ πολιτισμοῦ, και διὰ τοῦτο ἔχομεν πλείστα ὅσα παραδείγματα ἀντιμετωπίσεως τῶν γεωργικῶν κρίσεων διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς

ΛΑΚΩΝΙΚΑ

κτηνοτροφίας. Είς ταύτην εἶρε τὸ Βέλγιον τὴν σωτηρίαν του ὅταν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἡ Ἀμερικὴ εἶχε κατακλύσει τὴν Εὐρώπην διὰ τὸν σιτηρῶν της, καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν της καταβύλλουν σήμερον τὰς μεγαλύτερας φροντίδας ἡ Ἀργεντινὴ καὶ ἡ Ρουμανία διὰ τὰ ἀντιμετωπίσων τὰς κρίσεις τῆς μεγάλης παραγωγῆς τὸν σιτηρῶν των. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν περιοδεύοντα τὴν Θεσσαλίαν γίνεται ἀμέσως φανερόν ὅτι ἐκεῖνο ποὺ ἐζήτησαν καὶ ζητοῦν πάντοτε οἱ γεωργοὶ μας πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν χαμηλῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν συγχῶν καταστροφῶν τοῦ λύβα, σκωριάσεως, πλημμυρῶν, εἶνε ἡ κτηνοτροφία καὶ ἐνεκα ταύτης καὶ τὰ ἀρδευτικά ἔργα, ἄνευ τῶν ὁποίων οὐδεμία σπουδαία βελτίωσις εἰς τὴν κτηνοτροφίαν εἶνε δυνατὴ ἐκεῖ, ὅπως καὶ παντοῦ ἄλλως τε παρ' ἡμῖν.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς κτηνοτροφίας εἰς τὸν τόπον μας ἐκτός τοῦ ἀναπερθεύοντος καλοῦ ποὺ δύνανται νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὸ ζήτημα τῶν κρίσεων ἐκ τῆς πτώσεως τῶν τιμῶν, θὰ ἔχῃ καὶ τὸ μέγα πλεονέκτημα τῆς παραγωγῆς φυσικῶν λιπαρμάτων (τῆς κόπρου) τῶν ὁποίων, κυρίως, ἔχουν ἀνάγκην τὰ ξηρὰ ἐδάφη μας πρὸς βελτίωσιν τῆς γονιμότητός των καὶ τῶν φυσικῶν των ιδιοτήτων.

Ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ φέρῃ τις ἀντίρρησην εἶνε ἡ δυσχέρεια τοῦ ἔργου, ἀλλ' ὅλαι αὐταὶ ὑπερβαίνονται, ὅταν ἀποφασίσωμεν, ἔστω καὶ μετὰ ἀντιδιδόν ἑκατὸν ἀκόμη ἔτων ἀπὸ τῆς συστάσεώς μας ὡς κράτους, νὰ ἀσχοληθῶμεν μετ' ἐνδιαφερόντος διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Εἰδικῶς δὲ εἰς τὰς σταφιδοπαραγωγὰς περιπερείας αἱ ἀρδεύσεις, καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ὅπου δὲν θὰ ἦτο δυνατόν (λόγῳ ἰδίᾳ τεμαχισμού ἰδιοκτησίας) νὰ ὑποβληθῶσιν τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς κτηνοτροφίας, θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσων εἰς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐλαττώσεως τῶν τιμῶν τῆς σταφίδος διὰ τῆς μεγαλύτερας παραγωγῆς κατὰ στρέμμα καὶ ἐπομένως τῆς ἐλαττώσεως τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς, ἥτις θὰ ὑπεβοῦνται τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν χαμηλῶν τιμῶν, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δασοκομίας, ἥτις καὶ αὕτη, εἰς τὰ πρῶτά της τοὺς ἀνάγκησαν βήματα, ἔχει ἀνάγκην τοῦ προσθέτου ὕδατος.

Τὸ νερό, ὅπως καὶ εἰς προηγουμένον ἀρθρον μας ἀνεπτύξαμεν, εἶνε ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως τὸ σπουδαιότερον μέσον πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν κρίσεων τῶν γεωργικῶν προϊόντων, τὸσον διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς των ὅσον καὶ διὰ τῆς παρεχομένης δυνατότητος ἀλλαγῆς τῶν καλλιεργειῶν κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ ἀξίζει ἐπομένως ὅπως ἰδιαιτέρως προβῶν χώραν καὶ ἠπειλήσαν πρὸς σιγμὴν τοῦ Σταφιδικοῦ Συνεδρίου ἔρχονται νὰ διαπιστώσων τὴν σοβαρότητα τῆς κρίσεως ἡ ὁποία μασιτίζει τὴν σταφιδοπαραγωγὴν. Παρ' ὅλον δὲ τὸν σχεδὸν ἀναρχικὸν τὸν χαρακτήρα, ἀσφαλὲς δὲν ἀξίζουν τὰ εἰρωνικά σχόλια τοῦ καθημερινοῦ τύπου. Ἐκτός ἐὰν οἱ ἀναλαβόντες τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Συνεδρίου ἐπίστατον οὐδαμῶς ὅτι ἦτο δυνατόν αἱ ἔργα αὐτὰ νὰ περιορισθῶν εἰς θεωρητικὰς μὲν συζητήσεις περὶ βελτιώσεως ποιότητος καὶ κόστους παραγωγῆς κατ' ἡν σιγμὴν ἡ σταφιδοπαραγωγὴ καλεῖται νὰ ἀντιμετωπίσῃ τόσα πειρώρια προβλήματα. Τὸ μόνον εὐτόχημα εἰς τὴν δὴν αὐτὴν ἱστορίαν εἶνε ὅτι ἡ διευθύνουσι τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου εὐθὺς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Π. Βουρλόγῳ ὅχι μόνον τὸν μοναδικὸν ἐν Ἑλλάδι νότον ὅλον τῶν πολιτικῶν λειτουργειῶν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος ἀλλὰ καὶ τὸν εὐσεβοῦσαν καὶ βαθύτατον τῆς διανοητικότητος τοῦ σταφιδο-

ΟΤΑΝ πρὸς ἑβδομάδος, εἰς τὴν Βουλὴν, ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Δαϊκοῦ Κόμματος ἠθέλησε νὰ δικηκῇ ὑπὲρ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ μονοπωλίου τῆς εἰρηκτικῆς ἀπέναντι τῆς Τουρκίας πολιτικῆς, ἀπεφύγαμεν, τὸ κατ' ἡμᾶς, τὰ σχόλια. Ἀλλὰ δυστυχῶς παρατηροῦμεν ὅτι ἡ παραπονοῖα τῆς ἱστορίας τῆς μικρασιατικῆς καταστροφῆς εἶνε, ἀπὸ τὴν ἀντιδημοκρατικὴν παράταξιν, ἀκατάσχετος καὶ συστηματοῦται. Ἦδη συνεξίχοντα τὴν προπαγάνδαν τῆς, ἡ τέως βασιλικὴ οἰκονομία τῆς Ἑλλάδος δημοσιεύει σύγγραμμα τοῦ πρίγκηπος Ἀνδρέου εἰς τὸ ὁποῖον αἱ ἀπώλεια τοῦ ἠθικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς Μ. Ἀσίας, ἀποδίδονται αἰς δολοπλοκίας τῶν βενιζελικῶν ἀξιοματικῶν, ἐνθυμίζοντων τὸν Ἐριάλτην τῶν Θεομοτυλῶν. Καὶ πάλιν ἄνευ σχολίων, καταγγέλλομεν τὰ ἀνωτέρω εἰς τὴν νομιμοσύνην καὶ τὴν μνήμην τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ὁ ὁποῖος καὶ ἐνθυμίζεται, εὐτυχῶς, καὶ ἐνοεῖ. Ἐριάλτην ἔνα μόνον ὑπένετι, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθεῖ καὶ ταράσσει τὰς νύκτας του, ἀφοῦ ἀκόμη χθὲς ἐξεδηλώθη διὰ τῆς δραματικῆς «ἐκκαθαρίσεως» τῶν ζημιῶν ποῦ ὁ μικρασιατικὸς ὄλεθρος ἐκόσισε εἰς μέγα τμήμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ: καὶ ὁ ἐριάλτης αὐτὸς εἶνε ὁ Σαγγάριος καὶ ἡ περὶ πόλιν τῆς Σμύρνης. Μὴ τοῦ χαλαρώσωνμεν τὸ ἠθικὸν διὰ τῆς ἀκαίρου καὶ ὑπερμέτρου ἀναξιογνωσίας τοιαύτης ἀναμνήσεως, καὶ ἰδίως μὴ μετασπείζωμεν γνωστὰς εὐθύναις. Ἐκτός ἐὰν οἱ πρῶτον Ἑλληνας ἐπιμένουν καὶ καλὰ νὰ μᾶς πείσουν ὅτι εἶνε ὅλοι τὸν ἐπίσης κακοὶ συγγραφεῖς ὅσον ὑπῆρξαν καὶ κακοὶ στρατηγοί.

ΟΡΘΟΤΑΤΑ ἡ «Ἐστία», εἰς δύο ἐνδιαφερόσας ἐκ Βερολίνου ἀνταποκρίσεις τῆς, ἐτόνισε κατ' αὐτὰς ποῖαν κεφαλαιώδη σημασίαν ἔχει δι' ἡμᾶς ἡ κατάστασις καὶ ἡ ἀσφαλείς συστηματοῦται πολιτικῆς διὰ τὰς ἀθροῦς ἐξαχόμενα προϊόντα μας, καὶ διὰ τὸν κατὰ τὴν κρίσιν, καὶ τὴν σταφίδα μας. Καὶ ἐξάραμεν ἰδίως τὰ κύρια συμπεράσματα τοῦ ἀνταποκριτοῦ: δηλ. τὴν ἀνάγκην ἀπολύτου ἐντιμότητος ὡς πρὸς τὸ ποῖον τῶν ἐξαχόμενων προϊόντων μας, τὴν ἀσκοπιότητα μιᾶς διεθνούς συνεννοήσεώς μας μετὰ τὰς χώρας ποῦ ἔχουν παράλληλα ἐξαγωγικὰ συμφέροντα μετὰ τὰς ἰδικὰς μας, τὴν χρησιμότητα τῆς ὑπὸ τῆς διπλωματικῆς καὶ πολεμικῆς ἀντιμετώπισιν ἀγρόπνου μελέτης καὶ παρακολούθησιν τῶν διεθνῶν ἐμπορικῶν καὶ χρηματικῶν, καὶ τέλος τὴν μεγάλην σημασίαν ποῦ ἔχει, συμπεληρομένη ἀπὸ τοὺς περὶ συντελεστές, μία ἐντονὸς ἐμπορικῆς ἐπιδόσεως. Κατανοοῦν, τοὺς κ. κ. Μιχαλακοπούλου καὶ Βουρλόγῳ, διανοούμεθα νὰ ἀξιώσωμεν τὸν συντονισμόν τῶν ἐνεργειῶν των διὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ σχετικοῦ συστήματος ἐνεργειῶν. Κάποιος κάποτε εἶπεν ὅτι οἱ ἀνθρώποι διαορίζονται εἰς ἡρώας καὶ εἰς ἐπιτόρους. Ἄν ἐξοῦσε τότε, θὰ εἶχε πεισθῇ ὅτι ὁ ἡρώας—ὑπὸ τὴν παλαιὰν σημασίαν τῆς λέξεως—δὲν εἶνε πλέον ἀπαραίτητος. Ἀλλ' ἡ ἐμπορικὴ ἐπιδόσις εἶνε πλέον ἢ ποτε ἀναγκαῖα. Καὶ ἀποδίδει ἀπειρα ἀγαθὰ, ἅμα ἀσκήτει καὶ τιμιότητα καὶ μετὰ μέθοδον.

ΤΑ ἔκτροπα τὰ ὁποῖα ἐπανειλημμένως ἔλαβον χώραν καὶ ἠπειλήσαν πρὸς σιγμὴν νὰ ματαιώσων τὴν συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σταφιδικοῦ Συνεδρίου ἔρχονται νὰ διαπιστώσων τὴν σοβαρότητα τῆς κρίσεως ἡ ὁποία μασιτίζει τὴν σταφιδοπαραγωγὴν. Παρ' ὅλον δὲ τὸν σχεδὸν ἀναρχικὸν τὸν χαρακτήρα, ἀσφαλὲς δὲν ἀξίζουν τὰ εἰρωνικά σχόλια τοῦ καθημερινοῦ τύπου. Ἐκτός ἐὰν οἱ ἀναλαβόντες τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Συνεδρίου ἐπίστατον οὐδαμῶς ὅτι ἦτο δυνατόν αἱ ἔργα αὐτὰ νὰ περιορισθῶν εἰς θεωρητικὰς μὲν συζητήσεις περὶ βελτιώσεως ποιότητος καὶ κόστους παραγωγῆς κατ' ἡν σιγμὴν ἡ σταφιδοπαραγωγὴ καλεῖται νὰ ἀντιμετωπίσῃ τόσα πειρώρια προβλήματα. Τὸ μόνον εὐτόχημα εἰς τὴν δὴν αὐτὴν ἱστορίαν εἶνε ὅτι ἡ διευθύνουσι τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου εὐθὺς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Π. Βουρλόγῳ ὅχι μόνον τὸν μοναδικὸν ἐν Ἑλλάδι νότον ὅλον τῶν πολιτικῶν λειτουργειῶν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος ἀλλὰ καὶ τὸν εὐσεβοῦσαν καὶ βαθύτατον τῆς διανοητικότητος τοῦ σταφιδο-

παραγωγῶν γνώστην, χάρις δὲ εἰς τὴν ἱκανότητά του καταρθεῖ νὰ δοθῇ ἕνας ρυθμὸς καὶ νὰ τεθῇ μία τάξις.

Η ΝΕΑ διοίκεισις τῆς Ἑταιρείας μεταφορῶν, ἀντὶ, ὡς ἀνεμνέτο, νὰ βελτιώσῃ τὴν δὴν κατάστασιν τῆς κινήσεως καὶ τοῦ ηλεκτροφωτισμοῦ χωρὶς πρόσθετα βάρη τοῦ κοινοῦ, καὶ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, ἅμα σχεδὸν τὴν ἀναλήψει τῶν καθηκόντων τῆς, ἐπέβαλε πρόσθετον αὐξήσιν τιμῆς εἰσιτηρίων εἰς τὰς πλείους τῶν γραμμῶν, καταργήσας καὶ τὰ διαρκῆ εἰσιτήρια. Καὶ καὶ μὲν ἡ Ἑταιρεία, ἐκ τῆς συμβάσεως, εἶχε τοῦτο τὸ δικαίωμα, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ τὸ ἐξασκήσῃ μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν μετὰ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον, διὰ τὰ μὴ προκαλέσῃ τὴν εὐλογον ἄλλωστε δυσφορίαν τοῦ κοινοῦ, τὸ ὁποῖον στερεῖται τῆς εὐθιότητος καὶ ταχεύσεως τῶν ἐπιβατικῶν τῶν ἰδιωτικῶν λεωφορείων, ἀναγκάζεται νὰ ταλαιπωρηθῇ μετὰ τὰς τὰς νὰ πληρῶν περιστάσεων. Εὐτυχῶς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας ἔλαβε σθεναρὰν ὁσάνην ἀπέναντι τῆς Ἑταιρείας καὶ, χάρις εἰς τὴν ἐπέμβασιν του, ὁ τόσος ἐκ τῶν ἐταιρειῶν παθῶν λαὸς τῶν Ἀθηνῶν ἐλπίζει νὰ εὕρῃ ἐπὶ τέλους τὴν ποθητὴν ἀνακούφισιν καὶ τὴν ὑποστήριξιν τῶν δικαίων του.

ΜΕΡΙΚΑ ἐκ τῶν δραστηριοτέρων σωματείων τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας ἀπεφάσισαν, κατ' ἀρχὴν, πρωτοβουλίαν τῆς Πανελληνίου Φιλελευθέρης Νεολαίας, ἀφ' ἐνός μὲν τὴν ὁργάνωσιν, διὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον, σεμνῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς τῶν Ἑλλήνων νέων, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς 1001δης, ἀφ' ἑτέρου δὲ συμμετοχὴν τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας εἰς μίαν τῶν ἑορτῶν τῆς προσεχοῦς Βαλκανικῆς Διακαταρτεῖται κατὰ τῆς ἰδέας ταύτης, ἀρνούμενης εἰς πολιτικὰ σωματεῖα τὸ δικαίωμα τῆς ὁργανώσεως τοιοῦτον ἐκδηλώσεων. Εἰς τοῦτο ἀντιπαρρηροῦμεν ὅτι πρωτοβουλίαν δὲν σημαίνει οὔτε μονοπωλίων οὔτε πρωτοκαθεδρίαν. Ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ σωματεῖα τῶν νέων, καὶ ἰδιαιτέρως ἡ ὑπὲρ τῆς Βαλκανιστικῆς προσεγγίσεως ἥδη ἐργασθεῖσα Πανεπιστημιακὴ Ὀμάς διὰ τὴν Κ.τ.Ε.,—ἐκλήθησαν κατ' αὐτὰς νὰ συμμετάσχουν εἰς τὴν ὁργάνωσιν τῶν δύο ἑορτῶν. Ἀλλὰ καὶ δὲν εἶνε ἀποκλεισθῶν, μόνον καὶ μόνον διότι εἶνε καὶ ὑπερκομματικὸν χαρακτῆρα. Μὴ λησμοσύνηται ὅτι αὐτὰς τὰς ὁργανώσεις θὰ δύνανται πρὸς τὸν πολιτικὸν τοῦ μέλλοντος. Ἐν λειπνταί πρὸς τὸ εἶναι καὶ οἱ μόνον μὴ συνεργασίας; Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν βαλκανικὴν ἑορτὴν ποῦ ἐτοιμάζοντο οἱ νέοι, ἃς μὴν ἀνησυχήσῃ καὶ δὲν θὰ πρόκειται περὶ διαγωνισμοῦ ἐνδόλου ὁργανοῦ, ἀλλὰ περὶ δόσεως νεῶν θὰ συνεχίσῃ ἐπὶ τοῦ εἰρηνικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐπιπέδου τοὺς ἀγῶνας τῶν προσεβυτέ-

ΜΙΑ τῶν ἀφορμῶν τῆς διενέξεως ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου περὶ ρευστοποίησης τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας εἶπε τὰ ἐξ αὐτῆς χρήματα θὰ χρησιμεύσων «πρὸς ἐξυγίανσιν τοῦ ἡδὴ πόσον ὀ. κ. Ὑπουργὸς εἶπε δὲ ὅτι ἐὰν ἐπὶ τέλους εἶνε νοητοὶ οἱ μεταξὺ λαϊκῶν διαιτηκισμοί, προξενεῖ ὅμως κατὰ πληθύνῃ ἡ ἀλληλοκαταπολέμησις, δι' ἀλλεπαλλήλων ἀνακοινωνιῶν, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς. Εἰς ἀγῶνας διέπρεπε πάντοτε ἡ Ἑκκλησία, ἀλλ' εἰς ἀγῶνας ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἰδεολογικῆς ἀνταξίας τῆς δημοκρατίας. Ὡς ἐλπίσωμεν ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἑκκλησία θὰ σπεύσῃ ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐξυγίανσιν ἐαυτῆς καὶ τῆς κοινωνίας, ἀποκινῶνται ἀφ' ἑαυτῶν τὰς ἀντιπροσώπων τοῦ Θε

μῶν των ἐλαχίστην ἐπιρροὴν δυνάμεθα νὰ ἐνασκήσωμεν. Ἀλλὰ διὰ τὴν καταστάσιν των σιτηρῶν ἡ Ἑλλάς ἦτο ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς. Τὴν παραγωγὴν μας ἐπετρέπετο σοβαρῶς νὰ τὴν παραδῶμεν δεσμίαν εἰς τὸν ξένον ἀνταγωνισμὸν ὅταν καὶ αὐταὶ αἱ μεγάλαι παραγωγικαὶ χώραι, Ἡνωμένα Πολιτεῖαι, Καναδάς, Ἀργεντινὴ λαμβάνουν ποικίλα μέτρα διὰ νὰ συγκρατήσουν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὰς τιμὰς των καὶ νὰ διευκολύνουν ἀντιθέτως τὴν ἐξαγωγὴν. Αἱ τιμαὶ ἐξακολουθοῦν κατακυλοῦσαι. Ὁ ἀμερικανικὸς οἶτος τῆς νέας ἐσοδείας προσφέρεται ἤδη εἰς τὸν Πειραιᾶ, κατ' ἀξιόπιστους πληροφορίες, εἰς τὴν τιμὴν των 4 δραχμῶν κατ' ὅκαν. Ἀπέναντι τοιαύτης πτώσεως τί ἦτο δυνατόν νὰ πράξῃ μόνῃ ἡ συγκέντρωσις;

Βεβαίως δὲν εἶνε ἀρκετὸς μόνος ὁ δασμὸς νὰ προωθήσῃ πρὸς τὴν πρόδον τὴν αἰτοκαλλιέργειαν. Χρειάζονται καὶ ἄλλοι παράγοντες. Ἀλλ' οὕτε

ἡ συγκέντρωσις μόνῃ ἀποτελεῖ λύσιν ἱκανοποιητικὴν. Οἱ προβάλλοντες τὴν παντοδυναμίαν τῆς εἶχον ὅπ' ὅψει τὰ εὐεργετικά ἀληθῶς ἀποτελέσματά της κατὰ τὸ παρελθόν, ὅτε περιορίζετο κυρίως εἰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ αἱ τιμαὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἰδιαίτερος εἰς τὴν Βαλκανικὴν δὲν ἦσαν τόσο ἐξευτελισμένοι. Εἰς τὴν περιφέρειαν Φλωρίνης πέρυσι κατὰ Δεκέμβριον διὰ πρώτην φοράν ἐνεφανίσθη συνεργεῖον καὶ ἤρχισε τὴν συγκέντρωσιν ὑπὸ χιόνας ἐπὶ τρεῖς ἐβδομάδας. Ἔως οὗ λαβὼν εἰδησιν ὅλοι οἱ χωρικοὶ, ἀπὸ ληθῆν ἀνεπιστρέπτει, καὶ μολονότι ἡ συγκέντρωσις ἔγινε εἰς τὴν τιμὴν των 6,70 δρ. κατ' ὅκαν, ὀλίγας ἐβδομάδας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν των προσεφέρτετο ὁ οἶτος εἰς τὴν τιμὴν των 5 δρ. Οἱ μὴ ἰδόντες πέρυσι τὸν Κύριον χωρικοὶ, εἶχον πάντα λόγον ἐφέτος νὰ στήσουν εἰς τὸ συνεργεῖον τὴν στενωτέραν τακτικὴν πολιτορκίαν.

Ἡ Κυβέρνησις προβάσκει εἰς τὴν αὐ-

ἔσιν τοῦ δασμοῦ ἐξετέλεσε στοιχειώδεις καθήκον τῆς πρὸς τὸν γεωργικὸν κόσμον. Θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ ἐλεγχθῇ διότι ἤργησε. Θὰ ἦτο κατακριτέα ἀνδιετῆρὶ τὸν δασμὸν μὲ ὑπερτιμημένον τὸν οἶτον εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἀλλὰ οἱ καταπολεμήσαντες τὴν αὐξήσιν τοῦ δασμοῦ μὲ τὴν σφοδρότητα δὲν δύναται νὰ ἐμφανίζονται ὡς προστάται ἐξ ἀριστερᾶς χειρὸς καὶ τῶν γεωργῶν. Εἶνε οἱ ἄσπονδοι φίλοι των.

Γ. ΜΟΛΗΣ
Βουλευτὴς Φλωρίνης

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ-ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ)
ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΜΑΝΩΛΑ
ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΡ. 37
(ΝΕΑ ΣΤΟΑ)

Η ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ
ΟΜΟΝΟΙΑ

διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν πολυάριθμον πελατεῖαν τῆς τὴν εὐρισκομένην μακρὰν τῆς Πλατείας Ὀμονοίας, ὅπου τὸ Κεντρικὸν Φαρμακεῖον τῆς, ἀπέκτισε καὶ δευτέρον φαρμακεῖον, τὸ ἐπὶ τῆς οδοῦ Σταδίου 15 παρὰ τὸν Κινηματογράφον «Ἀττικὸν» (φαρμακεῖον κ. Λούρου) μετὰ τὸν νέον τίτλον του

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ ΜΙΝΕΡΒΑ

Τὸ Φαρμακεῖον «ΜΙΝΕΡΒΑ», ὅπως καὶ τὸ Κεντρικὸν μας Φαρμακεῖον Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ, Ὀμόνοια, δὲ εἶνε ἐφοδιασμένον μετὰ ὅλα ἀνεξαρτήτως τὰ SPECIALITES καὶ ACCESSOIRS καὶ τὰ σπανιότερα ἀκόμη.

Ὅσα ἔχῃ ἐπὶ πλεόν πλούσιον τμήμα ὅλων των ΑΡΩΜΑΤΩΝ καὶ ΚΑΛΑΥΝΤΙΚΩΝ τῶν γνωστοτέρων οἰκῶν τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικής. Τμήμα ἐπίσης ΖΩΝΩΝ καὶ ΚΟΡΣΕΔΩΝ ἐτοιμῶν καὶ ἐπὶ μέτρον.

Τὸ Φαρμακεῖον «ΜΙΝΕΡΒΑ» δὲ εἶνε ὑπὸ τὴν ἐμπορικὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. ΜΕΝΗ ΜΠΑΚΑΚΟΥ καὶ μετὰ ἄριστον προσωπικὸν πολυτίμου, προσπαιδευμένον ἐπὶ σειράν ἐτῶν εἰς τὸ Φαρμακεῖον Π. Μπακάκου Ὀμονοίας, εἰς τὸ ὅσον ὥστε ἡ πελατεῖα νὰ ἔχῃ πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς πᾶσαν ἐργασίαν φαρμακευτικὴν καὶ φαρμακοτεχνικὴν καὶ τὴν πλέον δύσκολον καὶ λεπτήν ἀκόμη.

Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ πελατεῖα μας θὰ ἐκτιμῇ τὴν προσοδευτικὴν ταύτην ἐμπορίαν καὶ τῶν διεθνῶν πιστωτικῶν συναλλαγῶν. Τοῦτο ἐκδηλοῦται ἰδίως εἰς τὴν διάταξιν ὅτι αὐτὰ ταῦτα τὰ διεθνή μέσα πληρωμῆς τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν συναλλαγῶν ἀποκοτῶν τὴν ἰδιότητα τοῦ καλύμματος, τῆς κυκλοφορίας αὐτομειον-

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΑΙ Η ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ΙΔΡΥΣΙΣ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν περίοδον τῆς μεταπολεμικῆς ἀνασυγκροτήσεως ἀπετέλει ἀπαράτητον συνδετικὸν κρίκον τῆς ἑλληνικῆς πρὸς τὴν παγκόσμιον οἰκονομίαν, ἐκ τῆς ὁποίας παρίσταται ἀνάγκη νὰ καλυφθῇ ἰδίως μέγα μέρος τοῦ ἀναγκαίου τῶν ἰδίων κεφαλαίων. Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας εἰς κεφάλαια μακροπρόθεσμα πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἀπολεσθέντων κατὰ τὴν πολεμικὴν καὶ μεταπολεμικὴν περίοδον τῆς πληθωρικῆς κυκλοφορίας καὶ πρὸς δημιουργίαν νέων παραγωγικῶν μέσων χάριν τῆς ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ προερχομένης ἐργατικῆς μᾶζης, βαίνει καὶ ἡ ζήτησις βραχυπρόθεσμων χρηματικῶν κεφαλαίων.

Προϋπόθεσιν πρὸς τῆς εἰσαγωγῆς καὶ παραμονῆς ἐν τῇ χώρᾳ ἀμφοτέρων τούτων ἀποτελεῖ ἡ ὁμαλὴ λειτουργία τοῦ νομισματικοῦ συστήματος ὑποβοηθουμένη παρ' ἰδιαίτερας ἐκδοτικῆς τραπεζῆς, ἀποκλειστικῶς ἐπιφορτισμένης μετὰ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς κυκλοφορίας καὶ τὴν φροντίδα πρὸς τὴν διαφυλάξεσιν τοῦ νομίσματος ἀπὸ ἀνεπιθυμητῶν διακυμάνσεων ἐναντι τοῦ χρυσοῦ. Τοιοῦτοτρόπος ἡ ἴδρυσις τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐκτὸς τῆς γενικωτέρας σημασίας τῆς διὰ τὴν καθόλου ἐθνικὴν οἰκονομίαν, ἦτο προωρισμένη νὰ πληρώσῃ τὴν ἀναπόσπαστον ἀνάγκην τοῦ ἐφοδιασμοῦ διὰ κεφαλαίων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἡ προσπάθεια τῆς προαγωγῆς τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς διεθνούς χρηματαγορᾶς θὰ εἴχε διὰ τὴν ἐσωτερικὴν οἰκονομίαν παλὺ γονιμώτερα ἀποτελέσματα ἐὰν συνεδύετο πρὸς τὴν φροντίδα καθιερώσεως καὶ ὑποστηρίξεως, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἀνωτέρω, μίαν σχέσεως ἀλληλεπιδράσεως μεταξὺ τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς καὶ τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἐν ἁρμογίᾳ πάντοτε πρὸς τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τῆς περιφρουρήσεως τῆς σταθερότητος τῆς δραχμῆς.

Τὸ καταστατικὸν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καθιεροῖ παρ' ἡμῶν τὸ σύστημα τοῦ νομισματικοῦ κανόνος τοῦ εἰς χρυσὸν συναλλάγματος, τὸ ὁποῖον ἰδίως μετὰ τὸν πόλεμον ἐπεκράτησεν ἐφαρμοσθῆν ἐν παραλλήλῳ καὶ παρὰ κρατῶν τὰ ὁποῖα κατέχουν σπουδαίαν θέσιν εἰς τὴν διεθνήν χρηματαγοράν. Τὸ σύστημα τοῦτο φέρει τὴν ἐσωτερικὴν κυκλοφορίαν εἰς ἄμεσον ἐξάρτησιν ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ διεθνούς ἐμπορίου καὶ τῶν διεθνῶν πιστωτικῶν συναλλαγῶν. Τοῦτο ἐκδηλοῦται ἰδίως εἰς τὴν διάταξιν ὅτι αὐτὰ ταῦτα τὰ διεθνή μέσα πληρωμῆς τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν συναλλαγῶν ἀποκοτῶν τὴν ἰδιότητα τοῦ καλύμματος, τῆς κυκλοφορίας αὐτομειον-

μένης συμφώνως πρὸς τὴν εἰσορὴν ἢ ἐκροὴν τῶν χρηματικῶν τούτων μέσων.

Ἡ τοιαύτη ρύθμισις τῶν πραγμάτων παραγωνοῦσιν τὴν σκοπιμότητα τῆς γενικῆς τιθεμένης ἀπαιτήσεως, ὅπως, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου προερχομένην ἐπίδρασιν, καὶ ἡ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ παραγωγῇ καὶ κινήσει ἐμπορευμάτων μὴ μὲν ἀμέτοχος ἐπιρροῆς ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς κυκλοφορίας, χάριν διατηρήσεως τῆς ἰσορροπίας μεταξὺ τῆς διπλῆς προελεύσεως, ἀλλ' ἰδίως μεταξὺ τῶν δύο τρόπων χρησιμοποιοῦσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ χρήματος, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὡς μέσου πληρωμῆς εἰς τὰς ἐσωτερικὰς συναλλαγὰς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὡς μέσου διεθνῶν πληρωμῶν, τῇ μεσολαβήσει τῆς Ἑκδοτικῆς Τραπεζῆς ἢ ὁποῖα διαχειρίζεται τὸ ἐξωτερικὸν συναλλάγμα. Πράγματι ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τοῦ ἀρθ. 61 καὶ 62 τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἡμετέρας Ἑκδοτικῆς Τραπεζῆς, ἐπὶ παραδείγματι πρὸς τὸ ἀρθ. 28 τοῦ καταστατικοῦ νόμου τῆς Γερμανικῆς Ἑκδοτικῆς Τραπεζῆς (1924) ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ πέραν τοῦ διὰ χρυσοῦ καὶ ἀξίων χρυσῆς βάσεως καλύμματος (40%) διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς κυκλοφορίας (60%) ἀντίκρουσμα εἰς προεξοφληθέντα γραμμάτια, συναλλαγματικὰ ἢ ἐπιταγὰς ἐσωτερικοῦ, ἐξάγεται ὅτι ὁ ἡμέτερος νομοθέτης δὲν ἐθεώρησεν ἀναγκαίαν τὴν σύνδεσιν τῆς ἐκδόσεως τραπεζογραμμάτων πρὸς τὴν προεξοφλήσιν τῶν ἐσωτερικῶν ἐκείνων ἀξίων ἀποδεδειγμένης ἐμπορικότητος αἱ ὁποῖαι ἀντιπροσωπεύουν τὴν ἐπαύξεισιν τοῦ κυκλοφορούντος ἐθνικοῦ πλούτου καὶ δύνανται νὰ ἀποτελέσουν τὴν βάσιν πρὸς ἄμεσον δημιουργίαν ἐπαρκῶν ἐπιπροσθέτων χρηματικῶν μέσων πρὸς διενέργειαν τῶν συναλλαγῶν.

Ἐν τῇ πράξει παρ' ἡμῶν γίνεται μικρὰ χοῆσις τῆς δυνατότητος τῆς προεξοφλήσεως παρὰ τῇ Ἑκδοτικῇ Τραπεζῇ εἴτε παρὰ τῶν ἰδιωτῶν, εἴτε παρὰ τῶν ἰδιωτικῶν Τραπεζῶν, εἰς τοσούτον ὥστε τὸ χατοφυλάκιον τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἀνήρχετο κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1929 εἰς 155.747.600 δρχ. (ἐν τῷ μεταξύ — 7 ἰουνίου — κατ'ἑλθὲν εἰς 100.000.000 δρχ.), ἐνῶ μὴ μόνον ἐμπορικὰ τράπεζα, ἡ Ἑθνικὴ, εἴχε κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1929 προεξοφλήσεις συμποσινόμενας εἰς 1.461.621.447 δρχ. (κατὰ τὴν 30ήν Ἀπριλίου 1930, 1.687.876.000 δρχ.).

Ἡ τυχὸν αὐξήσις τῆς ἐξαγωγῆς καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἐμμέσως προερχομένη αὐξήσις τῶν κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων θὰ ἦτο ἀνεπαρκὴς νὰ καλύψῃ τὰς ἐν τῷ μεταξύ αὐξηθείσας ἀνάγκας τῆς ἐσωτερικῆς κυκλοφορίας διότι εἶναι ἀνάλογος μόνον πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων. Καὶ ἀντιστρόφως ἐλάττω-

σις τῆς παραγωγῆς εἶνε δυνατόν μόνον ἐμμέσως νὰ ἐλαττώσῃ τὴν κυκλοφορίαν διὰ τῆς μειώσεως τῆς ἐξαγωγῆς. Ἡ κυκλοφορία τῶν τραπεζογραμμάτων παρουσιάζει παρ' ἡμῶν τὴν πρόσθετον ἀνωμαλίαν ὅτι ταῦτα δὲν ἐξεδόθησαν ἀπ' ἐθείας παρὰ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ παρελήφθησαν ὡς τότε εἶχον καὶ προσηρμώθησαν εἰς νέαν μέθοδον καλύμματος. Τοιοῦτοτρόπος τὰ τραπεζογραμμάτια δὲν ἐξεδόθησαν βαθμῶν ἐπὶ τῇ βάσει προσαγωγῆς γραμματίων καὶ συναλλαγματικῶν, ἀλλ' ἐτέθησαν εἰς τὴν κυκλοφορίαν δυνάμει συμβάσεως περὶ παροχῆς δανείων εἰς τὸ Κράτος, εἰς τρόπον ὅστε ἡ κυκλοφορία των δὲν ἀνταποκρίνεται καὶ ἐξ ἱστορικῶν λόγων εἰς τὰς ἀρχὰς περὶ τῆς λειτουργίας των περισσοτέρων ἐκδοτικῶν τραπεζῶν, αἱ ὁποῖαι ἀνέκαθεν συνεδύσαν τὴν ἐκδοσιν τῶν τραπεζογραμμάτων πρὸς τὴν προεξοφλήσιν καταλλήλων ἀξίων τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Ἡ ἔλλειψις τῆς προσθέτου ἐλαστικότητος τὴν ὁποίαν προσδίδει ἡ βάσις τῶν προεξοφλουμένων ἐμπορικῶν γραμματίων εἰς τὴν ἐσωτερικὴν κυκλοφορίαν, ὁδηγεῖ εἰς ἀδυναμίαν τῆς Τραπεζῆς νὰ ἀσκήσῃ ἱκανοποιητικῶς προεξοφλητικὴν πολιτικὴν. Τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν ταύτην ἔχουν τὸν ἀπώτερον σκοπὸν, ὅπως ἐν μὲν τῷ ἐσωτερικῷ διατηρήσιν ἀμετάβλητον τὸ ἐπίπεδον τῶν τιμῶν δι' αὐτομειώσεως τοῦ τόκου προεξοφλήσεως καὶ συνεπῶς τῆς κυκλοφορίας, εἰς δὲ τὰς σχέσεις τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ προστατεύουν τὴν ἰσοτιμίαν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος πρὸς τὸν χρυσὸν δι' ἐπιδοράσεως ἐπὶ τῆς τιμῆς τοῦ διεθνούς συναλλάγματος. Τὸ μέσον τῆς ἐπιδοράσεως τῶν μετῶν τῆς προεξοφλητικῆς πολιτικῆς τῶν Τραπεζῶν ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν τιμῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τῆς κινήσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος, εἶνε τὸ ἀπόθεμα τῶν ἐκδοτικῶν τραπεζῶν εἰς ἐμπορικὰ γραμμάτια καὶ συναλλαγματικὰς, τὸ ποσὸν τῶν ὁποίων διαρκῶς αὐτομειοῦται καὶ τῶν ὁποίων οὐσιώδεις γνώριμα εἶνε ὅτι ἐνδὸς ὁρισμένης περιόδου παρουσιάζονται πρὸς πληρωμὴν, ἐξαργυροῦνται ἀντικαθιστάμενα διὰ νέων προεξοφλήσεων. Ἡ ζήτησις τῶν διεθνῶν μέσων πληρωμῶν λαμβάνει τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ μάλιστα κατὰ τὴν παροχὴν δανείων (ἐπὶ τῇ βάσει προεξοφλήσεως γραμματίων) παρὰ τῶν τραπεζῶν. Τοιοῦτοτρόπος οἱ ὅροι τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου ρυθμίζονται τὸ πλῆθος τῶν κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων καὶ δι' αὐτῶν τὴν ζήτησιν τῶν ἐξωτερικῶν μέσων πληρωμῆς. Ἐὰν ὅμως ἡ Τράπεζα δὲν κατέχῃ ἀξίολογον χατοφυλάκιον τοιοῦτον ἀξίαν καὶ τὰ κυκλοφοροῦντα τραπεζογραμμάτια δὲν διέρχονται διὰ τῶν ταμείων τῆς, οὐδεμίαν δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τῆς ζήτησεως συναλλάγματος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ κυκλοφορία τοῦ ἐσωτερικοῦ φέρεται εἰς ἄμεσον ἐξάρτησιν ἀπὸ τὰς συναλλαγὰς μετὰ τὸ ἐξωτερικόν. Ἡ αὐξήσις τῆς κυκλοφορίας εἰς τὴν ὁποίαν δίδει ἀφορμὴν ἡ ἀνεξέλεγκτος εἰσορὴ συν-αλλάγματος καὶ κατὰ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ ἀντιδράσῃ ἡ Τράπεζα, ἀφ' οὗ εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ ἀγοράσῃ τὸ προσφερόμενον συναλλάγμα, ἐξαργυρᾶται ὅχι

ΤΑ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΝ

μόνον εκ της κινήσεως του διεθνούς έμπορίου, της αύξησεως δηλ. του κυκλοφορούντος πλούτου, αλλά και εκ του βαθμού κατά τον οποίον αι εισαγόμεναι αξίαι έγιναν ήδη αντικείμενον προεξοφλήσεως ή άλλως εχρησίμευον εις τὸ παρελθόν ως βάσεις εκδόσεως χαρτονομίσματος εις άλλας χώρας. Η τοιαύτη δυνατότης κατεδείχθη ιδίως κατά τὰς συζητήσεις επί του καταστατικού της Τραπεζης Διεθνῶν Πληρωμῶν.

Αλλά και ἐν τῇ ἐναντίᾳ περιπτώσει κατά την ὁποίαν τὰ διεθνή μέσα πληρωμῆς ἀντὶ νὰ παρουσιάζωνται εἰς τὴν Τράπεζαν πρὸς ἐξόφλησιν, διατηροῦνται διὰ κερδοσκοπικοῦς λόγους αὐτοῦσια. Η Τράπεζα μὴ διαθέτουσα τὰ κατάλληλα μέσα διὰ νὰ προκαλέσῃ ἱκανοποιητικὰς διὰθέσεις τῶν βραχυπροθέσμων χρηματικῶν κεφαλαίων, ἰδίως δὲ οὐκ ἔχουσα πρὸς ἐξοφλητικὸς τόκους τῆς εἰνῆ ἡδὴ ἀρκετὰ ὑψηλός, δὲν δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς διαθέσεως τοῦ ἀποθέματος τούτου, ἐνῶ ἡ ἐξέυρεσις συνάλλαγματος διὰ τὰς ἐξωτερικὰς πληρωμὰς δύναται νὰ προσκορῇ εἰς δυσκολίας. Καὶ γενικῶς τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἴνε ὅτι ἡ Τράπεζα δὲν θὰ ἔχῃ τὰ μέσα νὰ ἀντιδράσῃ κατὰ τῆς μειώσεως ἢ αὐξήσεως τῆς κυκλοφορίας.

Ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς παρατηρεῖται ἔξ ἴσου ὅτι ὁ μηχανισμὸς τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς χρηματοαγορᾶς. Ἐὰν θεωρηθῇ ὡς ἀληθὴς ἡ θεωρία κατὰ τὴν ὁποίαν τὴν ἀρχικὴν ὥθησιν πρὸς αὐξήσιν τῶν ἀπαιτήσεων τῆς ἀγορᾶς εἰς χρήμα δίδει ἡ αὐξήσις τῶν τιμῶν ὁθενδήποτε προερχομένη, τότε θὰ ἔχωμεν ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ὑπερτιμώσεως τὴν αὐξήσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἀγορᾶς, ὁδηγοῦσαν εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς κυκλοφορίας. Η τοιαύτη ἀπαίτησις τῆς κυκλοφορίας δύναται τότε μόνον νὰ ἐκπληρωθῇ ἱκανοποιητικῶς, ἐὰν ὑπεράνω τῶν παρ' ἐκάστης τῶν ἰδιωτικῶν Τραπεζῶν χορηγοῦμένων πιστώσεων εἰς τοὺς παραγωγούς, ἴσταιται ἡ ἔκδοτικὴ Τράπεζα ἐπὶ κεφαλῆς τῆς χρηματοαγορᾶς καὶ ἐν στενῇ συνεργασίᾳ πρὸς τὰς πρώτας, συγκεντρώνουσα πληροφωρίαν περὶ τῶν ἐνδεχομένων ἀναγκῶν τῶν τραπεζῶν, ἵνα ἐγκαίρως μεριμνήσῃ πρὸς κάλυψιν τῶν εἴτε δι' ἐξισώσεως εἴτε δι' ἐκδόσεως νέου χαρτονομίσματος ἐπὶ τῇ βάσει ἀναπροεξοφλήσεως τοῦ χαρτοφυλακίου τῶν Τραπεζῶν. Ἐὰν ὅμως ἡ προεξοφλήσις τῶν ἐσωτερικῶν ἀξιῶν καὶ συνεπὶς ὁ κύκλος τῆς ἐνεργείας τῆς ἔκδοτικῆς Τραπεζῆς καθὼς καὶ ἡ ἐπιρροή της ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας εἴνε μικρὰ καὶ ἡ συνάφεια τῆς Τραπεζῆς μετὰ τῆς χρηματοαγορᾶς οὐχὶ στενὴ, αἱ ἀνάγκαι τῆς τελευταίας ταύτης δὲν δύναται νὰ ἱκανοποιηθοῦν πλήρως, διότι αἱ ἰδιωτικαὶ Τράπεζαι ἂν καὶ δὲν στεροῦνται πρωτοβουλίας κατὰ τὴν παροχὴν δανείων διὰ τῶν ὁποίων μάλιστα συντελοῦν εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς κυκλοφορίας καὶ τῶν τιμῶν, δὲν δύναται ἐν τούτοις νὰ ὑπερβῶν τὸ ἀνώτατον ὅριον τὸ ὁποῖον θέτουν τὰ χρηματικὰ μέσα ἐκάστης Τραπεζῆς, ἀφ' οὗ δὲν εἴνε σὺνήθες νὰ καταφεύγουν εἰς τὴν ἔκδοτικὴν πρὸς ἐπαύξησιν τῶν. Εἴνε ἐκτὸς τούτου καὶ ἐνδεχόμενον ὡς ἐκ τῆς ἰδιαίτερας φύσεως τῶν ἐργασιῶν ἐκάστης Τραπεζῆς νὰ δέχωνται τὰς περισσοτέρας αἰτήσεις δανείων εἰς διάφορον ἐκάστη

ΜΕΤΑΞΥ ἄλλων ἐνδιαφερόντων ζητημάτων νομικῆς προστασίας τῶν δανειστῶν, ἐν τῶν κυριωτέρων, ὅπερ θέλει συζητήσῃ τὸ συνερχόμενον Συνέδριον τῶν Νομικῶν ἐν Βιέννῃ, θὰ εἴνε, κατὰ τὸ δημοσιευθὲν πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου, καὶ ὁ προληπτικὸς συμβιβασμὸς πρὸς ἀποτροπὴν τῶν δικαστικῶν πτωχεύσεων. Τὸ ζήτημα αὐτὸ ἀπὸ δεκαετηρίδων ἤδη κινεῖ τὸ ζῶηρον ἐνδιαφέρον τῶν νομικῶν τῶν διαφόρων κρατῶν. Προσπαθείας λύσεως τούτου, ἐπιτυχούσας ἢ ἀποτυχούσας, ἀνευρίσκομεν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς εἰς πλείστας νομοθεσίας. Δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ γνωρίζωμεν ἀπὸ τοῦδε τὰ συμπεράσματα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ καταλήξῃ ἐν σχέσει πρὸς τὸν προληπτικὸν τῶν δικαστικῶν πτωχεύσεων συμβιβασμὸν τὸ Συνέδριον τῶν Νομικῶν τῆς Βιέννης, εἰς τὸ ὁποῖον μετέχουν καὶ μερικοὶ διεθνῶς φήμης ἐπιστήμονες. Ἐν τούτοις δὲν τρέφομεν μεγάλας ἐλπίδας περὶ τῆς ἐξευρέσεως ἐνιαίου συστήματος ἱκανοῦ μετ' ἐπιτυχίας νὰ ρυθμίσῃ διεθνῶς τὸ ἐν λόγω ζήτημα. Τοιαύτη ὁμοιόμορφος λύσις θὰ εἴχε νὰ ὑπερπηδῇ ὑπὲρ τὸ δέον πολλά ἐμπόδια, ἀνομοιογενείας τῶν ἐπὶ μέρους ἐθνικῶν νομοθεσιῶν, διαφορὰς συναλλακτικῶν μεθόδων καὶ οἰκονομικῆς ἠθικῆς. Η χρησιμότης ὅμως τῆς συζητήσεως παραμένει ἀπαραμειώτως καὶ ἡ μελέτη τῶν ὑπαρχουσῶν δυσκολιῶν ἐντοπίζει τὴν προσοχὴν τῶν ἐπιδικακόντων τὴν διεθνή τοῦ θέματος

Ρυθμισθεῖσαι καὶ ἐκκρεμεῖς δικεῖς ὁλοκλήρου

Ἔτος	Ἀριθμὸς ρυθμισθεῶν πτωχεύσεων	Ἀριθμὸς ἐκκρεμουσῶν πτωχεύσεων κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου	
		Συνολικῶς	Ἐκ τούτων ἐκκρεμοῦν πρὸ πενταετίας καὶ πλέον.
1916	7		
1919	4	541	403
1924	6	548	497
1926	21	531	522
1927	46	604	469
1928	32	677	447
		834	450

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀριθμῶν παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν ρυθμιζομένων ἔναντι τῶν ἐκκρεμουσῶν πτωχεύσεων εἴνε κατὰ μέσον ὅρον 0,03 % ἐνῶ αἱ ὑπὲρ τὴν πενταετίαν ἐκκρεμεῖς πτω

ἐποχὴν, οὕτως ὥστε νὰ παρίσταται ἀνάγκη ἐξισώσεως τῶν ἀποθεμάτων.

Τὴν χρονίαν στενότητα χρήματος προερχομένην ἐν τοῦ ὑπερπληθυσμοῦ καὶ τῆς ἐλλείψεως βραχυπροθέσμων χρηματικῶν κεφαλαίων τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐπιτείνει ὁ διχασμὸς τῆς χρηματοαγορᾶς. Πράγματι ἐκ τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων καταφαίνεται ὅτι αἱ ἰδιωτικαὶ Τράπεζαι ἀποτελοῦν ἰδιαιτέρον τμήμα τῆς χρηματοαγορᾶς, χωριστὸν ἀπὸ τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, τῆς ὁποίας ὁ κύκλος τῆς δράσεως εἴνε

ρύθμιναι καὶ προάγει τὸ ὅλον ζήτημα. Ἀλλ' ἐνῶ ἡ προσπάθεια τῆς Wiener Gläubiger-Verein περὶ ὁμοιούτου διεθνῶς ρυθμίσεως τοῦ προληπτικοῦ τῆς πτωχεύσεως συμβιβασμοῦ φαίνεται νὰ ἦνε δι' ἱκανὸν ἀκόμη χρόνον καταδικασμένη εἰς ἀποτυχίαν, ἡ ταχεῖα ἐν τούτοις ρύθμισις τοῦ ζητήματος αὐτοῦ διὰ πολλὰ κράτη, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ Ἑλλάς, ἀποτελεῖ ἀνάγκην ἐπείγουσαν.

Ἡ Ἑλλάς, ἥτις πρωτίστως μᾶς ἐνδιαφέρει ἐν τῇ προκειμένῃ ἐρεύρῃ, πρέπει ταχέως νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἀπρηχαιωμένην ἐμπορικὴν αὐτῆς νομοθεσίαν διὰ θεσμοθετήσεως μέτρων προληπτικῶν τῆς δικαστικῆς πτωχεύσεως, ἔνεκα δύο κυρίως λόγων.

Ὁ πρώτος εἴνε φύσεως γενικῆς. Ἡ δικαστικὴ πτώχευσις ὡς θεσμός, παρὰ τὴν μακρὰν ἐξέλιξιν ἣν ἔχει ὑποστῆ, διαπνέεται πάντοτε ἀπὸ ἰσχυρὰν δυσπιστίαν πρὸς τὸν πτωχεύοντα ὀφειλέτην καὶ περιέχει συνάμα πολὺφορὸν μέρμιναν πρὸς διασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων τῶν πιστωτῶν, ἐκδηλουμένην διὰ πυκνοῦ πλέγματος διατάξεων οὐσιαστικοῦ καὶ δικονομικοῦ περιεχομένου, αἵτινες καθιστοῦν τὴν πτωχευτικὴν διαδικασίαν μηχανισμόν δυσκίνητον καὶ πολυδάπανον, ἐνῶ συγχρόνως ἀποτρίβουν μᾶλλον ἢ προστατεύουν τὰ συμφέροντα ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐτάχθησαν. Ὁ παρατιθέμενος πίναξ δίδει ὡχρὰν εἰκόνα τῆς βραδύτητος μεθ' ἣς βαίνει ἡ πτωχευτικὴ διαδικασία ἐκ τῶν λόγων τούτων.

Πτωχεύσεις ἐν τοῖς Πρωτοτῆς Ἑλλάδος.

Ἔτος	Ἀριθμὸς ρυθμισθεῶν πτωχεύσεων	Ἀριθμὸς ἐκκρεμουσῶν πτωχεύσεων κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου	
		Συνολικῶς	Ἐκ τούτων ἐκκρεμοῦν πρὸ πενταετίας καὶ πλέον.
1916	7		
1919	4	541	403
1924	6	548	497
1926	21	531	522
1927	46	604	469
1928	32	677	447
		834	450

χεύσεις ἀποτελοῦν τὰ 3)4 περίπου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν ἐκκρεμουσῶν ὑποθέσεων.

Ἡ ἀπελπίζουσα διαιώνισις τῆς πτωχευτικῆς διαδικασίας ἀφίνει εἰς πάντα

ἀρκετὰ περιορισμένους. Ἡ προαγωγή τῆς συνεργασίας τῶν Τραπεζῶν καὶ τῶν λοιπῶν ὁμοίων ὁργανισμῶν, εἰς τοὺς ὁποίους συρρέουν τὰ διαθέσιμα χρηματικὰ κεφάλαια, πρὸς σκοπὸν ἐνοποιήσεως τῆς χρηματοαγορᾶς, ἢ ἀναπροεξοφλήσεως τοῦ χαρτοφυλακίου τῶν κατ' ἰδίαν Τραπεζῶν πλησίον τῆς ἔκδοτικῆς θὰ εἴχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐλάττωσιν τῆς κυκλοφοριακῆς στενότητος ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ διαθέσιμου βραχυπροθέσμου χρηματικοῦ κεφαλαίου τῆς χώρας.

Α. Α. ΤΣΙΜΙΚΑΛΗΣ

νὰ ἀντιληφθῇ ὁποίας συνεπειὰς ἔχει αὕτη διὰ τὸ ἐνεργητικὸν τῆς πτωχεύσεως καὶ τοὺς πιστωτάς. Τοὺς ὀλίγους ἀριθμοὺς δηλωτικούς ἐπιτυχανομένων ἐν πτωχεύσει ποσοστῶν, οὓς δίδο-

μεν κατωτέρω, κατωρθώσαμεν νὰ συλλέξωμεν τῇ εὐγενεῖ συνεπικουρίᾳ τοῦ τμηματάρχου τῆς Δικαστικῆς Στατιστικῆς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας κ. Θ. Ρηγοπούλου:

Πτωχεύσεις ἐφ' ὧν ἔπαυσαν αἱ ἐργασίαι ἐλλείπει ἐνεργητικῶς.

Ἔτος	Ἀριθμὸς	Συμφωνηθὲν ἢ ἐπιτευχθὲν ἐν δικαστικῇ πτωχεύσει.		
		1% — 10%	11% — 25%	26% — 50%
1916	3	2 δι' ἐνώσεως 1 διὰ συμβιβασμοῦ	1 δι' ἐνώσεως	
1919	1	διὰ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐγκαταλείπει	1 δι' ἐνώσεως	
1924	1	—	3 διὰ συμβιβασμοῦ	1 διὰ συμβιβασμοῦ

Κατὰ τὸ 1919 ἀναφέρεται καὶ μία ἀποκατάστασις πτωχεύσαντος, κατὰ δὲ τὸ 1924 καὶ εἰς ἐξώδικος συμβιβασμός. Ἐὰν νῦν ληφθοῦν ὑπ' ὄψει τὸ μέγα χρονικὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον διαρρέει μέχρις οὗ οἱ πιστωταὶ πραγματοποιήσονται τὰ ἐν λόγω ποσοστὰ καὶ τὸ ὅτι συγχρόνως τὰ πιστώματα ἀπὸ τῆς κηρυττούσης τὴν πτώχευσιν ἀποφάσεως παραμένουν ἄτοκα (Ε. Ν. ἀρθρ. 536), ἀντιλαμβάνομεθα εὐχερῶς τὴν κωμικὴν πενιχρότητα τοῦ ἐπιτυχανομένου μερίσματος καὶ συναγομέν ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος συμπεράσματα ἐντελῶς ἀποκαρδιωτικά.

Κατόπιν τούτων, καθίσταται προφανές ὅτι ἡ πτωχευτικὴ διαδικασία ἐνῶ ἐξουθενώνει τὸν πτωχεύσαντα, ἀδυνατεῖ νὰ ὠφελήσῃ τὸν πιστωτὴν καὶ γίνεται παραίτητος διασκορπίσεως καὶ καταστροφῆς πολυμόχθως δημιουργηθέντων κεφαλαίων καὶ ἐπιχειρήσεων, ἀποβαίνουσα οἰκονομικῶς ἐπιζημία καὶ κοινωνικῶς βλαβερὰ. Ἡ δικαστικὴ οὕτω πτώχευσις ὡς θεσμός μετὰ τοιαύτας συνεπειὰς, θεωρουμένη ὡς μέτρον ἐσχάτης ἀνάγκης, δέον νὰ περιορίζεται εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος ἐξασφάλισως τῶν πιστωτῶν τῆς εἰς ἀδυναμίαν περιπεσοῦ-

σης ἐπιχειρήσεως. Διὰ πάσας τὰς λοιπὰς περιπτώσεις, πρὸ τοῦ πτωχευτικοῦ βαράθρου, ἀπαιτεῖται νὰ θεσπισθῇ νομοθετικῶς ἐν στάδιον προπτωχευτικόν, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀσφαλιζομένων τῶν δικαιωμάτων τῶν πιστωτῶν νὰ δίδεται ἡ εὐκαιρία εἰς τὴν οἰκονομικῶς προσκόψασαν ἐπιχείρησιν νὰ ἀνασυνταχθῇ καὶ ν' ἀποφύγῃ, εἰ δυνατόν, δι' ἐαυτὴν καὶ τοὺς δανειστάς της, τὸν ὄλεθρον τῆς δικαστικῆς πτωχεύσεως.

Ὁ δεύτερος λόγος ὁ ὑπαγορεύων τὴν θέσπισιν προληπτικῶν τῆς δικαστικῆς πτωχεύσεως μέτρων ἐκπηγάει ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῆς παρουσίας στιγμῆς, διότι ἡ ἀκολουθοῦμένη ἀπὸ τοῦ 1927 πολιτικὴ τῆς οἰκονομικῆς ἐξυγιάνσεως ἐπέφερεν, ὡς ἄλλως τε ἔκτοτε προσβλέπετο, μίαν οἰκονομικὴν δυσπραγίαν, ἥτις πείζει τὴν ἰδιωτικὴν οἰκονομίαν καὶ κλονίζει ἐπικινδύνως καὶ ἀκμαζούσας ἄλλοτε ἐπιχειρήσεις, προκαλοῦσα μίαν, ἀπὸ τριετίας παρουσιαζομένην, συνεχῇ αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πτωχεύσεων, ἥτις προσλαμβάνει ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀνησυχητικὰς διαστάσεις, ὡς καὶ ὁ κατωτέρω πίναξ τῶν κηρυχθεισῶν πτωχεύσεων κατὰ τὰ διαρρευσάντα τρία τελευταῖα ἔτη φανερώνει:

Ἀριθμὸς κηρυχθεισῶν πτωχεύσεων.

Τόπος κατὰ πρωτοδικαστικὰς περιφερείας	Κατὰ τὸ ἔτος 1927	Κατὰ τὸ ἔτος 1928	Κατὰ τὸ ἔτος 1929
Ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος	119	189	471
Ἀθηνῶν	42	90	180
Πειραιῶς	24	31	103
Θεσσαλονικῆς	16	20	27
Πατρῶν	10	11	26

Ἦτοι ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν πτωχεύσεων ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ 1929 ὑπερέβη κατὰ πολὺ τὸ διπλάσιον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κηρυχθεισῶν κατὰ τὸ 1928 πτωχεύσεων, εἰς τινα δὲ πρωτοδικεῖα, ὡς τὸ τοῦ Πειραιῶς, ὁ ἀριθμὸς οὗτος ὑπερετριπλασιάσθη.

Ἀπὸ τὴν διαρκῶς ἐντεινομένην ταύτην πτωχευτικὴν λαίλαπα εἴνε φανερόν ὅτι, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀποφύγωμεν ἀκόμη βαρυτέρας συνεπειὰς διὰ τὴν ὅλην οἰκονομίαν τῆς χώρας, πρέπει νὰ προστατεῶμεν τὰς μετὰ ὑγιεῖς βάσεις ἐπιχει-

ρήσεις, δίδοντες εἰς αὐτὰς τὴν ἀναγκαίαν πίστωσιν χρόνου διὰ τὴν οἰκονομικὴν περισύλλογην καὶ ἀναπροσαρμογὴν τούτων πρὸς τὰς δημιουργηθείσας μετὰ τὴν νομισματικὴν σταθεροποίησιν συνθήκας. Ἀλλὰ συγχρόνως καὶ εἰς τὰς θανασιμῶς πληγείσας ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον αὐταὶ παρέχουν ἐπαρκεῖς ἡθικὰς ἐγγυήσεις, ὀφείλει τὸ Δίκαιον νὰ παρέχῃ τὴν δυνατότητα μίᾳς ἐξωπτωχτικῆς βαθμιαίας ἐκκαθαρίσεως, ἡ ὁποία ὑπὸ τὰς παρούσας οἰκονομικὰς συνθήκας δύναται ν' ἀποβῇ ἐξόχως εὐ-

εργετικὴ διὰ πιστωτὰς καὶ ὀφειλέτας, οἱ ὁποῖοι κατὰ κανόνα ἐκ τῶν βεβαιωμένων ἐκκαθαρίσεων τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς ὑπὸ δικαστικὴν πτώχευσιν ἐπιχειρήσεως ὑφίστανται καταστροφὰς ἀνυπολογίστους.

Ὁ Ἕλλην νομοθέτης καὶ ἄλλοτε ἡσθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ συμπληρώσῃ τὴν πτωχευτικὴν νομοθεσίαν διὰ τῆς δημιουργίας ἐξωπτωχευτικοῦ καταφυγίου κοινῆς σωτηρίας τοῦ οἰκονομικῶς καμφθέντος ὀφειλέτου καὶ τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ, ἐνόμισε δὲ ὅτι θὰ ἐπετύγχανε τὸ ποθοῦμενον μεταφυτεύων ἐν Ἑλλάδι τὸν γαλλικὸν θεσμόν τῆς δικαστικῆς ἐκκαθαρίσεως (liquidation judiciaire Γαλλ. Ν. 4 Μαρτίου 1889). Ἡ ἀμελέτητος ἀτυχὴς ἐκείνη προσπάθεια, ἥτις συνετελέσθη διὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ Νόμου ΒΡΜΑ (1893) «περὶ προληπτικοῦ συμβιβασμοῦ», εἶχεν ἀποτελέσματα ἀντίθετα τῶν ἀναμενόμενων. Ὁ προληπτικὸς συμβιβασμὸς κατήντησεν εἰς χεῖρας μὴ εὐσυνειδήτων ὀφειλετῶν, συνεργούσης τῆς ἀβεβητηρίας ἀδιαφόρων δικαστῶν, ὅπλον ἐκβιάσεως ἀνυπόπτων πιστωτῶν, οὐτινες ἠναγκάζοντο νὰ δέχωνται τοιοῦτους συμβιβασμοὺς μετ' ἀσήμαντα ποσοστά, τὰ ὁποῖα μάλιστα εἰς μίαν περίπτωσιν ἐν Πάτραις ἔφθασαν, πρὸς γενικὸν σκάνδαλον, τὸ 5 % τῶν πιστωμάτων. Αἱ ὑπερβασίαι αὗται ἐδημιούργησαν ἀτμόσφαιραν ἐχθρικὴν, καὶ ὁ προληπτικὸς συμβιβασμὸς κατηργήθη τὸ 1895 ὑπὸ τοῦ Νόμου ΒΤΛΘ'. Ἐκτὸς ὅμως τῆς ἀπομεμακρυσμένης ἐκείνης προσπαθείας, ὁ Ἕλλην νομοθέτης κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πλέον ἢ ἄπαξ εἶδεν ἑαυτὸν ὑποχρεωμένον, χάριν εὐρυτέρων κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν λόγων, νὰ λάβῃ μεμονωμέναν νομοθετικὰ μέτρα ὑπὲρ ὀριζομένων ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν πιστωτῶν αὐτῶν (Τράπεζα Παύλου κλπ., Ἀνώνυμος Βιομηχανικὴ Ἑταιρεία Κ. Α. Ἀλεξοπούλου, κ. ἄ.), ὅπως περιφρουρηθοῦν οὗτοι καὶ ἡ καθ' ὅλου ἑθνικὴ οἰκονομία ἀπὸ τὰς καταστρεπτικὰς συνεπειὰς τῆς δικαστικῆς πτωχεύσεως. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ νόμου ΒΡΜΑ «περὶ προληπτικοῦ συμβιβασμοῦ», κατέστη ἐξαιρετικὰ δευτερεύουσα ἡ ἐκκαθαρίσις τῶν πτωχεύσεων. Ὁ δὲ Ἕλλην νομοθέτης καὶ διατάζει ἔκτοτε νὰ ρυθμίσῃ ἐπὶ γενικωτέρων βάσεων τὸ ὅλον ζήτημα, φερόμενος μετὰ μεγίστης ἐπιφυλακτικότητος πρὸς πᾶν προτεινόμενον προληπτικὸν τῆς δικαστικῆς πτωχεύσεως μέτρον. Αὕτη εἴνε ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν, εἰς ἐπείγουσας περιπτώσεις ἀνάγκης, προετίμησε τὰς εἰδικὰς λύσεις καὶ ἀπέφυγε τὴν γενικὴν τοιαύτην. Τὸ πρῶτον τλήρως διασφαλιστὸν βῆμα πρὸς μίαν γενικωτέραν λύσιν ἀνευρίσκομεν εἰς τὸ τελευταῖον ἀρθρον τοῦ κατατεθειμένου εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ψήφισιν σχεδίου νόμου «περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῆς Διοικήσεως τῆς Ἀνώνυμου Βιομηχανικῆς Ἑταιρείας Κ. Α. Ἀλεξοπούλου καὶ Σία». Διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 1 τοῦ ἀρθρου τούτου δίδεται ἡ εὐχέρεια τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου ἐπὶ παρομοίων περιπτώσεων μετ' ἀποφασίσιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Αἱ διατάξεις ἐν τούτοις τοῦ νομοσχεδίου πᾶν ἄλλο ἢ κατάλληλοι εἴνε, ὅπως τυχόν εὐρυτέρας ἐφαρμογῆς.

Δρ Π. ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

Η ΝΟΣΗΡΟΤΗΣ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΕΙΝΕ τόσο ζωντανή η κυβερνητική ενδιαφέρον δια την εξυγιάνειν της χώρας και την βελτίωσιν της δημοσίας υγείας, ώστε έχομεν καθήκον πάντες καθ' οιονδήποτε τρόπον να ενισχύσωμεν την τοιαύτην προσπάθειαν και να συνετέλωμεν εις την όσον ενεστί ευρύτητα εφαρμογών του εξυγιαντικού αὐτῆς προγράμματος. Εἰς τοὺς ἰατροὺς ἰδίως, προκαλεῖ ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν ἡ τοιαύτη μέριμνα ὑπὲρ τῆς δημοσίας υγείας, δι' ἣν καὶ ἐπιδιοκίμαζον τὰ λαμβανόμενα μέτρα, διὰ τῶν ὁποίων προσδοκᾶται ἡ βελτίωσις τῶν υγιεινῶν συνθηκῶν. Ἐάν δὲ διευτυπώθησαν ἀορίστως, διαταγμοὶ τινες, ὡς πρὸς τὴν ἀποτελεσματικότητα τινῶν ἐκ τῶν ὑποβληθέντων μέτρων, τοῦτο, λαμβανομένης μάστιγος ὑπὸ τῆς ἀσταθείας τῶν ἰατρικῶν δοξασίῶν, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκληφθῇ ὡς συστηματικὴ ἀντίδρασις καὶ νὰ δημιουργοῦνται ἄδικοι αἰτιάσεις εἰς βάρος τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου.

Ἡ νοσηρότης μιᾶς χώρας, εἴτε ἀπὸ ἀπόψεως ἐμφανίσεως, συχνότητος καὶ ἐξαπλώσεως τῶν ἐπιδημιῶν, ἢ ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων ἐνδημικῶν ἢ μολυσματικῶν νόσων, τοῦ τρόπου τῆς ἐπεκτάσεώς των, τῶν μορφῶν ἃς παρουσιάζουν, τῆς θνησιμότητός των καὶ τῶν ἐπακολουθουσῶν συνεπειῶν, ἀποτελεῖ τὴν θεμελιώδη βάσιν ἐφ' ἣς δέον νὰ ἐδράζεται πᾶσα ἐνέργεια καὶ νὰ ρυθμίζεται ἡ κατεύθυνσις ἐν τῇ καταπολεμῇ τῶν διαφόρων νόσων, καὶ ἡ λήψις τῶν ἐνδεικνυμένων προληπτικῶν μέτρων.

Πῶς ἄλλωστε εἶνε δυνατόν νὰ ἐννοηθῇ ἀποτελεσματικὴ ἐνέργεια ἐναντίον ἐχθροῦ, ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν ἐμφανιζομένου, ἐάν δὲν ἐξακριβωθῇ προηγουμένως, κατὰ τρόπον θετικόν, ποῖος οὗτος, ποῖας δυνάμεις διαθέτει, πόθεν ὀρμάται καὶ πόθεν ἀνεφοδιάζεται, διὰ ν' ἀντιταχθῇ ἡ κατάλληλος ἀμυνα καὶ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀπόκρουσις αὐτοῦ;

Καὶ διὰ μὲν τοὺς πολέμους κατ' ἀνθρώπων, ὑπάρχουν τὰ ἐπιτελεῖα καὶ ἰδίως τὸ γραφεῖον πληροφοριῶν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ στηρίζονται διὰ πᾶσαν πολεμικὴν ἐπιχείρησιν, ἐν δὲ τῇ καταπολεμῇ τῶν νόσων, ἔχομεν τὰ παραγγέλματα τῆς ἐπιστήμης, τὰ διδάγματα τῆς πείρας, τῶν μελετῶν καὶ τῶν παρατηρήσεων.

Διὰ νὰ συστηματοποιηθοῦν ὅμως πάντα ταῦτα καὶ νὰ ἐκτιμηθῇ δεόντως ἡ ἀξία αὐτῶν, χρειάζεται στατιστικὴ ἐπίσημος, συλλογὴ συγκεκριμένων, ἀσφαλές τῶν καὶ ἐξηκριβωμένων παρατηρήσεων.

Ἀτυχῶς — πρέπει νὰ τὸ δηλολογήσωμεν — παρ' ἡμῖν ὑπάρχει καθυστέρησις ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο, δυσχεραίνουσα σημαντικῶς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν νόσων.

Ἄρα γε θὰ ἦτο δυνατόν αἱ ἐλλείψεις αὗται ν' ἀναπληρωθοῦν μετὰ τινος ἐντυπώσεως, παρατηρήσεως, καὶ ἀναμνήσεως τριακονταετοῦς πείρας καὶ μελέτης, εἰ-

λημμένας δὲ ἐξ ἐνὸς πολυαριθμοῦ κέντρου, ὅπως ὁ Πειραιεύς, ὅστις μετὰ τὴν γειτνιάζουσαν πρωτεύουσιν ἀποτελεῖ οὕτως εἰπεῖν μίαν ὑγειονομικὴν περιφέρειαν;

Βεβαίως ὄχι. Ἀναλαμβάνω ἐν τούτοις νὰ ἐκθέσω ταῦτας, ὡς ἐλαχίστην συμβολὴν τοῦ ὅλου ἐξυγιαντικοῦ ἀγῶνος εἰς τὸν ὁποῖον δέον ν' ἀποδωθῶμεν πάντες.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος ἡ χώρα μας παρουσιάζεν ἀπελπιστικὴν εἰκόνα νοσηρότητος. Ἐπιδημῖαι κατὰ περιόδους ἐνεφανίζοντο ὑπὸ τὰς πλέον βαρεῖας μορφάς, πρὸς τὸν τρόπον τῶν πληθυσμῶν, αἱ δὲ διάφοροι μολυσματικαὶ καὶ ἐξαθηματικαὶ ἰδίαι νόσοι, εἶχον καταστή ἐνδημικὰ πλέον.

Ὁ τυφοειδὴς πυρετός, ἡ εὐλογία, ἡ πανώλης, ἐνεφανίζοντο μετὰ τὴν ἑκτασίαν, ἡ βαρύτερη τῶν συμπτωμάτων τῶν καὶ τῶν διαφόρων αὐτῶν ἐπιπλοκῶν ἦτο τοιαύτη, ὥστε οἱ ἰατροὶ εὕρισκοντο εἰς τελείαν ἀπόγνωσιν.

Ἰδοὺ μερικοὶ ἀριθμοὶ ἀπὸ μίαν προχειρὸν στατιστικὴν ἢ μάλλον εἶδος ἡμερολογίου, πού ἐτήρουν μετὰ ζωντὴν ἐνδιαφέρον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην:

Δεκέμβριος 1902. Ἐπισκέψεις καθ' ὅλον τὸ ἔτος 6564. Συχνότης νοσημάτων. Ἰανουάριος: Ἐπισκέψεις ἡμερησίως 20. Νοσήματα: εὐλογία 3, βρογχοπνευμονία 5, ὁστρακία 2, διφθερίτις 1, ἱλαρά 6, τυφοειδὴς 3. Καὶ διὰ νὰ μὴ ἀναφέρωμεν λεπτομερεῖας καὶ ἀριθμοὺς κουραστικὰ καὶ ἀνευ σημασίας πλέον, σημειοῦμεν τὰς ἐξῆς γενικότητας:

Κατὰ τοὺς ἡμέρας τῆς ἀνοξείας καὶ τοῦ θέρους ἐπεκράτουν τὰ νοσήματα τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων, τὰ ἐξαθηματικὰ καὶ αἱ γαστροεντερίτιδες. Ὁ τυφοειδὴς πυρετός, ἡ εὐλογία κτλ., δὲν εἶχον ὀρισμένως διαθεῖται, πόθεν ὀρμάται καὶ πόθεν ἀνεφοδιάζεται, διὰ ν' ἀντιταχθῇ ἡ κατάλληλος ἀμυνα καὶ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀπόκρουσις αὐτοῦ;

Κατὰ τὸν Σεπτέμβριον 1904 σημειοῦνται μετὰ τὴν ἐπιδημίαν τυφοειδοῦς πυρετοῦ. Τὸ σημειωματολόγιον ἀναφέρει τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπισκέψεις ἡμερησίως 30, ἐξ ὧν 18 τυφοειδοῦς πυρετοῦ.

Κατὰ Ἰούνιον 1906, ἐπιδημία εὐλογίας. Ἀποστολαὶ εἰς Κάνθαρον (τὸ τότε λοιμοκαθαρτήριον) 10 — 15 ἀσθενῶν, πλὴν τῶν κατ' οἶκον κρυφίως νοσηλευομένων.

Αἱ ἐπιδημῖαι τῆς γρίπτης ἢ δαγκέλου ἀναφαίνονται κατὰ ὁκταετίαν, τὴν δὲ τελευταίαν τῆς ἐπισκεψῆς εἶχομεν πρὸ δύο ἔτων.

Ἡ ἐλονοσία, προνομιοῦχος διὰ τὴν χώραν μας νόσος, κατὰ τριετίαν ἀκριβῶς ἐνεφανίζετο ὡς τοπικὴ ἐπιδημία, ἰδίως εἰς Νέον Φάληρον καὶ κατὰ τὴν θέσιν Καμίνια καὶ Ἀγίον Ἰωάννην Ρέντην.

Ἡ φυματίωσις σημειοῦται καὶ αὕτη, ὅχι ὅμως εἰς πολὺ μεγάλην ἑκτασίαν.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ πληθυσμὸς τοῦ Πειραιῶς δὲν ὑπερέβαινε τὰς 75.000, οἱ ὅροι δὲ τῆς διαβί-

σεως, ἀπὸ ἀπόψεως συνωστισμοῦ καὶ καθαριότητος, ἦσαν σχετικῶς καλοὶ. Καὶ ἡ ἀναλογία αὕτη ἐξακολουθεῖ μετὰ ποικίλους μόνον διακυμάνσεις, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ τὴν αὐτὴν βάσιν, μέχρι τοῦ 1911.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀρχίζει μείωσις αἰσθητῆ τῆς ἐν γένει νοσηρότητος. Καὶ δὲν ἐξαφανίζονται μὲν αἱ διάφοροι μολυσματικαὶ καὶ ἐξαθηματικαὶ νόσοι, ἡ συχνότης ὅμως αὐτῶν ἐλαττοῦται σημαντικῶς. Καὶ μολονότι οἱ ὑγιεῖνοι ὅροι καὶ αἱ κοινωνικαὶ συνθήκαι ἀρχίζουν νὰ μεταβάλλονται κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἀνησυχητικῆς, παρατηρεῖται στασιμότης. Οἱ πόλεμοι, αἱ ἐκ τούτων στενοχωρίαι καὶ στερήσεις, ἡ πύκνωσις τοῦ πληθυσμοῦ, πολλαπλασιάζουν τὰς συνθήκας τὰς ἀνθυγιεινάς. Ἀλλὰ κατὰ περίεργον καὶ ἀνεξήγητον τρόπον, δὲν ἐπιτείνουν τὴν νοσηρότητα. Καὶ ἡ βελτίωσις αὕτη τῆς δημοσίας υγείας ἀρχίζει ν' ἀνέρχεται κατ' ἀντίστροφον λόγον πρὸς τὰς κοινωνικὰς συνθήκας τὰς ὑποβοηθοῦσας τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐξάπλωσιν τῶν νοσημάτων.

Εἰσερχόμεθα ἤδη εἰς τὴν περίοδον τῶν ἐθνικῶν συμφορῶν καὶ τῆς εἰσροῆς ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ταλαιπωρημένων καὶ τελείως ἐξηντημένων πληθυσμῶν.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως φθάνει σχεδὸν τὸ 1)2 ἑκατομμύριον. Δὲν ὑπάρχει πλατεῖα, πεζοδρόμιον, δρόμος, αὐλὴ, μάνδρα, σχολεῖον, ἀποθήκη, ἐργοστάσιον, οἰκία οἰασθῆναι φύσεως, χωρὸς, πού νὰ μὴ ἔχη ὑπερπληρωθῇ ἀπὸ ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως.

Καὶ ἡ κατάστασις αὕτη τῆς φρίκης καὶ τῆς ἀπογνώσεως, παρ' ὅλα τὰ λαμβανόμενα μέτρα, διατηρεῖται ἐπὶ πολὺ. Ἐν τούτοις — πράγμα ἐκπληκτικόν — οὔτε τυφοειδὴς, οὔτε εὐλογία, οὔτε διφθερίτις, οὔτε ὁστρακία, οὔτε ἐξαθηματικός, οὔτε πνευμονία, οὔτε δυσεντερία καὶ αὕτη ἡ πανώλης κάμει μὲν τὴν ἐμφάνισίν της, κάπου-κάπου δειλά, χωρὶς ὅμως νὰ δύναται καὶ νὰ ἐξαπλωθῇ.

Ἀναφέρω τὸ ἐξῆς χαρακτηριστικὸν περιστατικόν:

Μίαν πρωῒαν μετὰ καλεῖ ἐπιγόντως καὶ ἀνησυχῶν ὁ τότε Δήμαρχος Πειραιῶς κ. Παναγιωτόπουλος πατήρ, νὰ μὴ ἀνακοινώσῃ, ὅτι εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ Βάβουλα, κατεχόμενα ἀπὸ προσφυγικὰς οἰκογενεῖας εἰς ἀφάνταστον συνωστισμόν, ἐσημειώθη πανωλικὸν κρούσμα.

Ἀπληγισμένοι καὶ ἀναλογιζόμενοι τί δύναται νὰ συμβῇ εἰς ἓνα τοιοῦτον

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΠΑΝΤ. Κ. ΡΑΠΤΑΡΧΗ

ΟΔ. ΚΟΡΡΗ, 6 — ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛΕΦ. 71 - 42

Ἀναλαμβάνει πάσης φύσεως ἀστυνομικὰ καὶ ποινικὰς ὑποθέσεις.

Εἰδικότης: Ἐμπορικὸν δίκαιον. Πτωχεύσεις, Ἐγκαταστάσεις, Ἐταιρεῖαι, Οἰκονομολογικὰ ζητήματα.

Δίπτουν ἀνταποκριτῶν ἐξωτερικῶν δι' ὑποθέσεις Ἐθρόνης καὶ Ἀμερικῆς.

περιβάλλον, ἐάν ἐνσκήψῃ ἐπιδημία πανώλους, ὑπέδειξε τὰ ἐνδεικνυόμενα προχειρῶς μέτρα, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν ἄμεσον ἀπομάκρυνσιν τοῦ πάσχοντος, ἀφῆθημεν δὲ εἰς τὸ ἔλεος τοῦ ὕψιστου διὰ τὰ περαιτέρω.

Καὶ ὅμως, αὐτὸ ἦτο καὶ τὸ μοναδικὸν κρούσμα. Καὶ δὲν πρέπει νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ διάγνωσις ἦτο ἐσφαλμένη, διότι ἡ μικροβιολογικὴ καὶ κλινικὴ ἐξέταση τοῦ πάσχοντος, ἐν τῷ εἰδικῷ νοσοκομείῳ ὅπου μετεφέρθη, ἐπεβεβαίωσαν αὐτήν, ἥτις ἐν τέλει ἐπεκυρώθη καὶ διὰ τῆς νεκροψίας.

Ἐνα ἑσπέρας πάλιν, πρὸ τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν τοῦ 1926, ἐκαλούμενην ἐπιγόντως εἰς ἓνα προσφυγικὸν συνωστισμόν πρὸς ἐπίσκεψιν ἐνὸς ἀσθενοῦς. Μολονότι ἦτο περασμένη ἡ ὥρα, μετέβην πάραυτα καὶ εὐρέθην πρὸ ἐνὸς ἐφήβου πάσχοντος ἐλαφρῶς, ὅπως τοῦλάχιστον ἐφαίνετο. Εὕρισκόμενος εἰς ἓνα κατακάθαρο κρεβάτι, μολονότι τὸ ὅλον οἶκμα ἦτο ἓνα ἀπὸ τὰ γνωστά μικρὰ ξύλινα προσφυγικὰ παρὰγκάκια, περιεστοιχίζετο ὅχι μόνον ἀπὸ τοὺς οἰκίους του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πολλοὺς γείτονας.

Ὁ ἀσθενὴς μόλις ἐπύρεσε: 37,6, εἶχε δὲ πλήρη διάθεσιν καὶ διαύγειαν. Ἡμικαθισμένος εἰς τὸ κρεβάτι τοῦ ἡπὸρει διὰ τὸ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον τοῦ θεῖου του νὰ φέρῃ ἱατρὸν εἰς τὸσόν ἀκατάλληλον ὥραν.

Μετὰ λεπτομερῆ καὶ παρατεταμένην ἐξέτασιν, ἐτοιμαζόμενος ν' ἀποφανθῶ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ σοβαροῦ τινος πράγματος, ὅταν ἡ μητέρα τοῦ νέου μου λέγει ὅτι τὸ παιδί παραπονεῖται ἀπὸ χθὲς ὅτι τὸ πονεῖ ἡ ἑλὴ τοῦ.

Ἡ πληροφορία αὕτη μ' ἐνέβαλεν εἰς σκέψεις, καὶ διὰ νέας ἐξετάσεως δὲν ἤργησα ν' ἀντιληφθῶ μίαν περιορισμένην ἐξοίδησιν τοῦ ἀριστεροῦ βουβῶνος λίαν ἐπώδυνον κατὰ τὴν πίεσιν. Δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι εὕρισκόμεθα πρὸ ὑπόπτου κρούσματος.

Μετὰ τῆς ἐπιβεβλημένης ἐπιφυλάξεως, ὑπέδειξα εἰς τοὺς περὶ τὸν ἄρρωστον νὰ φύγουν ἀπὸ κοντὰ του, διότι ἐνδεχόμενον νὰ ἔχη πανώλη, καὶ τὸ πρῶν νὰ εἰδοποιήσουν τὸ οἰκεῖον ἀστυνομικὸν τμήμα.

Αἱ ὑποδείξεις καὶ αἱ συστάσεις μου αὗται ἐπροκάλεσαν ἐλαφρὰ μειδιάματα, ὡς ἔμαθα δὲ, μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου πολλὰ σχόλια ἐγένοντο εἰς βάρος μου.

Τὴν ἐπομένην ὁ θεῖος τοῦ νέου μ' ἐπεσκέφθη περὶ τὴν μεσημβρίαν καὶ μοῦ ἀνεκοίνωσεν ὅτι, ἐπειδὴ ὁ ἀσθενὴς εἶνε καλλίτερος καὶ δὲν παρουσιάζει τίποτε τὸ ἀνησυχητικόν, ἐνόμισαν ὅτι ἦτο περιττὸν νὰ εἰδοποιηθῇ ἡ ἀστυνομία.

Ἐγὼ ἐν τούτοις ἐτηλεφώνησα εἰς τὸ ἀρμόδιον ὑγειονομικὸν συνεργεῖον καὶ αὐθημερὸν μετεφέρετο ὁ ἀσθενὴς εἰς τὸ παρὰ τὴν Ἀγίαν Βαρβάραν εἰδικὸν νοσοκομεῖον, ὅπου μετὰ πέντε ἡμέρας ἀπέθανε.

Κανὲν ἄλλο κρούσμα δὲν ἐσημειώθη εἰς τὸν ἐν λόγῳ συνωστισμόν.

Ἐκτοτε, μολονότι αὐξάνονται καὶ πολλαπλασιάζονται αἱ ἀνθυγιεινὰ συνθήκαι τῆς διαβίσεως, παρατηρεῖται ἐν τούτοις μείωσις γενικῶς τῆς νοσηρότητος, εἰς βαθμὸν λίαν εὐχάριστον

διὰ τὴν κοινωνίαν, ἀρκούντως ὅμως ἀνησυχητικὸν διὰ τὸ ἱατρικὸν ἐπάγγελμα.

Δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι ἡ διφθερίτις, ἡ ὁστρακία, ὁ τύφος, ἡ εὐλογία, ἡ δυσεντερία, ἡ πανώλης καὶ ὅλη ἡ κλίμαξ τῶν ἐπιδημικῶν καὶ μολυσματικῶν νοσημάτων ἔχει σχεδὸν ἐκλείψει. Ἡ ἱλαρά μόνον ἐξακολουθεῖ νὰ ἐξαπλοῦται κατὰ περιόδους εἰς τινὰς συνοικισμούς καὶ προάστεια.

Ποῦ νὰ ὀφείλεται ἡ τοιαύτη ἀνοσία; Ἰσως νὰ συντελῇται φυσιολογικῶς τις ἐκφυλισμὸς τῶν διαφόρων νοσογόνων τῶν, ἡ ὁργανισμὸς μας ἐνδεχόμενον νὰ ἔχη ὑποστῇ ἀντιμέτωπος, οὕτως εἰπεῖν, καταστάς οὕτως ἀνεπίδεκτος μολύνσεως.

Τὰς παρατηρήσεις ταύτας, ἐξακριβωθείσας καὶ μετὰ τὰς καθ' ἑκάστην συζητήσεις μεταξὺ συναδέλφων, ἐνόμισα καθήκον νὰ φέρω εἰς τὴν δημοσιότητα

— εἰς ἀπάντησιν κατὰ τοῦ θορύβου ὅστις τεῖνει ἀπὸ τινος νὰ παραστήσῃ τὴν χώραν μας ὡς παρουσιάζουσιν τὴν πλέον ἐκτεταμένην καὶ ἀπελπιστικὴν εἰκόνα τῆς νοσηρότητος, ὡς ὕστερον εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο τῆς ὑγιεινῆς ἄλλων προηγμένων εἰς πολιτισμὸν κρατῶν, ἴσως δὲ καὶ πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ ἔργου τῆς ἐξυγιάνσεως, τὴν ὁποῖαν μετὰ τὸς πλάσας καὶ φανατισμοῦ ἀνέλαβον οἱ ἐμπνευσμένοι ἡγήτορες τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῶν νόσων καὶ τῆς προφυλάξεως ἐξ αὐτῶν. Οὕτω ἐξακολουθοῦντες ἀγωνιζόμενοι θὰ καταστοῦν κατὰ πάντα ἄξιοι τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης συμφώνως πρὸς τὸ δόγμα τοῦ Desraeli:

«Le souci de la santé publique est le premier devoir d'un homme d'Etat.»

Ο. Β. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ

Ἱατρός, Γερουσιαστής

ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ

Ὅπως εἰς τὸ καπέλλο ἔτσι καὶ
στὰ παπούτσια εἴμεθα οἱ καλ-
λίτεροι

Γ. ΔΡΑΓΩΝΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ:

Αἰόλου καὶ Σοφοκλέους (γωνία)

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ:

6 Ἀκτὴ Μιαούλη ἀριθ. 6

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΟΥ

Η "DOPOLAVORO,, EN ITALIA

Α

ΑΠΟ τοῦ ἔτους 1925 ἡ φασιστικὴ κυβέρνησις ἐν Ἰταλίᾳ ἀνεγνώρισεν ὡς αὐτόνομον σῶμα, λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον ἐπίβλεψίν της, τὴν ὁργάνωσιν «Dopolavoro» ἣν καὶ Ἑθνικὴν Ὁργάνωσιν ὠνόμασεν.

(Ὁ τίτλος Dopolavoro κυριολεκτικῶς μεταφραζόμενος δὲν ἀποδίδει τὴν κυρίαν αὐτοῦ ἔννοιαν, ἣν ὅμως ἐκ συμπερασμοῦ δύναται τις νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς σημαίνουσαν μετεργασίμον ψυχάγων ἢ πάρεργον ζωῆν).

Εἰς κάθε ἔξον ἐπισκέψαν τῶν μεγάλων κυρίως Ἰταλικῶν πόλεων, γεννᾶται εὐθὺς ἀμέσως ἡ περιέργεια τίνα σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ καὶ τίνα ἀνάγκην θεραπεύει ὁ ἐν συντεταγμένους συνδέσμοις ὁργανωμένος κοινωνικὸς οὗτος θεσμός (Ο. Ν. Ο.).

Ἐθεωρήσαμεν ἀξίαν ἐνδιαφερόσης ἀναπτύξεως τὴν σημασίαν καὶ τὴν θεωρητικὴν βάσιν ἐφ' ἣς ἐστηρίχθη ἡ σκέψις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Dopolavoro τούτου, οὕτως εἶναι ἴδιον ἐκτεταμένη ἐν Ἰταλίᾳ ἡ γενίκευσις, τὸ μὲν, ἐκ τῆς πρωτοβουλίας ταύτης τοῦ Φασισμοῦ, ἀποτελοῦσης μοναδικὸν καὶ πρωτότυπον ἐν τῷ κόσμῳ παράδειγμα, ἰδιαίτερον ἐν τῷ κοινωνικῷ πεδίῳ, τὸ δέ, ἐκ τῆς πιστοποιουμένης ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων καταπληκτικῆς ἐπιτυχίας του. Συμπληροῦντες δὲ τὴν παροῦσαν μελέτην καὶ διὰ τῆς ἀναγραφῆς, ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, τῶν ἀναφόρων λειτουργιῶν τῆς κοινωνικῆς ἐργατικῆς ταύτης ὁργανώσεως, ἐλπίζομεν ὅτι πιθανῶς θέλει προκληθῇ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν παρ' ἡμῖν ἀρμόδιων κύκλων πρὸς εὐρύτεραν μελέτην τοῦ καινοφανοῦς τούτου θεσμοῦ. Ἰσως δὲ καὶ πρὸς ἐφαρμογὴν του, παραλλήλως τῶν νῦν μελετωμένων θεσμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλείας καὶ προστασίας τῶν ἐργατῶν.

Ἐννοία καὶ σκοπός.— Ἡ ὁργάνωσις αὕτη κυρίως ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἐν γένει τὴν δυνατότητα νὰ ἐπικτείνουν τὰς γνώσεις των, καὶ νὰ εὐρίσκουν ἐν τῇ ψυχαγωγίᾳ, μετὰ τὴν καθημερινὴν των ἐργασίαν, τὰ μέσα ὅπως ἐξυψώσουν τὴν ψυχὴν καὶ τὸ πνεῦμα των εἰς ἀνώτερα ἐπίπεδα. Εἶναι δὲ μία ἐκ τῶν πολλῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ἐνωτικοῦ πνεύματος πάσης προηγμένης κοινωνίας, ἣτις, ἐξαίρεσις τῶν ἀναποφύκτων ἀντιθέσεων τοῦ συμφέροντος, ἐπιδιώκει ἐν τῷ κοινῷ πῶδῳ τῆς ἡθικῆς ἀνυψώσεως καὶ συγγανεύει εἰς ἓν ἀπάσας τὰς ἐνεργητικότητας τῶν ἀτόμων.

Ἡ ἀρχὴ τῆς συνεργασίας ἐν πάσῃ κοινωνίᾳ, πρὶν ἀκόμη ἀποτελέσῃ πραγματικὴ ἐν τῷ ὁρίζοντι τῆς παραγωγῆς, καὶ ἔξιν εἰς τὰς συλλογικὰς σχέσεις, δέον νὰ ἐκδηλοῦται καὶ εἰς τὴν ἐγκαρδιότητα καὶ τὴν σύμνοιαν τῶν ἀτομικῶν σχέσεων. Οὐδὲν δὲ πρὸς τοῦτο ἀποτελεσματικώτερον ἀπὸ τὰς εἰδικὰς λειτουργίας, αἵτινες ἐθεσπίσθησαν ἐν Ἰταλίᾳ ἐν τῇ ὁργανώσει τοῦ Dopolavoro τῇ ἐκπληρούσῃ, ἐκτὸς τοῦ κοι-

νωνικοῦ σκοποῦ, καὶ πολιτικὴν δρᾶσιν πρωτίστως σημασίας, διὰ τῆς μορφώσεως τοῦ ἀξιολογωτέρου στοιχείου πάσης πολιτείας — τοῦ ἐργάτου — ὅπως καταστή οὗτος ἀντάξιός τοῦ προορισμοῦ του καὶ τῆς ἐθνικῆς του ἀποστολῆς. Τὸν παρακολουθοῦντα τὰς διαφόρους καὶ περιπλόκους ἐκδηλώσεις τῆς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως ἐνὸς λαοῦ δὲν δύναται νὰ διαφύγῃ ἡ σκέψις τῆς ἐπιβαλλομένης φροντίδος διὰ τὴν ἀμεσον καὶ πλήρη εὐξίαν τῶν ἐργαζομένων, συνισταμένην εἰς τὴν σωματικὴν πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν.

Ὡς ὁ μέγας ἐν Ἀμερικῇ σοφὸς ὑγιεινολόγος Σάπινκτον διδάσκει, ἡ πάρεργος ψυχαγωγία εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὡς ξεκουράζουσα τὰ νεῦρα, ἀναπαύουσα τὸ πνεῦμα, καὶ συντελοῦσα εἰς τὴν διατήρησιν τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἀτόμου, ὡς ἐλιξήριον τῆς μακροζωίας.

Τὰς σκέψεις ταύτας καὶ τὸν σκοπὸν συγκεντρώνει ἡ ὁργάνωσις αὕτη, ὑπὲρ τοῦ ἐργάτου, ὅστις ἡνωτικῶς εἰς καθημερινὴν διηλεκτὴ ἐργασίαν, εἶναι φυσικόν, ἀφιέμενος ἄνευ προστασίας νὰ ὑποστῇ τὰς ἐπιβλαβεῖς καὶ ἀντικοινωνικὰς ἀντιδράσεις, αἵτινες δρᾶν εἰς τοὺς ἐκ τῆς συνεχοῦς ἐργασίας κόπους, ἐργασίας, ἣτις κατ' ἀρχὴν θεωρεῖται γενικῶς ἄχαρις. Μέχρι σήμερον ἔλειπεν ἀπὸ τὸν ἐργάτην ὁ μετὰ τὴν ἐργασίαν βίος ἢ μάλλον οὗτος αἰσθανόμενος ὅτι ὁ βίος του ἐξαντλεῖται ἐν τῇ ἡμερησίᾳ του ἐργασίᾳ, ἡρκεῖτο εἰς ἀνάπαυσιν παρερχομένην μετὰ τὴν ἀνάσιν καὶ οἰκογενειακῶν μεριμνῶν, ἰσοδυναμοῦσαν πρὸς ἐκνευρισμὸν τῆς ἐνεργείας του, ἐξαντληθείσης εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν ἐπὶ συνεχεῖς ὥρας ἐργασίαν. Ἐντεθὲν ὁ σημαντισμὸς ἐπαναστατικῶν καὶ ἀνατρεπτικῶν ἰδεολογιῶν, μερικοὶ τουτέστι πνευματικοὶ σπασμοὶ ὁμαδικοί, μερικοὶ αἰσθηματικοὶ καὶ διανοητικοὶ στρεβλώσεις τῆς σήμερον. Καὶ αἵτινες δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ ἓν εἶδος ἀποπείρας τῶν ἀνθρώπων τούτων — τῶν ἐργατῶν — ἐξευρέσεως διαφορετικῆς τινος ζωῆς μεστῆς δράσεως, διὰ νὰ ἐπαναφέρουν τὸν ἑαυτὸν των εἰς νέον κόσμον, δηλαδὴ νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ μίαν παθητικότητα. Κατὰ φυσικὸν δὲ νόμον, ἕκαστος τείνει νὰ ἀποδεικνύεται, οἰοῦνδὴποτε τρόπον, ὡς ὑπάρχων ἐν τῇ ζωῇ καὶ ὅχι ὡς διάγων ταύτην ἀνω ὡς.

Πρόκειται ἐπομένως διὰ τῆς ὁργάνωσιν ταύτης οὐ μόνον ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν ἐργάτην ἡ συναίσθησις τῆς αὐτομικότητός του, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐξελίξει καὶ ἀναπτύξει του, νὰ τῷ παρασχεθῇ ἡ συνδρομὴ κυρίως καὶ κατὰ πρῶτον εἰς τὰς καθημερινὰς του ἀνάγκας, ὥστε νὰ τὸν ἀνυψώσῃ εἰς τὴν πάλιν ἀπέναντι τούτων, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν ἐκείνην περίοδον τῆς ἡμέρας — τὴν μετεργασίαν ὡς ἔστιν. Ἐτι πλέον, ἐπιδιώκεται νὰ δοθῇ εἰς

τὸν ἐργαζόμενον ἡ ὥθις νὰ συναναστρέφεται καὶ ἐξελλίσσεται ἐντὸς δημιουργημένης ζωογόνου ἀτμοσφαιρας, τιθεμένων εἰς τὴν διάθεσίν του τῶν μέσων, ἅτινα θὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ἐνστικτικῶν ὀφισταμένων μὲν ἐν ἐκάστῳ ἀτόμῳ, ἀπαιτοῦντων οὐχ ἥττον καλλιέργειαν διὰ νὰ μεταβληθοῦν εἰς δραστικὰ καὶ καρποφόρους ἐνεργείας. Οὕτω δίδοντες εἰς τὸν ἐργάτην τὴν πραγματικὴν γνῶσιν τοῦ ἑαυτοῦ του, καταλήγομεν νὰ τοῦ ἐμπνεύσωμεν τὴν χαράν τῆς ζωῆς, ἣτις συνίσταται εἰς τὴν στοργὴν διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τῆς οἰκογενείας του. Τὴν χαρὰν ταύτην τῆς ζωῆς πρέπει νὰ τὴν αἰσθάνεται ὁ ἐργάτης πραγματοποιουμένην εἰς κάθε στιγμὴν τῆς ἡμέρας καὶ πρὸ πάντων κατὰ τὰς μετεργασίμους ὥρας, ὅτε παύει νὰ θεωρῆται συντελεστής ἀνω ὡς.

Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ ἐλιγμός τῆς τοιαύτης ἀναμορφώσεως, δέον νὰ προσταυθῇ ὁ ἐργάτης κατὰ τὰς μετεργασίμους ἐκείνας ὥρας τῆς ἡμέρας, αἵτινες μέχρι σήμερον ἦσαν δι' αὐτὸν κρίσιμοι καὶ μηδαμινὰ. Συντρέχοντες δὲ τοῦτον εἰς τὴν σωματικὴν καὶ ἡθικὴν του ἀνάπτυξιν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ θὰ δυνηθῶμεν νὰ τὸν ἀφήσωμεν κατόπιν ἐλεύθερον νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἰδίαν του προσωπικότητα ἀναλόγως τῶν φυσικῶν του ἐφέσεων καὶ διαθέσεων.

Καὶ ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο, ὁ θεσμός τοῦ Dopolavoro ἀπέβλεψε κατὰ κύριον λόγον νὰ συντρέξῃ τὸν ἐργάτην ἐντὸς τῆς οἰκογενείας του διὰ τῆς ἐν αὐτῇ δημιουργίας ἀτμοσφαιρας εὐεξίας ἀπαραίτητου διὰ τὴν εἰς ἀνωτέρας ροπὰς ἐξέλιξιν του. Διὰ τῆς συνδρομῆς δὲ ταύτης ἐπιτυγχάνεται εἰς τὸν ὑψηλοτέρων κοινωνικῶν σκοπῶν, καθόσον δίδοντες εἰς τὸν ἐργάτην τὴν εὐχαρίστησιν τῆς εὐεξίας τοῦ οἴκου του, αὐξάνομεν τὴν πρὸς τὴν οἰκογενεῖάν του στοργήν, ἣτις δὲν τῷ ἔλειπε μὲν ποτέ, ἀλλὰ περὶ τῆς ὁποίας οὕτε ὁ ἴδιος δὲν ἦτο βέβαιος, εἰς τρόπον ὥστε μετὰ τὴν ἐργασίαν του — ὥρας ἀναπαύσεως καὶ ἑορτῶν — κατέφευγεν εἰς τὸ καπηλεῖον, ὅπου μεταξὺ ἐνὸς καὶ ἄλλου ποτηρίου, μῆς καὶ ἄλλης συζητήσεως, καθ' ἃς ἀνακινοῦνται κοινωνικὰ πάθη, ἡδύνατο εὐκόλως νὰ λησμονῇ τὰς πρὸς ἐκείνην ὑποχρεώσεις του, ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ πατρίδα ἀκόμη ἱερώτερα αὐτοῦ καθήκοντα.

Κλάδοι καὶ λειτουργία.— Οἱ κλάδοι τῆς ὁργάνωσεως ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ὑγιεινὴν, οἰκογενεῖαν καὶ προσωπικότητα τοῦ ἐργάτου, αἱ δὲ λειτουργαὶ τούτων ἔχουν περίπλοκον δίκτυον.

Α) Ὡς πρὸς τὴν ὑγιεινὴν. Ἡ ὁργάνωσις ἀριθμεῖ πλείστους συνδέσμους πρῶτων βοηθειῶν μεταξὺ τῶν ἐταίρων αὐτῆς. Ἐχει εἰδικὴν ὑπηρεσίαν ἰατρῶν καὶ νοσοκόμων, ἰδιαίτερας ἐν ἐκάστῃ περιφερείᾳ αἰθούσας γεννήσεων καὶ θηλασμοῦ. Ἐχει εἰδικούς ἀποικισμούς, διὰ θαλασσίας καὶ ὁρεινὰς θεραπείας τῶν μελῶν. Εἰδικὰς

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ

ΣΤΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

[Μὲ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον θὰ ἀναγνωσθῇ ἀνεύκτως τὸ ἀκόλουθον ἄρθρον, τὸ ὁποῖον λυπούμεθα ὅτι, ἐνεκα πληθώρας ὕλης, μόνον σήμερον δημοσιεύομεν. Διότι καὶ μᾶλλον φαίνεται τὸ παράπονον τῆς Δίδος Τζοβάρα, ἐφ' ᾗ καὶ θλιβόμεθα ὅτι εἰς τὴν Γερουσίαν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἀπέρριψε τροπολογίαν τῶν κ. κ. Μυλωνά καὶ Στρατή, ἣτις ἀπέβλεπεν εἰς ἐπ' ἀνὸρθωσιν τοῦ πράγματος. Σ. Σ.]

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ἐκ τῶν δέκα ἐπτὰ προβλεπομένων θέσεων (ἐννέα ἐπιθεωρηταὶ καὶ ὀκτὼ ἐπόπται) μόνον μίαν καὶ μάλιστα κατωτέραν — ἐποπτρίαν — ἀφίνει νὰ κατέχεται ἀπὸ γυναῖκα.

Εἶναι πράγματι ἀκατανόητος ὁ ἀποκλεισμός τῶν γυναικῶν ἐξ ἐπιθεωρήσεως ἢ ὁποῖα σκοπὸν ἔχει τὴν παρακολούθησιν τῶν ὁρῶν τῆς ἐργασίας τῆς γυναικῆς, καὶ ἀποτελεῖ πρωτοφανή παραγνώρισιν τῆς σημασίας τῆς γυναικείας ἐργασίας.

Ἡ ἐργαζομένη γυναῖκα, καὶ ὅχι «ἡ ἡθικῶς ὑπόπτως χειραφετημένη τῆς ἀριστοκρατικῆς κοινωνίας» εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἐμπνέει παντοῦ τὴν ἐμπιστοσύνην γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς κοινωνικῆς ἀναμορφώσεως.

Ὁ παγκόσμιος σόλος τοῦ πολέμου ἔβγαλε τὴν γυναῖκα ἀπὸ τὴν ψυχικὴ μόνωσιν τοῦ σπιτιοῦ καὶ τὴν ἔστειλε νὰ συμπληρώσῃ τὰ δημιουργημένα κενὰ στὴν κοινωνικὴ οἰκονομία τοῦ τόπου τῆς, καὶ ἔγινε ὁ οὐσιωδέστερος λόγος γιὰ νὰ εἰσχωρήσῃ σὲ μίαν οἰκονομικὴν δράσιν, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὰ ἐλαφρότερα ἐπαγγέλματα καὶ φθάνοντας γοργὰ σὲ κείνα διὰ τὰ ὁποῖα ἐθεωρεῖτο χθὲς ἢ μᾶλλον ἀκατάλληλη. Σήμερον — φαινόμενον σχεδὸν γενικὸν σ' ὅλες τὰς χώρας — αὐτοτελής, σχετικὰ μὲ τὸ σπῆν, οἰκονομικὸς παράγων, διεκδικεῖ μὲ ἀντίληψιν καὶ θέλησιν γερὰ τὸ σκοπὸν τῆς προόδου καὶ τῆς υπεύθυνης δράσεως πού θὰ τὴν ἀναδείξῃ ἐνεργητικὸν συντελεστὴ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐτυχίας τοῦ σπιτιοῦ καὶ τοῦ συνόλου.

ὑπηρεσίας προνοίας διὰ μεταδοτικὰς νόσους, καὶ κατὰ τῶν τυχαίων δυστυχημάτων ἐκτὸς ἐργασίας. Ἰδιαίτερας συμβάσεις μετὰ ὑδροθερμοκλιματικῶν θεραπευτηρίων, ἐταιριῶν, κλινικῶν, συλλόγων, ἱατρῶν καὶ φαρμακοποιῶν πρὸς παροχὴν σημαντικῶν ὑποτιμήσεων διὰ τὰ πάσχοντα μέλη.

Β) Ὡς πρὸς τὴν οἰκογένειαν. Μεριμνᾷ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς κατοικίας, ἐπιπλῶσιν καὶ στολισμὸν τῶν οἰκῶν, καὶ ἀνάπτυξιν τῶν προχείρων οἰκιακῶν μικροβιοτεχνιῶν. Ἐχει ἰδρύσει σχολὰς ραφῆς, κοπτικῆς, σιδερώματος, κεντήματος, ἐμβελώματος. Διατηρεῖ διδασκαλεῖα καὶ πάρκα διὰ τὴν ἀνατροφήν καὶ ὑγιεινὴν τῶν τέκνων, σχολὰς οἰκιακῆς λογιστικῆς, καὶ ἐπιτηρήσεως καὶ καλλωπισμοῦ τῶν οἰκῶν.

Ἐχει διοργανώσει διαγωνισμοὺς καὶ ἐκθέσεις διὰ τὴν συστηματικὴν καλλιέργειαν ἀνθοκήπων καὶ λαχανοκήπων.

Κατὰ τὸ ἔτος 1926 ἡ ὁργάνωσις διέθετε 80 ἰδρύματα τοιοῦτου σκοποῦ, ἅτινα κατὰ τὸ 1927 ἀνῆλθον εἰς 331 καὶ κατὰ τὸ 1928 ἔφθασαν εἰς 1110.

Γ) Ὡς πρὸς τὴν προσωπικότητα. Ἰδιαίτερας καὶ πρὸ παντὸς παρίσταται εὐρύτερον τὸ στάδιον τῶν λειτουργιῶν τῆς ὁργάνωσεως εἰς τὴν συστηματικὴν ἐν ψυχαγωγίᾳ μὲρῶν τοῦ ἐργάτου, διὰ τῶν ἐκδρομῶν, ἀθλητισμοῦ, ἐκπαιδεύσεως, καλλιτεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως καὶ εἰς τὰς εἰδικὰς προστασίας δι' εἰδικῶν κοινωνικῶν ἀσφαλειῶν, νομικῆς βοήθειας καὶ ἀρωγῆς, καὶ γεωργικοῦ Dopolavoro. Αἱ λειτουργαὶ αὗται ἀποτελοῦν τοὺς μεγάλους κλάδους διὰ τῶν ὁποίων ἡ ὁργάνωσις διανέμει τὰς θαυμασίας τῆς ἐνεργείας, ἐνισχυομένη πολυεῖδως καὶ πολυτρόπως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Οὕτω ἕκαστος ἐργάτης-ἐταίρος, εὐρίσκει ὅλα τὰ μέσα τῆς υποστηρίξεως καὶ τὴν καθοδήγησιν, ὅπως ἰσχυροποιουμένης τῆς αὐτοβουλίας του, ἀφιερῶθῃ ἀπερίσπαστος εἰς τὴν δρᾶσιν πρὸς ἣν ἔχει ἀτομικὴν κλίσιν, πρὸς ἀνάδειξιν τῆς φυσικῆς καὶ πνευματικῆς προσωπικότητός του.

Εκδομαί.— Εἰς τὰς ὁμαδικὰς ψυχαγωγικὰς ἐκδρομὰς καὶ περιηγήσεις τῶν ἐταίρων ἐργατῶν, ἀπεδόθη μεγίστη σημασία, καὶ συγκαταλέγει ἡδὲ εἰς τὸ ἐνεργητικόν της ἡ Ὁργάνωσις πολλὰς ἐκδρομὰς χιλιάδων ἐργατῶν, κατὰ τὰς ἑορτάς. Ἐπισκέψεις καθ' ὁμάδας ἐργαστασίων καὶ ἐγκαταστάσεων μεγάλων ἐργων γεωργικῆς ἢ κοινωνικῆς ὠφελείας. Ταξείδια ἡμερικὰ ξηρὰς καὶ θαλάσσης, περιοδείας καὶ προσκυνήσεις εἰς ἱεροὺς τόπους, πεδία τῶν μαχῶν καὶ πολεμικὰ νεκροταφεῖα.

Διὰ συνδυασμὸν μετὰ ὑπουργείων, τουριστικῶν καὶ ξενοδοχειακῶν σωματείων, ἀεροπορικῶν, σιδηροδρομικῶν καὶ ἄλλων ἐταιριῶν συγκοινωνίας, ἐπετεύχθησαν σημαντικαὶ ὑποτιμήσεις. Ἐκπτώσεις π. χ. ἐπὶ σιδηροδρόμων, δι' ὁμάδας 30 τοῦλάχιστον ἀτόμων, ἐπετεύχθησαν μέχρι 50 % διὰ ταξείδια Γ' θέσεως καὶ 30 % δι' ἀνωτέρας, ἀπὸ Σαββάτου μέχρι Δευτέρας. Τοιαῦτα ἐκδρομαὶ ἐπετεύχθησαν ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ τὸ 1928, ἐν συνόλῳ 11.279 μὲ συμμετοχὴν ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατομ. ἐταίρων.

ΑΛΕΞ. ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΓΓΛΙΚΩΝ & ΓΑΛΛΙΚΩΝ

ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

Ν. Γ. ΣΟΦΟΥ

ΓΩΝΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ & ΑΘΗΝΑΪΔΟΣ

(πρώην Υἱὸν Γ. Ἀκριβοῦ)

Ὅλα τὰ εἶδη ὑφασμάτων εἰς ἐξαιρετικὰς ποιότητας καὶ ὥρισμένας τιμὰς

ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ καὶ ΛΙΑΝΙΚΗ

Ἀριθ. τηλ. 5-89

Η γυναίκα στην Ελλάδα δεν ύστερει, διά να υποβιβάζεται. Δυστυχώς όμως κρίνεται πρόχειρα και αμελέτητα. Ο αριθμός των εργαζομένων Έλληνίδων κατά τα τελευταία έτη έχει καταπληκτικά αυξηθεί. Κατά την απογραφήν του 1928, εργάζονται εν Ελλάδι 434.623 γυναίκες εις την γεωργίαν, 33.021 εις την κτηνοτροφίαν, 99.712 εις την βιομηχανίαν. Εάν εις αυτάς προσθέσωμεν και τὰς γυναίκας τὰς εργαζομένας εις άλλας κατηγορίας τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος (ἀνεξάρτητα ἐπαγγέλματα καὶ τὰς δημοσίας υπηρεσίας) ὁ ἀριθμὸς τῶν εργαζομένων γυναικῶν ὑπερβαίνει τὰς 650.000.

Τὸ σῶμα Ἐπιθεωρήσεως Ἑργασίας, ὡς κατὰ τ' ἀνωτέρω ὁργανοῦται, ἔχει σκοπὸ νὰ ἐποπτεύῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προστατευτικῆς νομοθεσίας μὴς μόνον ἐκ τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν εργαζομένων, τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας. Συμφώνως πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1928 αἱ γυναῖκες ἀπαρτίζουν τὸ τέταρτον περίπου τῶν προσώπων τῶν ἀσχολουμένων εις τὴν βιομηχανίαν.

Εἰς μερικοὺς μάλιστα βιομηχανικοὺς κλάδους τὸ γυναικεῖον προσωπικὸν εἶνε πολυσυριβότερον τοῦ τῶν ἀνδρῶν ἢ χρησιμοποιοῦνται εἰς αὐτοὺς μόνον γυναικες (π.χ. ὑφαντική, ραφὴ ἱματισμοῦ, ταπητουργία, ἀσπρική, φανελλοποιία, πιλοποιία, κυτισποία, κέντρυμα, ἐμπορική ἐπεξεργασία καννὸν κλπ.).

Διὰ τὴν ἐκτεταμένην αὐτὴν οἰκονομικὴν προσπάθειαν τῆς Ἑλληνίδος ὤφειλεν ἀσφαλῶς τὸ Κράτος νὰ ἐπιδείξῃ ἰδιαίτερον φροντίδα καὶ ἐνδιαφέρον. Παράδῳ δὲς ὅμως, ἐνῶ ὁργανοῦτο ἡ κρατικὴ ὑπηρεσία ἡ ὁποία θὰ παρακολουθῇ καὶ διὰ ἐλέγχῃ τοὺς ὁρους ἐργασίας 100.000 καὶ πλέον γυναικῶν, ἀποκλείονται ἐξ αὐτῶν τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα θεωροῦνται καὶ εἶνε ἀσφαλῶς καταλλήλοτερα διὰ τὰ ἔργα ταῦτα, αἱ γυναῖκες.

Ἡ γυναίκα εἶνε περισσότερο ἐνδεδειγμένη νὰ παρακολουθῇ καὶ ἐποπτεύῃ τοὺς ὁρους τῆς γυναικείας ἐργασίας, ὠρισμένα δὲ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας Ἐπιθεωρήσεως Ἑργασίας προσιδιάζουν περισσότερο εἰς τὴν γυναικεῖαν φύσιν. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἄρθρον 427 ἐδ. 9 τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιών, τὸ ὁποῖον προβλέπει τὴν ἴδρυσιν τῆς Διεθνούς Ὁργανώσεως Ἑργασίας καὶ χάρασσει τὰς γενικάς κατευθυντήριους γραμμάς, τὰς ὁποίας ὀφείλουν νὰ ἀκολουθοῦν σχετικῶς ὅλα τὰ κράτη, ὑποχρεώνει καὶ τὴν Ἑλλάδα νὰ περιλάβῃ καὶ γυναίκας εἰς τὸ Σῶμα Ἐπιθεωρήσεως Ἑργασίας.

«Ἐκαστὸν Κράτος, λέγει ἡ διάταξις αὕτη τῆς συνθήκης τῆς εἰρήνης, ὀφείλει νὰ ὁργανώσῃ ὑπηρεσίαν ἐπιθεωρήσεως ἥτις θὰ περιλάβῃ καὶ γυναικας ἵνα ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ προστασίας τῶν ἐργατῶν νόμων καὶ κανονισμῶν».

Κατὰ τὴν πέμπτην σύνοδον τῆς Διεθνούς Συνδιασκέψεως Ἑργασίας συνεληθούσαν ἐν Γενεύῃ τὸ 1923 εἰς τὴν ὁποίαν μετέσχε καὶ ἡ Ἑλλάς, ἐψηφίσθη διεθνὴς σύστασις (recommandation) ἥτις ἐν ἄρθρῳ 12 ἀναγνωρίζουσα ὅτι ὑπάρχουν πλεῖστοι ἐργασίαι αἱ ὁποῖαι ἐνδείκνυται νὰ ἀνατεθοῦν μᾶλλον εἰς γυναικας ἐπιθεωρητρίας ἐργασίας, ὑποδεικνύει ὅτι, «πρέπει αὐταὶ νὰ ἔχουν τὴν ἰδίαν μὲ τοὺς ἐπιθεωρητὰς ἐξουσίαν, τὴν αὐτὴν ἀρμοδιότητα καὶ δικαιοδοσίαν καθὼς καὶ τὸ δικαίωμα νὰ προάγῃται εἰς ἀνωτέρους βαθμούς».

Τὰς διεθνεῖς ταύτας δεσμεύσεις δὲν ἔλαβε ποσῶς ὅπ' ὄψει τὸ ψηφισθὲν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ὑπέσχετο μίαν συγχρονισμένην ὁργάνωσιν τοῦ σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἑργασίας, ἐνῶ δυστυχῶς μία καθυστερημένη ἀνισότης διὰ τὴν γυναῖκα, τὸ χαρακτηριστικὸν ἐπισθοδρομικώτερον καὶ τοῦ Ὁργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Οἰκονομίας τοῦ 1920 (Νόμος 2258 ἄρθρον 166). Διότι πρὸ δεκαετίας ἀκόμη προβλεπόντο δύο θέσεις ἐποπτριῶν ἐργασίας (καὶ τότε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατριῶν μὴς ἦτο πολὺ μικρότερος) ἐκ τῶν ὁποίων τὴν μίαν ἡ ἀμφίβολος πολιτικὴ οἰκονομῶν, κατὰ τὸ 1923, μὰζι μὲ ἄλλας θέσεις τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἑργασίας, κατήγγισε.

Εἶνε αὐτονόητον ὅτι πλήρης ὁργάνωσις τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἑργασίας χωρὶς ἐπαρκὴ ἀριθμὸν γυναικῶν δὲν δύναται νὰ νοηθῇ. Ἐάν πράγματι ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὴν κοινωνικὴν ἀποτελεσματικότητα τῶν ὑψηλῶν σκοπῶν, τοὺς ὁποίους ἐπιδιώκει ἡ προστατευτικὴ νομοθεσία τῶν εργαζομένων, ἐάν θέλωμεν ἡ κοινωνικὴ συγκομιδὴ ἐκ τῆς νομοθεσίας ταύτης νὰ εἶνε ἀφθονος καὶ ἰκανοποιητικὴ, ὀφείλομεν νὰ ζητήσωμεν τὴν συμβολὴν τῶν γυναικῶν.

Τὴν σοβαρότητα τῆς ἀποστολῆς τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἑργασίας ἀπὸ ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπόψεως δὲν εἶνε ἔργον μου ν' ἀναπτύξω ἐδῶ. Εἶνε ὅμως ὀλοφάνερο.

Μὰς ἐνδιαφέρει κυρίως τὸ ὅτι ἡ γυναίκα ἀποκλείεται νὰ εἰσέλθῃ διὰ τοῦ ἀρτιγεννήτου νόμου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν ὁποίαν φυσικῶς ἡ συνεισφορά τῆς εἶνε ἀπαραίτητος.

Ἡ γυναίκα εἰσερχομένη ὡς ἐπιθεωρητρία ἐργασίας εἰς τὸ ἐργοστάσιον θὰ προσέξῃ περισσότερο τὰ παράπονα τῆς ἐργατρίας ἡ ὁποία ἐργάζεται συνήθως ὑπὸ δυσμενεστέρας ἀπὸ τὸν ἄνδρα συνθήκας.

Ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς τόπους ἀκόμη ἀνδρικήν ἐργασίας εἶνε καταλλήλοτερα διὰ ν' ἀντιληφθῇ καὶ ὑποδείξῃ τὰ μέσα τῆς καθαριότητος καὶ ὑγιεινῆς. Ἐπισκεπτομένη ὅμως τὰ ἄδυνα τοῦ πιλοποιεῖται καὶ τοῦ μοδιστράδικου, ὅπου δὲν εἶνε τόσο ἐύκολον εἰς τὸν ἄνδρα νὰ εἰσδύσῃ, θὰ ἀκούσῃ καὶ θὰ αἰσθανθῇ ἀσφαλῶς καλλίτερα ἀπὸ αὐτὸν τὴν ἀφρονὴν διαμαρτυρίαν τῆς πιεζομένης ἐργατριούλας.

Εἶνε λοιπὸν ἱερὸν δικαίωμα διὰ τὴν ἐργαζομένην γυναῖκα, ἡ ὁποία προσφέρει ὑπηρεσίας πολυτίμους τῶρα εἰς τὴν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνύψωσιν τῆς χώρας τῆς καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ πληττεται ἀπὸ τὴν ἐγωιστικὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀνδρῶν, νὰ ζητήσῃ νὰ παρακολουθῇται ἀπὸ πρόσωπα τοῦ φύλου τῆς, τὰ ὁποῖα τὴν ἀντιλαμβάνονται καὶ μὲ τὰ ὁποῖα φυσικῶς θὰ εὕσκειται εἰς μεγαλύτεραν ψυχικὴν ἐπαφὴν.

Ἡ γυναικεῖα συμβολὴ εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐποπτείας τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐργατικῶν νόμων δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶνε συντελεστικὴ τῆς καθαριότητος καὶ

τῆς ἐξυγιάνσεως τῶν τόπων ἐργασίας καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν καλλιτέραν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων περὶ γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων, καὶ διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰς σχετικὰς ὑπηρεσίας τῶν λοιπῶν κρατῶν ὑπηρετεῖ σεβαστὸς ἀριθμὸς γυναικῶν.

Τοὺς οὐσιαστικοὺς τούτους λόγους καὶ τὴν διεθνή ὑποχρέωσιν τῆς χώρας καθὼς καὶ τὰ ἀλλοῦ ἰσχύοντα παρῆεν ἐντελῶς τὸ ψηφισθὲν νομοσχέδιον.

Πλήττει δὲ διττῶς τὴν γυναῖκα. Ἀφ' ἐνὸς τὴν ἀποκλείει νὰ εἰσέλθῃ εἰς μίαν κατηγορίαν δημοσίων θέσεων, ἐνῶ μπορεῖ νὰ ἐμφανίσῃ τὰ αὐτὰ μὲ τοὺς ἄνδρας προσόντα, ἵνα μὴ εἴπω καὶ περισσότερα, καὶ ἀφ' ἑτέρου δὲν παρέχει εἰς 100.000 γυναίκας ἐργαζομένας εἰς τὴν βιομηχανίαν τὸν φυσικὸν τῶν ἀντιλήπτορα.

Εἶνε ἀπογοητευτικὸν ὅτι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν ὅχι μόνον δὲν ἠκούσθη οὔτε μία φωνὴ διαμαρτυρίας ἀλλ' ἀπῆλθον καὶ ἡ μία ἐκ τῶν δύο, προταθεισῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ τῆς Διευθύνσεως ἐργασίας, θέσεων ἐποπτριῶν ἐργασίας.

Ἄς προσέξῃ στοργικώτερα καὶ δικαιοτέρα τὸ Κράτος τὴν ἐργαζομένην γυναῖκα. Τῆς ἀξίζει καὶ ὅτι μέρημα καὶ σεβασμός. Ἡ τάξις τῆς καὶ ὁ ἐξυψωμός τῆς ἀποτελεῖ τὸν ἀληθινὸν στολολόβητ τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ συγχρονισμοῦ, ποὺ πρέπει νὰ ἔχῃ ἰδανικὸ κάθε χώρα καὶ ἰδιαίτερα ἡ χώρα τῶν μεγάλων παραδόσεων. Ἡ παγκόσμια συνείδησις δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ καταδικάσῃ τὴν καθυστερημένην αὐτὴ χειρονομίαν τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὴς ἐργατρίδας, γιὰ τὴς γυναῖκες ποὺ ἡ οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία μὲ βάση τὴν παραγωγικὴν ἐργασίαν τοὺς, τὰς τοποθετεῖ στὸ ἴδιο ἐπίπεδο δυνατότητος γιὰ τὴ ζωὴ μὲ τὸν ἄνδρα, καὶ τοὺς ἀνοίγει τὸ δρόμο γιὰ κάθε τελειοποίησιν.

ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΤΖΟΒΑΡΑ δ. ν.

Εἰσηγητὴς Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Οἰκονομίας

Οὐδεμία ἀπόδειξις ἀναγνωρίζεται ἐὰν δὲν φέρῃ τὴν σφραγίδα τοῦ περιοδικοῦ καὶ τὴν ὑπογραφήν κ. Ι. Καραμανλῆ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Τὸ ἐπὶ 40 ἔτη λειτουργοῦν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

“ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ”

ΜΕΤΕΦΕΡΘΗ

ἐπὶ τῶν ὁδῶν Εὐαγγελιστρίας καὶ Ντέκας (Πατεῖα Μητροπόλεως)

Μέγαρον Κυριακίδου

Μὲ ὅλα τὰ δωμάτια ἐπὶ τῆς προσόψεως,

ἄκραν περιπέσειν καὶ

ΤΙΜΑΣ ΛΟΓΙΚΑΣ

Τὸ κεντρικώτερον Ξενοδοχεῖον

δι' ἐμπόρους

Διευθυντὴς: Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΣΤΑΣΙΝ ΜΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΤΗΝ 27ην Νοεμβρίου 1929, δι' ἄρθρου μου εἰς τὴν «Πατρίδα» ἐρριψα τὴν ἰδέαν τῆς συστάσεως μιᾶς Γενικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Νέων τῆς Ἑλλάδος. Ἀποβλέπων δηλ. πρὸς τὴν σημαντικωτάτην καμπὴν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκειται ἡ ὅλη μας ἔθνικὴ ζωὴ καὶ πρὸς τὸν σπουδαῖον ρόλον τὸν ὁποῖον καλεῖται, αὐριον ἤδη, νὰ παῖξῃ ἡ ἑλληνικὴ νεολαία, ἡ ἐν τούτοις τόσοσ τραχὺν ἀντιμετωπίζουσα τὸν βιοτικὸν ἀγῶνα, — ἐκτιμῶν τὴν προῖοῦσαν ἀδυναμίαν τῶν ἀτομικιστικῶν ἢ τῶν μεμονωμένων ἐνεργειῶν, τὰς ὁποῖας μὲ κάθε τρόπον εὐρεῖα ὁμαδικὴ δράσις πρέπει νὰ ἀντικαθιστᾷ, — παρατηρῶν δὲ κυρίως τὴν διπλὴν ἀνάγκην εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἡ πολιτεία εὐρίσκειται νὰ ἔχῃ ἀπέναντί τῆς τὴν νεολαίαν συσσωματωμένην καὶ ἡ νεολαία νὰ ἀντικρύξῃ ἐν ἀρτίᾳ συγκροτήσῃ τὴν πολιτείαν, — ἐρριψα τὴν ἀνωτέρω ἰδέαν, μὲ πλήρη τὴν πεποίθησιν περὶ τῆς ἀπηχέσεως τὴν ὁποίαν θὰ εἶχεν αὕτη.

Ἡ ἰδέα τῆς συσσωματώσεως

Ἦδὲν ἐν τῷ ἄρθρῳ μου ἐκείνῳ ἐξήγησα — καὶ σήμερον ρητῶς καὶ σαφῶς ἐπαναλαμβάνω, — ὅτι οὐδέποτε διανοήθη τὴν διάλυσιν ἢ καὶ τὴν παραμικροτέραν μείωσιν τῆς αὐτοτελείας τῶν ἡδὴ ὑφισταμένων ὁργανώσεων νέων, ἐκ τῶν ὁποίων πλείστοι τόσοσ σφρίγος καὶ τόσην δυναμικότητα ἔχουν. Ἀλλὰ παρετήρησα — καὶ παρατηρῶ — ὅτι διὰ πλείστα ὅσα ζητήματα αἱ ὁργανώσεις αὐταὶ ἔχουν κάθε συμφέρον νὰ ἐμφανίζουν ἓνα μέτωπον κοινόν, διὰ νὰ ἐπιβάλλουν θετικώτερα τὰς κοινὰς τῶν βλέψεις. Καὶ ὅτι ἐπομένως ἔχουν κάθε λόγον νὰ συνδυάζουν εἰς τὰ γενικὰ ζητήματα τῆς νεολαίας τὰς ἐνεργείας τῶν, εἰς τρόπον ὅστε νὰ ἀποτελοῦν, διὰ τῆς ἐνώσεως, ἓνα ἰσχυρότατον τῆς πολιτείας παράγοντα.

Διότι χωρὶς νὰ θίγεται τὸ παράπαν εἴτε ἡ ἀνεξαρτησία εἴτε ἡ αὐτοτελής εἰς τὰ πλείστα τῶν ζητημάτων δράσις τοῦ Α ἢ τοῦ Β σωματείου, εἶνε ὅμως ἀναμφισβήτητον ὅτι ὑπάρχουν πλείστα ὅσα προβλήματα εἰς τὰ ὁποῖα ἡ κοινὴ ἐνέργεια εἶνε ἐνδεδειγμένη. Καὶ ὡς τοιαῦτα ἐσημείωσα, — καὶ σημειῶναι ἐκ νέου: τὰ ζητήματα τῆς υγείας καὶ τῆς φυσικῆς ἀγωγῆς τῆς νέας γενεᾶς, τὰ ζητήματα τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς πνευματικῆς ἐν γένει ἀναπτύξεως τῶν νέων, τὰ ζητήματα τῆς κοινωνικῆς ἐξε-

λίξεως τῆς νεολαίας ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ συγχρονισμοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς τάξεως συγχρόνως, τὰ ζητήματα τῆς ἐξευρέσεως ἐργασίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ἐν γένει ἀλληλεγγύης τῶν νέων. Καὶ προσέθετα: Εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα, ἡ πολιτεία πρέπει νὰ ἔχῃ ἀπέναντί τῆς ὁργανωμένην τὴν νεολαίαν διὰ νὰ τὴν συμβουλευέται καὶ διὰ νὰ ζητῇ ἐνδεχομένως τὴν βοήθειάν τῆς, ἡ δὲ νεολαία πρέπει, καὶ πρὸς ἴδιον ὄφελος, νὰ εἶνε συνησπισμένη, διὰ νὰ ἐπιβάλλῃ τὰ ἰδεώδη τῆς, τὰς σκέψεις τῆς, τοὺς πόθους τῆς, καὶ διὰ νὰ προετοιμάξῃ τὴν αὐριανὴν τῆς εἰς τὴν ζωὴν σταδιοδρομίαν.

Ὁ ἀντίκτυπος τῆς ἰδέας

Ἡ ἰδέα αὕτη εἶχε ζωηρὸν ἀντίκτυπον. Ἡ «Ἑργασία» ἀναλαβούσα διὰ τοῦ συνεργάτου τῆς κ. Δημ. Ἀβραμίδου εὐρεῖαν ἔρευναν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, περισυνέλεξε τὰς γνώμας εἰκοσιενὸς ἐν ὅλῳ ἐγκυροτάτων Ἑλλήνων, ὅτινες — καὶ ἂς ἐκφρασθῇ εἰς αὐτοὺς ἐπὶ τούτῳ βαθυτάτη εὐγνωμοσύνη! — μὲ μεγάλην προθυμίαν ἔσπευσαν νὰ ἐκδηλώσουν τὰς σκέψεις τῶν. Οὕτως ὥστε ἔχομεν πρὸς ἡμῶν σήμερον τὰς γνωματεύσεις ὁλῶν τῶν μελετησάντων, ὡς ἐκ τῆς θέσεως τῶν, τὰ ζητήματα τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας, καθὼς τῶν κ. κ. Παπανδρέου καὶ Γόντικα, νῦν καὶ τῶς ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, τοῦ κ. Α. Χρηστομάνου, Προέδρου τῆς «Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας», τοῦ κ. Χρυσάφου, Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, τοῦ κ. Ρινοπούλου, Προέδρου τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἑλληνικῶν Ἀθλητικῶν Σωματείων, τοῦ κ. Μπενάκη, Γενικοῦ Ἐφόρου τοῦ Σώματος τῶν Ἑλλήνων Προσκόπων, τοῦ κ. Στυλίου, Γεν. Γραμματέως τοῦ Ἑρμού, τοῦ Σταυροῦ τῆς Νεότητος, τοῦ κ. Α. Ἀλεβιζάτου, Γεν. Γραμματέως τῆς Χ. Α. Ν., τοῦ κ. Κοτζιά, Προέδρου τῆς Ποδοσφαιρικῆς Ὁμοσπονδίας, τοῦ κ. Μαϊχό, Γεν. Γραμματέως τῆς Κολυμβητικῆς τοιαύτης, τοῦ κ. Κάσαρη, Προέδρου τῆς Ὁμοσπονδίας Ἑλλήνων Φοιτητῶν, τοῦ κ. Βαλάση, Διευθυντοῦ τῆς Πανεπιστημιακῆς Λέσχης, τοῦ κ. Ἐμμ. Κυριακίδου, Προέδρου Ὁμοσπονδίας Κοινωνικῶν Ὁργανώσεων νέων, τοῦ κ. Ἀηδοπούλου, Γεν. Γραμματέως τῆς Πυγμαχικῆς Ὁμοσπονδίας, τοῦ κ. Παπαδάκη, Προέδρου τῆς Δωδεκανησιακῆς Νεολαίας, τοῦ κ. Καπαμίδου, Ἀντιπροέδρου τῶν «Ἑλλήνων Ἀλκίων», τοῦ κ. Σ. Παπάρογλου, Προέδρου τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Προσφύγων Φοιτητῶν, τοῦ κ. Κοθρή, Ἀντιπροέδρου τῆς

Πανελλ. Φιλελευθέρων Νεολαίας, τοῦ κ. Καλατζί, Νομ. Συμβούλου τῆς Ἑλληνικῆς Ἀμερικανικῆς Νεολαίας, τῆς Δίδος Ἀμαριώτου τῆς «Χριστιανικῆς Ἐνώσεως τῶν Νεανίδων» καὶ τοῦ κ. Πετροπούλου, Προέδρου τῶν σπουδαστῶν τοῦ Μετασοβίου Πολυτεχνείου.

Καὶ ἡδὴ ἀμέσως πρέπει νὰ τοισθῇ ὅτι οἱ μισοὶ ἐκ τῶν γνωματευσάντων ἐδὴ λωσαν ἀνεπιφύλακτον εἰς τὴν ἰδέαν τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας. Εἶνε οὗτοι οἱ κ. κ. Μαϊχός, Κάσαρης, Βαλάσης, Κυριακίδης, Παπαδάκης, Καπαμίδης, Παπάρογλου, Καλατζί, Πετρόπουλος καὶ ἡ Δις Ἀμαριώτου. Ὁ νοῖκός ταῦτα ἐπίσης ἀπὸ τῆς ἰδέας οἱ κ. κ. Γόντικας, Χρηστομάνος, Χρυσάφης, Ρινοπούλου καὶ Κοτζιάς. Κατ' ἀρχὴν ὡς ἔννοον ἀνεπιφύλακτον εἰς τὴν ἰδέαν, οἱ κ. κ. Χρυσάφης, Μπενάκης καὶ Ἀλεβιζάτος. Ἀρνητικῶς δὲ μᾶλλον ὡς ἐφράσθησαν μόνον τρεῖς, τοὺς ὁποίους ἄλλως τε διακαῶς ἐλπίζομεν νὰ μεταπείσωμεν: ὁ κ. Στυλιανόπουλος, προτιμῶν τὴν ὁργανωσιν κοινῶν συνεδρίων ἀντὶ συνομοσπονδίας, ὁ κ. Ἀηδοπούλου, θεωρῶν τὴν ἰδέαν δυσεφάρμοστον, καὶ ὁ κ. Κοθρῆς, προτιμῶν τὴν ἴδρυσιν νέου σωματείου ἀντὶ τῆς συσσωματώσεως τῶν ὑφισταμένων. Τέλος, κατ' ἀνάγκην ἐπιφύλακτικὸς ἐφάνη ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Παπανδρέου, ἔξαρτῆς ἀπὸ τὴν κατεύθυνσιν ἣν θὰ λάβῃ ἡ ὅλη σχετικὴ κίνησις τὴν στάσιν τὴν ὁποίαν ὡς πρὸς αὐτὴν θὰ τηρήσῃ ἡ Πολιτεία.

Αἱ ἀντιρροήσεις καὶ αἱ δυσχερεῖαι

Τὸ δημοψήφισμα αὐτὸ θεωρῶ ὡς ἀπολύτως ἱκανοποιητικόν. Διότι τοὺς τυχόν ἐκφράσαντας ἐνδοιασμοὺς ἢ φόβους, ἡ τοὺς σημειώσαντας τὰς δυσκολίας καὶ τὰ ἐμπόδια τοῦ ἔργου, σπεύδω νὰ διαβεβαιώσω ὅτι τοὺς μὲν φόβους καὶ ἐγὼ αἰσθάνομαι τὰς δὲ δυσχερεῖας καὶ ἐγὼ προβλέπω. Ἐάν ὅμως δὲν ὑπῆρχαν δυσχερεῖαι, ἡ Συνομοσπονδία θὰ εἶχεν ἤδη γίνῃ. Εἰς δὲ τὴν ἐποχὴν μας δὲν πρέπει οἱ ἐνδοιασμοὶ νὰ μᾶς σταματοῦν, ὅταν τοὺς κινδύνους ἡμποροῦμεν νὰ προλάβωμεν, καὶ ὅταν δυνάμεθα τοῦναντίον νὰ γίνωμεν μεγάλου θετικοῦ ἀγαθοῦ πρόξενοι. Προκειμένου ἰδίως διὰ τὰ προβλήματα τῆς νεολαίας, ἡ αἰσιοδοξία ἐπιβάλλεται καὶ τὸ θάρρος ἐνδείκνυται.

Οὕτω, ὅταν ὁ κ. Παπανδρέου φοβῇ

ται την έλλειψιν, μεταξύ τῶν νέων, κοινῆς ιδεολογίας, θὰ παρατηρήσω ὅτι, ἂν μὲν υπαινίσσεται τὴν κομμουνιστικὴν τοιαύτην, ταύτην φυσικὰ ἡ Γεν. Συνομοσπονδία, συνιστώμενη καὶ λειτουργοῦσα, θὰ καταπολεμήσῃ δι' αὐτῆς τὰ αὐτῆς τῆς θετικῆς κόσθητος μεθ' ἧς θὰ ἐργασθῇ καὶ τῶν δημιουργικῶν ἀποτελεσμάτων πού θὰ συνεπαγάγῃ ὑπὲρ τῆς φυσικῆς, πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς παραγωγῆς τῶν νέων. Ἐάν δ' ὁ υπαινιγμός ἀφορᾷ τὴν ἔλλειψιν κοινῆς πολιτικῆς ιδεολογίας, θὰ ἀπαντήσω ὅτι τὰς πολιτικὰς πεποιθήσεις πάντων καὶ πασῶν θὰ ἀνυψώσωμεν καὶ θὰ σεβασθώμεν. Διότι οὐτὲ τὰ ζητήματα τῆς φυσικῆς ἀγωγῆς, ἢ τῆς εκπαιδευτικῆς τὸν ὅσον ἢ τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως τῶν νέων ἔχουν καμμίαν σχέσιν μὲ τὸ ἂν εἶνε οὗτοι φιλελεύθεροι ἢ προοδευτικοί, ριζοσπάστες ἢ ἀπλῶς συνταγματικοί. Διὰ τὸ σύνολον τῆς νομιμότητος ἐλλήνων καὶ νεολαίας θὰ ἐργασθώμεν, καὶ αὐτὸ τοῦτο συνόλου αἱ προσδοκίαι καὶ οἱ πόθοι εἶνε κοινοί. Ἔτσι ἐμμέσως ἀπαντῶ καὶ εἰς τὸν κ. Κορρήν, τονίζοντα ὅτι τῶν πολιτικῶν σωματείων τῶν νέων τὰ συμφέροντα δὲν ταυτίζονται.

Σπουδαιότερα ἀντίρρησης εἶνε ἀσφαλὴς ἡ ὑπό τῶν κ. κ. Γόντικα, Χρυσάφη, Ἀλεβιζάτου καὶ Κοτζιά ἐκφρασθεῖσα, ὅτι δηλ. θὰ ἐπρεπε ἴσως νὰ προηγηθῇ ἡ εἰδικὴ συσσωμάτωσις καὶ ὁργάνωσις ἐκάστου κλάδου (τοῦ ἀθλητικοῦ, τοῦ κοινωνικοῦ κ. τ. λ.). Εἰς τὴν ἀντίρρησην ὅμως ταύτην θὰ ἀντιπαρατηρήσω ὅτι ἀσφαλὴς καὶ ἡ εἰδικὴ αὐτὴ συσσωμάτωσις θὰ ἐπιτευχθῇ εὐκολώτερα μέσα εἰς τὸ πλάσιον μιᾶς Γενικῆς Συνομοσπονδίας, ὅπου καὶ τὸ ὁμαδικὸν πνεῦμα θὰ ἀναπτυχθῇ καὶ ἡ ἀποτελεσματικότης τῆς κοινῆς ἐνεργείας θὰ ἀποδειχθῇ, καὶ εὐγενεῖς συμφιλιωτικαὶ μεσολαβήσεις καὶ πρωτοβουλία τρίτων θὰ σημειωθῶν. Ἐάν δ' ἐκ τῆς συνεργασίας, καὶ ὑπὸ τὴν σκιά τῆς Συνομοσπονδίας, ἐλεγχθῇ ἡ σκοπιμότης συγχωνεύσεως π. χ. δύο Συλλόγων τὸν αὐτὸν ἐπιδιωκόντων σκοπὸν, καὶ ἂν ἄνευ πείσεως τοῦτο ἐπιτευχθῇ, τότε τὸ καλλίτερον! Εἰς τὴν τοιαύτην μάλιστα τὴν ὥσιν τῶν σοβαρῶν καὶ μόνον σωματείων θὰ συντελεῖ ἡ ἀναγκαστικὴ, νομίζω, εἰσακτέα εἰς τὸ καταστατικὸν τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας διάταξις, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἕκαστος Σωματεῖον θὰ ἀντιπροσωπεύεται εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν (ἐξ ἧς θὰ προέρχεται καὶ τὸ Συμβούλιον) ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πρᾶγματικῶν του μελῶν (π. χ. διὰ μιᾶς ψήφου, ἂν τὰ μέλη εἶνε ὀλιγώτερα τῶν 200, διὰ 2 ἂν εἶνε μεταξύ 200 — 500, διὰ 3 ἂν συμποσοῦνται εἰς 500 — 1000, διὰ 4 ἂν εἶνε μεταξύ 1000 — 3000, διὰ 5 ἂν εἶνε περισσότερα τῶν 3000 καὶ οὕτω καθεξῆς.)

Τὸ ἄμεσον καθήκον μας

Τὸ καταστατικόν, ἐξ ἄλλου, τῆς Γεν. Συνομοσπονδίας πρέπει ρητῶς νὰ ὀρίξῃ ὅτι παραμένει ἀπολύτως σεβαστὴ ἡ ἀνεξαρτησία καὶ αὐτοτέλεια ἐκάστου

σωματείου, εἰς τὰ ἑσωτερικὰ τοῦ ὁποῖου ἡ Συνομοσπονδία δὲν ἔχει κανὲν δικαίωμα νὰ ὑπεσέρχεται. Τὰ σωματεία θὰ εἶνε ὅπως τὰ κυρίαρχα κράτη, ἢ ἡ Συνομοσπονδία ὅπως ἀπέναντι τῶν κρατῶν, ἢ Κοινωνία τῶν Ἑθνῶν. Θὰ ἀντιπροσωπεύῃ μόνον τὰ κοινὰ τῶν σωματείων συμφέροντα, εἴτε ἀπέναντι τῆς πολιτείας, εἴτε ἀπέναντι τῆς κοινωνίας, εἴτε ἀπέναντι τῶν ξένων κρατῶν. Καὶ οἱ σκοποὶ τῆς θὰ εἶνε καθαρῶς κοινωνικοί, ἠθικοὶ καὶ πνευματικοί, ἐφ' ὅσον τὰ κατ' ἰδίαν σωματεία ἀποβλέπουν καὶ αὐτὰ, ἐν τῷ προγράμματι τῶν, εἰς ἕνα ἐκ τῶν σκοπῶν τούτων. Τέλος, καὶ αἱ ἀποφάσεις τῆς συνομοσπονδίας, ἐφ' ὅσον θὰ ἐνδιαικίζονται τὰ μέλη τῶν κατ' ἑκάστον σωματείων, θὰ ἐφαρμόζονται ὑφ' ἐκάστου τοῦτο χωριστά.

Εἶνε ὅμως ἀναμφισβητήτως πρόωρον νὰ κάμνωμεν ἤδη λόγον περὶ τοῦ καταστατικοῦ τῆς Συνομοσπονδίας. Μετὰ τὸ γενικὸν καὶ εὐνοϊκὸν δημοψήφισμα πού ἔγινεν ἤδη ὑπὲρ τῆς ιδέας τῆς συσσωματώσεως, ἐκεῖνο πού προέχει εἶνε ἡ ἀνταλλαγὴ σκέψεων ἐπὶ τῶν ὁρῶν τῆς συσσωματώσεως, διὰ τῆς συζητήσεως καὶ ἀρα διὰ τῆς ἐπὶ ταῦτο συνελεύσεως ὁλῶν τῶν ἡδη ἐκδηλωσάντων τὰς γενικὰς σκέψεις τῶν. Καὶ τότε ἀπ' αὐτὴν τὴν σύσκεψιν, θὰ ἡμπορέσῃ νὰ προκύβῃ ἡ σύστασις μιᾶς Προσωρινῆς Ἀνωτέρας Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας ἄλλως τε τὴν συγκρότησιν οἱ πλείστοι τῶν γνωματευσάντων εἰσηγούντα ὡς ἀναγκαίαν, ἀκόμη καὶ ἂν ἴσως δυσπιστοῦν ὡς πρὸς τὴν ἄμεσον ἀποτελεσματικότητά της (ιδεὶ γνώμας κ. κ. Χρηστομάνου, Ρινοπούλου, Μπενάκη, Ἀλεβιζάτου, Ἀηδο-νοπούλου κλπ.).

Νομίζω συμπερασματικῶς ὅτι τὸ καθήκον μας διαγράφεται ἤδη σαφές. Περιωρισμένον καὶ ἐπι-

τακτικόν: Νὰ προβῶμεν εἰς μίαν σύσκεψιν, κατὰ τὴν ὁποῖαν νὰ ἐκτεθοῦν ὅλαι αἱ γνώμαι καὶ ὅλαι αἱ ἀντιρρήσεις, νὰ μελετηθοῦν ὅλαι αἱ πλευραὶ τοῦ προβλήματος καὶ νὰ ἐκτιμηθοῦν ὅλα τὰ ἐμπόδια. Καὶ ἀπὸ τὴν σύσκεψιν αὐτὴν εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ προκύβῃ ἕνα πόρισμα αἰσιόδοξόν τε, μία δικαιολογημένη ἐλπίς πραγματοποίησεως τοῦ ἐπιδικωμένου σκοποῦ. Ἄν τότε, ὅπως ἀσφαλὴς θὰ γίνῃ, ὀρισθῇ μία Προσωρινὴ Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ, εἰς ταύτην θὰ καταθέσω τὴν φροντίδα τῆς περαιτέρω ἐκπληρώσεως μιᾶς ιδέας, τῆς ὁποίας μὲ ὑπερηφάνειαν θὰ ἴδω τὰς προόδους, μὲ ἀπόλυτον πεποίθησιν προβλέπω ἤδη τὴν ἐπικράτησιν, καὶ διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῆς ὁποίας δὲν θὰ παύσω καταβάλλων ὅλας μου τὰς ἀσθενεῖς δυνάμεις.

ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΕΛΛΗΝ. ΚΡΑΤΟΥΣ

Δημοκρασία προμηθείας Βενζίνης

Ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἐκτίθειν εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν τὴν προμήθειαν 35 τόννων βενζίνης, συμφώνως τοῖς ὅροις τοῖς κατατεθειμένοις παρὰ τῷ Τμήματι Προμηθειῶν, ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου 5.

Ἐνοφράγιστοι προσφοραὶ γίνονται δεκταὶ εἰς τὴν ἀνωτέρω διεύθυνσιν μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς 24 Ἰουλίου ἐ. ε., ἡμέρας Πέμπτης.

Οὐδεμία προσφορὰ ληφθήσεται ὑπ' ὄψιν ἂν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τῆς ἐν τοῖς ὅροις καθοριζομένης ἐγγυητικῆς ἐπιστολῆς.

Ἀθῆναι, τῇ 25ῃ Ἰουνίου 1930

(Ἐκ τῆς Γεν. Δ.)σεως τῶν Σ. Ε. Κ.)

ΝΕΑ ΑΝ. ΕΛΛΗΝ. ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΤ. ΝΑΟΥΣΣΗΣ

“ΕΡΙΑ”

ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΟΛΟΜΑΛΛΙΝΑ
ΣΕΡΖ, COATING, Κ. Λ. Π.
ΚΛΙΝΟΣΚΕΠΑΣΜΑΤΑ
PURE LAINE

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: ΕΝ ΝΑΟΥΣΣΗ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ

Ἡ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς Σιβιτανίδειου Σχολῆς Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων, παρέσχε κατ' αὐτὰς ἀπολογισμὸν ἐνισχύοντα τὴν γνώμην ὅτι ἡ διαθήκη τοῦ φιλογονοῦς Σιβιτανίδου προσέθηκε παράγοντα προόδου βαρυσήμαντον ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας μας.

Χωρὶς ἀκόμη νὰ ἔχη ὁλοκληρωθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ εκπαιδευτικοῦ προγράμματος, τὰ λειτουργήσαντα πρῶτα καὶ ὀλίγα τμήματα τῆς Σχολῆς ἀποκαλύπτουν τὴν ταχύτητα μεθ' ἧς δύναται νὰ μορφωθῇ ὁ Ἕλληνας τεχνίτης, καὶ παρέχουν τὰς πλέον θετικὰς ἐλπίδας διὰ τὸ μέλλον τὸ ὁποῖον παρασκευάζει ἡ Σιβιτανίδειος εἰς τὴν βιοτεχνίαν τῆς χώρας.

Ὁ μαθητὴς ὅστις κατὰ τὸ παρελθὸν φθινόπωρον εἰσῆλθεν ἐκεῖ μὲ πλήρη ἢ σχεδὸν πλήρη ἀγνοίαν τῆς ἐιδικότητος εἰς ἣν ἐπρόκειτο νὰ ἐπιδοθῇ, ἔχει σήμερον τὴν ἰκανότητα νὰ ἐμπνευσθῇ μόνος τὸ σχέδιον καὶ μόνος τὸ ἐκτελέσῃ.

Ἀναμφιβόλως πολλοὶ ἐκ τῶν μεμψιμοιρούντων κατὰ τὴν κλασσικὴν σπουδῶν θὰ εἴδουν ἐκ τούτου ἀφορμὴν πρὸς νέαν ἐναντίον τῆς ἀκαδημαϊκῆς μορφώσεως κατηγορίαν, καὶ νὰ ἀξιώσων ὅπως κρημνισθῶν τὰ πανεπιστήμια καὶ αἱ ἀνώτεροι ἀκαδημαϊκαὶ σχολαί.

Τὰς ὑπερβολὰς ταύτας δικαιολογεῖ ἀναμφισβητήτως μία κατὰ βάσιν οὐχὶ παράλογος ἀγανακτικὴς κατὰ τῆς ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐλλείψεως κρατικῆς προνοίας ὑπὲρ τῶν ἐπαγγελματικῶν σπουδῶν. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου, ἡ σύστασις πρὸς ἐκτοπισμὸν τῆς κλασσικῆς μορφώσεως παραμένει πάντοτε ὑπερβολὴ ἥτις ἀποκρούεται ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ ἰδιαίτερος οἰκονομικῆς.

Ἡ Σιβιτανίδειος δὲν ἤλθε πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς ὑπερβολῆς ταύτης. Ὁ σκοπὸς τῆς εἶνε ἀνώτερος καὶ πρακτικώτερος. Ἦλθε νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν ἀναλόγως τῆς ὑπαρχούσης ζητήσεως κατανόησιν τοῦ πληθυσμοῦ εἰς βιοτεχνικὰ καὶ ἀκαδημαϊκὰ ἔργα.

Ἀπὸ τὴν ἄγυσαν πρὸς τὰς κλασσικὰς σπουδὰς θὰ ἀποσπάσῃ πολλοὺς. Δὲν θὰ τοποθετήσῃ ὅμως αὐτοὺς ἄνευ προσοχῆς εἰς τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον κλάδον τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀναπύργου τῆς Σιβιτανίδειου Σχολῆς ἐργασία κατέστρωσε πλήρως διάγραμμα, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποῖου ἕνα ἐκαστον ἰδρυόμενον τμήμα πρόκειται νὰ βεβαιώσῃ. Αἱ δὲ ἐπιτροπαὶ αἰτινὲς συνέβαλον εἰς τὸν καθαρτισμὸν τοῦ διαγράμματος, ἰδιαίτερος ἐμελέτησεν τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ζήτησιν μιᾶς ἐκάστης βιοτεχνικῆς ἐιδικότητος, καὶ ἐκ τῶν προτέρων ὥρισαν τὸν ἀριθμὸν τῶν κατ' ἔτος ἐγγεγραμμένων.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς κ. Ἠλιάδης — ὅστις προσφέρει ἀνεκτίμητον ἐθνικὴν ὑπηρεσίαν διὰ τοῦ φηκτισμοῦ μεθ' οὗ ἀφωσιώθη εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν — ἐπρόσεξεν ἀπολύτως τῶν ἀνωτέρω ἐπιτροπῶν τὰ πορίσματα καὶ ἀναλόγως ἐκάνονισεν τὰς ἐγγραφὰς τοῦ λήξαντος πρώτου σχολικοῦ ἔτους.

Εἰς τὸ τμήμα τῶν ηλεκτροτεχνικῶν π. χ. ἡ ἀποδοχὴ μαθητῶν εἶχεν ἀρκετὴν ἐλαστικότητα δικαιολογούμενη ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἀλλαγὴ τῶν ἐγκαταστάσεων, λόγῳ τῆς

Πάουερ, καὶ ἡ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συνεχῶς αὐξανόμενη χρησιμοποίησις τοῦ ηλεκτρικοῦ ρεύματος, ἀποτελοῦν δύο συντελεστὰς αὐξάνοντας τὴν ζήτησιν τῆς σχετικῆς ἐργασίας.

Προχωρεῖ ἐπομένως ἡ Σιβιτανίδειος κατὰ τὸν ἀποκλειόντα τὸν κίνδυνον δημιουργίας πλεονασμοῦ βιοτεχνικῶν ἐιδικότητων, ἀναλόγως πρὸς τὴν ὑφισταμένην πληθύνειν ἐπιστημόνων. Καί, ὅπως ἀπέδειξε τοῦ πρώτου σχολικοῦ ἔτους ὁ ἀπολογισμὸς, οὐδεμία ἀμελείται προσπάθεια ὡς πρὸς τὴν ἀριτύτητα τῆς μορφώσεως τῶν τεχνικῶν.

Οἱ μέλλοντες ηλεκτροτεχνίται εἶνε σήμερον ἱκανοὶ νὰ κατασκευάζουν ἕνα ηλεκτρικὸν πλῆθος, οἱ δὲ σπουδασταὶ τῆς διακοσμητικῆς σχολῆς ἔχουν φθάσει πλέον εἰς τὸ στάδιον τῆς αὐτοτελοῦς ἐργασίας. Ἐμπνέονται τὸ σχέδιον, τὸ ἐκτελοῦν ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ τὸ μεταφέρουν ἐπὶ τοῦ γύψου.

Συστηματικῶς διηγεῖται ἡ ἰδιοφυΐα τοῦ Ἑλλήνος τεχνίτου ἡ ὁποία διητήρησε διὰ τῆς παραδόσεως τὰς γραμμάς τοῦ ἐλληνικοῦ σχεδίου κατὰ τοὺς ἀγῶνας τῆς τουρκοκρατίας, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τὰς διατηρῇ καὶ νὰ τὰς κατεργάζεται ἐντὸς τῆς ἀθροῦς οἰκιακῆς χειροτεχνίας διαφόρων χωρίων τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ Κράτος, ἐπὶ ἕνα ὁλόκληρον αἰῶνα, δὲν ἠθέλησε νὰ σκεφθῇ ὁποῖαν πηγὴν ἐθνικοῦ πλούτου ἀποτελεῖ ἡ ἰδιοφυΐα αὐτῆ. Ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἐμφανιζομένη ἐκαστοτε ὡς ἰδρυτὴς σχολῶν ἢ ὁργανωτῆς εἰδικῶν ἐκθέσεων, ἔφερον ὅπωςδήποτε εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τὴν βιοτεχνικὴν δεξιότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Αἱ σχετικαὶ ὁργανώσεις εἰς τὰς ὁποίας διέπρεψεν ἡ δράσις τοῦ Κυπαρίσσου Στεφάνου καὶ τῆς Κυρίας Λουκίας Α. Ζυγομαλά, τῆς Κυρίας Μαρίας Ν. Δραγούμη καὶ τῆς Λαίδης Ἐτςερτων, ἐνεργήσαν τὴν Κοινωνίαν προπορευομένην τοῦ Κράτους, ἀλλὰ ἐργασθῆσαν καὶ ἐργάζονται μὲ μέσα ἀσυγκρίτως ὀλιγώτερα ἐκείνων τὰ ὁποῖα ὁ πατριωτισμὸς τοῦ Σιβιτανίδου ἐχορήγει πρὸς πρόγραμμα εὐρύτατον, ἐπιδιώκον νὰ ἐκαστάσει τελειοποιημένας εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅλας τὰς βιοτεχνίας καὶ τὰς ἐπαγγέλματα.

Τὸ δὲ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος θὰ δώσῃ τὸ σύνθημα τῆς λειτουργίας νέων τμημάτων, καὶ θὰ συνδιαστῇ μὲ τὴν ἐναρξιν τῆς ἐπαρχιακῆς δράσεως τῆς Σιβιτανίδειου.

Ἀρχικῶς δὲν ὑπῆρχε σκοπὸς νὰ ἐκταθῇ τὸ ἴδρυμα καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ἐξακολουθοῦν δὲ οἱ διευθύνοντες νὰ διατηροῦν ἐπιφυλακτικότητα ὡς πρὸς τὴν τοιαύτην ἐπέκτασιν. Κατὰ σύμπτωσιν ὅμως εὐτυχῇ, θὰ σημειωθῇ μία ἐξάρσις διὰ τὴν Σύρον, δεδομένου ὅτι ἡ ἀμερικανικὴ Ἀπεριθάλψις τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς συμπληρώσασα τὸ ἐν Ἑρμούπολει ἔργον τῆς, προσέβη εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπως διαθέσῃ ὑπὲρ τῆς Σιβιτανίδειου τὰ οἰκήματα ἅτινα ἀνήγειρεν ἐκεῖ πρὸ ἔτων.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Σιβιτανίδειου Σχολῆς κ. Ἀνδρέας Χατζηκυριάκος ἀπέκτεινεν ἀπὸ τινων ἡμερῶν τὴν ἀπαραίτητον πρὸς τοῦτο πρωθυπουργικὴν συγκατάθεσιν καὶ ὑποστήριξιν. Εὐρίσκειται ἐπομένως ἡ ὑπηρεσία τῆς Σχολῆς εἰς τὰς παραμονὰς μιᾶς μελέτης ἐπὶ τῶν ὁρῶν ὑφ' οὗς ὑφίσταται

ἡ ἐργασία ἐν Σύρῳ.

Θὰ μελετηθῇ ἡ ἐν τῇ νήσῳ Ἰδρυσις σχολῆς μορφώσεως καὶ εἰδους τεχνικῶν καὶ ἐργατῶν κλωστοϋφαντουργικῆς, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς πρακτικῆς αὐτῆς βιομηχανίας τῆς χώρας, καὶ δὲν ἀποκλείεται νὰ ἰδρυθῇ ἐπίσης ναυτοϋλογοῦν σχολὴ πρὸς συνῆκσιν τῆς ναυπηγικῆς παραδόσεως τῆς Σύρου.

Αὐτὰ τὰ δύο τμήματα θὰ εἶναι προωρισμένα νὰ καταρτίσουν ἐργάτας δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰ ἄλλα τμήματα, θὰ μελετηθῇ λεπτομερῶς ποῖους καὶ πόσους τεχνίτας χρειάζεται ἡ λαϊκὴ οἰκονομία τῶν Κυκλάδων, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πορισμάτων τούτων θὰ ἐγκατασταθῶν τὰ ἄλλα σχολεῖα τοῦ παρθήματος καὶ θὰ λειτουργήσων κατὰ τρόπον ἀποκλειόντα τὴν ἐπίτασιν τῆς ἀστυφιλίας τοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ μαθηματικὴ αὐτῇ ἀκρίβεια μεθ' ἧς ἡ ἐκτελεστικὴ τῆς σχολῆς ἐπιτροπὴ προβαίνει εἰς ἀναγνώρισιν τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν δυνάμεων τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας δικαιολογεῖ τὴν αἰσιοδοξίαν τοῦ συμβουλίου.

Διερμηνεύς τῆς αἰσιοδοξίας ταύτης ὁ κ. Ἀνδρέας Χατζηκυριάκος, στήριζει τὴν σκέψιν του ἐπὶ τῆς ἀναμφισβητήτου ὑπεροχῆς τῆς ἑλληνικῆς διανοίας ἐν τῇ Βαλκανικῇ. Ὅταν εἰς αὐτὴν τὴν δίδοναι δώσωμεν τὴν εὐχέρειαν τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐκδηλώσεως, ἡ ἑλληνικὴ παραγωγὴ θὰ παρατάξῃ σὺν τῷ χρόνῳ κατασκευάσματα λεπτῆς ἐμπνεύσεως εἰς τὰς προθήκας τῆς ἑλληνικῆς πρωτοτύπου, καὶ αἱ Ἀθῆναι θὰ ὑψωθῶν εἰς τὸ πρῶτον αἰσθητικὸν κέντρον τῆς Ἀνατολῆς.

Αὐτὰ περίπου σκέπτεται ὁ κ. Χατζηκυριάκος.

Ἡ Λαϊκὴ Ἐκθεσις, ἥτις πρό τινας κατέπληξε τοὺς πάντας εἰς τοὺς Δελφούς, εἶναι στερεὸν ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἐλπίδων ἐπιχείρημα.

Ὁ Ἕλληνας χρυσοκόμος, ὁ ἐπιποιοῦς, ὁ ὑφαντουργός, ὁ διακοσμητής, ἔχουν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ὅλων τὰ στοιχεῖα διὰ νὰ μεταβάλουν τὴν ἀθηναϊκὴν ἀγορὰν εἰς πολυτελεῖς παμβαλκανικὸν κέντρον.

Καὶ τὴν ψυχὴν αὐτὴν ἡ Σιβιτανίδειος ἐρχεται νὰ ὀπλίσῃ μὲ σύστημα.

Ν. Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΩΝ. ΕΛΛΗΝ. ΕΤΑΙΡΙΑ
ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
© Κ. Ι. ΛΙΠ. ΣΜΑΤΩΝ ©

ΕΛΑΡ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ—ΣΤΑΔΙΟΥ 25

Χημικά Διασώματα
Ἀπλά καὶ Συνθετά.
Ὁξέα ἐν γένει.
Γεωργικὰ φάρμακα.

Υαλουγενεῖα λευκῆς καὶ
πρασίνης ὑάλου, διὰ πᾶ-
σαν χρῆσιν.

ΥΕΛΟΠΗΝΑΚΕΣ

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ Α. Ε.

Προκήρυξεις μειοδοτικής δημοπρασίας

Ἡ Ἡλεκτρικὴ Ἑταιρεία Παραγωγῆς διακηρύττει ὅτι δέχεται ἐνσφραγίστους προσφορὰς διὰ συμπληρώσεως τιμολογίου κατασκευῆς τοιχοποιίας, πλινθοδομῆς, σιδηροπαγοῦς καὶ ἀπλοῦ σκυροκονιάματος, πρὸς ἀνέγερσιν κτιρίων συσσιτίου, γραφείων διαχειρίσεως καὶ θυρωρείου τοῦ ἐν τῷ ὄρμῳ Ἀγίου Γεωργίου Πειραιῶς κεντρικοῦ αὐτῆς ἐργοστασίου.

Δεκταὶ γίνονται προσφοραὶ συνοδευόμεναι ὑπὸ ἐγγυήσεως εἰς μετρητὰ ἐκ πενήκοντα χιλιάδων (50.000) δρχ. ἢ ὑπὸ ἐγγυητικῆς ἐπιστολῆς ἀνεγνωρισμένης Τραπεζῆς δι' ἴσον ποσόν, κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας συντεταγμένον τύπον ἐγγυητικῆς ἐπιστολῆς.

Σχέδια καὶ πληροφορίαι δύνανται νὰ λαμβάνουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι καθ' ἑκάστην 11 1)2 - 13 ἐκ τῶν γραφείων τῆς Ἑταιρείας (ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου 9).

Αἱ προσφοραὶ δεόν νὰ ὑποβληθῶσι μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς 16ης Ἰου-

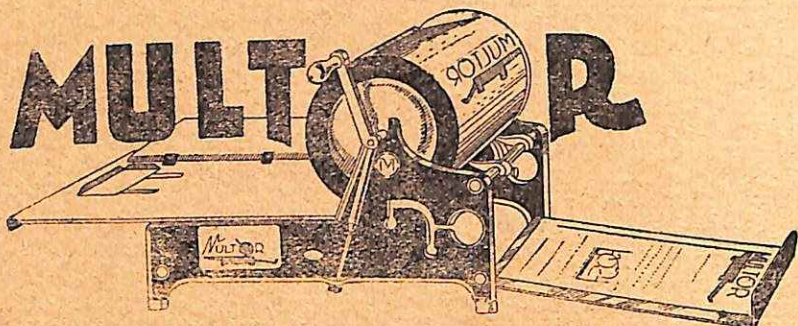
λίου ἑ. ἑ.

Ἡ Ἑταιρεία ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα νὰ προτιμήσῃ κατὰ τὴν ἐλευθέραν αὐτῆς κρίσιν οἰανδήποτε τῶν προσφορῶν ἤθελε κρίνει συμφέρου-

σαν, ἢ νὰ ἀπορρίψῃ ἀπάσας τὰς προσφορὰς ἐὰν ἤθελε κρίνει τὰς ἀσυμφόρους.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Ἰουνίου 1930

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΙΚΟΣ ΠΟΛΥΓΡΑΦΟΣ ΜΟΥΛΤΟΡ

Ἀπλούστατος, ὠραιότατος ἀποδόσεως. Χωρὶς κόπον ἀποδίδει 1800 ἀντίτυπα τὴν ὥραν. Τιμὴ διαφημίσεως 3.000 δραχ. ἐλεύθερος πλήρης. Ζητήσατε ἀμέσως ἐπιδείξιν καὶ τιμοκατάλογον.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ - ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

ΑΔΕΛΦΟΙ Π. & Χ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΙ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: ΑΘΗΝΑΙ, Στοὰ Περμαζέγγλου.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ, ΠΑΤΡΑΙ.

Ἡ ΚΟΛΥΝΟΣ ὁμορφαίνει καὶ ἀσπρίζει τὰ δόντια. Διαλύει τὰς ἐπὶ τῶν ὀδόντων ξένας οὐσίας καὶ καταστρέφει τὰ ἐπικίνδυνα μικρόβια. Δοκιμάσατε τὴν Κόλυνο καὶ προσέξατε τὴν κτηθεῖσαν μαργαρώδη στιλπνότητα ἐκ τῆς χρήσεως. Ἐν ἐκατοστόμετρον ἐπὶ ξηρᾷ φήκητας ἀρκεῖ.

ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ
ΚΟΛΥΝΟΣ

Διαρκὴς παρακαταθήκη
ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ

Εὐριπίδου 4

209

Εργάζεσαι ὅλην μέρα! Ἀλλὰ διὰ νὰ σχημαλῇς μίαν περιουσίαν πρέπει νὰ καὶ λαθῇς τὰς οἰκονομίας σου εἰς τὸ
Ταμιευτήριο τοῦ λαοῦ
Τῆς
ΛΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΚΑΙ Η ΕΡΓΑΣΙΑ

Κύριε Διευθυντά,

ΤΑ κοινωνικά ζητήματα εἶνε ζητήματα ἐργασίας, θὰ λυθῶν δὲ ὅταν λυθῇ καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐργασίας. Ὡστε ὁ παράγων ἐκεῖνος ὅστις θὰ συντελέσῃ διὰ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου, θὰ εἶνε ὁ σπουδαιότερος κοινωνικὸς παράγων. Εἶνε δέ, ἢ τοῦλάχιστον δύνανται νὰ γίνῃ τοιοῦτος, τὸ σχολεῖον.

Εἶνε γνωστὸν πόσον, συνήθως, ἀντιπαθητικὴ εἶνε ἡ ἐργασία, ἀλλ' εἶνε ἐπίσης βέβαιον ποῖον ρόλον σπουδαιότατον παίζει αὕτη εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον, διότι αὕτη εἶνε ἡ βᾶσις, ἡ ἀφετηρία καὶ ἡ πηγὴ πάσης προόδου, πάσης εὐημερίας ἀλλὰ καὶ συνάμα μεγάλης εὐτυχίας καὶ τελειοποιήσεως.

Δι' αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος γίνεται δημιουργός, συντελεστὴς τοῦ ὥραίου, τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ χρησίου, ἄνευ δὲ αὐτῆς δὲν θὰ εἶχε παρὰ μίαν τυπικὴν καὶ ἐπιφανειακὴν διαφοράν ἀπὸ τὸ ζῶον, ἀπὸ τὸ ὅποιον δὲν τὸν ξεχωρίζει τόσον ὁ λόγος καὶ τὸ λογικόν, ὅσον ἡ ἱκανότης τοῦ ἐργάζεσθαι, τοῦ δημιουργεῖν.

Ἐνῶ ὅμως ἡ ἐργασία εἶνε ἕνας τόσον σπουδαῖος παράγων πολιτισμοῦ καὶ εὐημερίας, πῶς συμβαίνει ὥστε νὰ εἶνε ἀντιπαθητικὴ καὶ νὰ θεωρῆται ὡς κατάρα; Διὰ τὸ κόσμος τὴν ἀποφεύγει!

Οἱ λόγοι ποὺ τὴν κατέστησαν μισητὴν εἰς τὸν κόσμον, εἶνε ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἀγνοία τῶν κεκρυμμένων θησαυρῶν τῆς δυναμικότητος τῆς ἐργασίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ σύστημα μὲ τὸ ὅποιον ἐκτελεῖται αὕτη, πρὸ πάντων ὅμως, διότι εἰς αὐτὴν παρεῖσθαι ἡ ἐκμετάλλευσις. Δηλαδή τὸν καρπὸν αὐτῆς δὲν τὸν ἀπολαμβάνει ὁ ἐκτελὼν αὐτὴν, ἀλλ' ἄλλος, ὅστις καρποῦται τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐργασίας, τὰ ὁποῖα θὰ ἔπρεπε κυρίως νὰ ἀπολαμβάνῃ ὁ ὑποβαλλόμενος εἰς αὐτὴν.

Ἐκτὸς ὅμως τούτου, ὑπάρχει καὶ ἕνας ψυχολογικὸς λόγος ὅστις καθιστᾷ τὴν ἐργασίαν ἀντιπαθητικὴν: συνήθως ἡ ἐργασία δὲν γίνεταί συμφώνως μὲ

τὴν φύσιν, τὴν κλίσιν καὶ τὴν ἡλικίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἐνῶ ἂν οἱ παράγοντες αὐτοὶ ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν, τότε ἀναμφιβόλως ἡ ἐργασία θὰ ἦτο ὄχι ἀπλῶς ἀνεκτὴ, ἀλλὰ καὶ προσφιλέα. Θὰ γίνῃ λοιπὸν ἡ ἐργασία εὐχάριστος μόνον ὅταν ἀναχθῇ εἰς τὸ ὕψος τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τῆς ἀγάπης, εἰς τὸ ὅποιον δικαιούται νὰ στέκῃ, ὅταν παύσῃ πᾶσα πρόληψις περὶ αὐτῆς, ὅταν τεθῇ ὡς βᾶσις δι' ἡ ἐργασία, οἷσάδηποτε φύσεως, εἶνε ἐνιαία, ἀρμονικὴ καὶ συντελεστικὴ διὰ τὴν γενικὴν πρόοδον, διὰ τὴν γενικὴν εὐημερίαν, ὅταν ὁ ἐργαζόμενος λάβῃ πρωτίτως ὑπ' ὄψιν δι' ἐξυπηρετεῖ μόνον τὸ ἀτομικόν του συμφέρον, ἀλλὰ καὶ τὸ κοινὸν ἀγαθὸν καὶ ἰδίως αὐτὴν τὴν ἐργασίαν, διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῆς ὁποίας προάγονται αἱ τέχναι, αἱ ἐπιστῆμαι καὶ αἱ ἀρεταί, καὶ ὅταν ἕκαστος ἐργάζεται ἀναλόγως τῆς κλίσεως, τῆς φύσεως, τῆς ἡλικίας καὶ τῶν δυνάμεων του.

Ἡ ἐργασία, ἡ πηγὴ καὶ ἡ βᾶσις πάσης εὐδαιμονίας καὶ πάσης προόδου, πρέπει νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευσιν, πρέπει νὰ συνδυασθῇ μὲ τὴν φύσιν καὶ τὴν κλίσιν τοῦ καθενός, πρέπει, μὲ ἄλλους λόγους, νὰ γίνῃ ἐκ μέρους τῆς κοινωνίας, τὸ ἀντικείμενον σοβαρᾶς, ἐπιστημονικῆς, ἐνδελεχοῦς προσοχῆς καὶ μελέτης, εἰ δυνατόν νὰ γίνῃ ὁ σπουδαιότερος καὶ ὁ μεγαλειότερος παράγων παιδαγωγικῆς μελέτης καὶ ὡς παράγων ἠθικὸς νὰ διδασκῇ κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ σχολεῖον, ἐκεῖ νὰ εἰσαχθῇ καὶ ἀπ' ἐκεῖ νὰ ἐβγῇ ὅλον ἐκεῖνο τὸ ἠθικὸν ὕλικόν τὸ ὅποιον διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς μορφώσεως θὰ γίνῃ ὁ παράγων καὶ ὁ συντελεστὴς τῆς λύσεως ὅλων τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων. Τὸ ζήτημα τῆς ἐργασίας θὰ τὸ λύσῃ κυρίως τὸ σχολεῖον, διότι αὐτὸ εἶνε τὸ ὄργανον τὸ ὅποιον λύει τὰ παιδαγωγικά ζητήματα καὶ διότι ἡ ἐργασία, ὡς ζήτημα ἠθικῆς καὶ μορφώσεως, μόνον εἰς τὸ σχολεῖον δύναται νὰ διδάσκειται, νὰ καλλιεργῆται, νὰ τελειοποιηθῇ, διότι τὸ σχολεῖον ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ψυχολογίαν, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν

μορφωσὶν τοῦ ἀνθρώπου, αὐτὸ δὲ εἶνε ὁ μεγαλειότερος παιδαγωγὸς αὐτοῦ.

Τὸ σχολεῖον πρῶτον πρέπει νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ γίνῃ ἡ ἐργασία συμπαθητικὴ, νὰ τὴν ἀνυψώσῃ εἰς τὸ ἀρμόζον ὕψος ἀγάπης, προσοχῆς καὶ ἐκτιμήσεως.

Τοῦτο ὅμως τότε θὰ γίνῃ δυνατόν ὅταν τὸ σχολεῖον τελειοποιηθῇ, ὅταν γίνῃ τὸ ἐργαστήριον ἐκεῖνο ὅπου νὰ κατεργάζεται, νὰ καλλιεργῆται, νὰ τελειοποιηθῇ ἡ ἐργασία ὑπὸ πάσας αὐτῆς τὰς μορφᾶς, τὰς ποικιλίας, τὰς ιδιότητας, ὅταν τὰ μέσα τοῦ σχολείου γίνωνται ἀποκλειστικῶς παιδαγωγικά, ἐλεύθερα, ἐπιστημονικά, σύμφωνα μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς ψυχῆς, μὲ τὸ μεγαλεῖον τοῦ πνεύματος, μὲ τὰς ἀνάγκας τοῦ σώματος, ὅταν λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι πρέπει νὰ ἀναλύσῃ ὅλας τὰς ιδιότητας, τὰς ποικιλίας, τὰς ἱκανότητας τῆς τε ψυχικῆς, καὶ τῆς διανοητικῆς καὶ τῆς σωματικῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Τότε τὸ σχολεῖον καὶ ἡ ἐργασία θὰ γίνωνται ἀδιάσπαστοι συντελεσταὶ προόδου καὶ εὐτυχίας.

Τότε καὶ τὸ κοινωνικὸν ζήτημα θὰ λυθῇ εὐκόλως.

Ε. ΒΑΛΑΟΥΡΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

Ἀριθ. Πρωτ. 1132

ΤΟ ΝΕΡΟ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἀμαρουσίου ἀνακοινεῖ ὅτι

Κατόπιν ὑποβολῆς προσφορῶν ὑπὸ πολλῶν Ἑταιρειῶν τῶν Ἀθηνῶν πρὸς ἀνάληψιν τοῦ ἀποκλειστικοῦ δικαιώματος τῆς εἰς φιάλας πωλήσεως τοῦ ὕδατος Ἀμαρουσίου, ἡ Κοινότης Ἀμαρουσίου, θέλουσα ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐμπεδώσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν καταναλωτῶν ἐπὶ τὴν γνησιότητα τοῦ πωλουμένου καὶ πωληθσομένου ὕδατος, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐξυπηρετήσῃ καλλίτερα τὴν πολυπληθεῖ πελατεῖαν τῆς, ἀπεφάσισεν ὅπως αὕτη ἡ ἰδία ἀναλάβῃ τὴν διάθεσιν τοῦ ὕδατος τῆς πηγῆς Ἀμαρουσίου εἰς τὰ κέντρα καὶ καταστήματα τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, διὰ φιαλῶν καταλλήλως παματισμένων καὶ σφραγισμένων, τὴν γνησιότητα τῶν ὁποίων αὕτη ἡ Κοινότης θ' ἀναλάβῃ.

Παρακαλεῖ δὲ τὴν πολυπληθεῖ πελατεῖαν τῆς τῶν καταστημάτων καὶ τῶν κέντρων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ὅπως μέχρι τῆς θέσεως εἰς κυκλοφορίαν τῶν φιαλῶν τοῦ ὕδατος Ἀμαρουσίου, προτιμᾷ τὴν ἀγορὰν ὕδατος ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Κοινότητος καὶ διὰ τῶν ὑδροπωλῶν πωλουμένων ὕδριων, αἵτινες πληροῦνται καὶ σφραγίζονται ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν εἰδικῶν ὑπαλλήλων τῆς Κοινότητος ἐν τῇ πηγῇ Ἀμαρουσίου.

Ἐν Ἀμαρουσίῳ τῇ 10 Ἰουνίου 1930.

Ὁ Πρόεδρος Κοινότητος Ἀμαρουσίου
ΔΗΜ. ΣΠ. ΜΟΣΧΑΣ

ΙΔΕΩΔΗΣ ΕΠΙΣΤΡΩΣΙΣ ΔΑΠΕΔΩΝ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ, ΑΠΟΘΗΚΩΝ, ΣΤΡΑΤΩΝΩΝ, ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΩΝ,

ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ, ΠΡΟΑΥΛΙΩΝ, ΤΑΡΑΤΣΩΝ, ΥΠΟΓΕΙΩΝ Κ. Α. Π.

ΕΙΝΕ Η ΔΙΑ ΧΥΤΗΣ ΑΣΦΑΛΤΟΥ "ΒΙΟ", ΔΙΟΤΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ΤΑ ΕΞΗΣ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

1. — Εἶναι ἀπολύτως στεγανὴ καὶ ἀδιάβροχος
2. — Εἶναι ἐλαστικὴ καὶ δὲν φθείρεται
3. — Ἀντέχει εἰς πᾶσαν καιρικὴν ἐπίδρασιν, ψῆχος, καύσωνα, βροχὴν
4. — Εἶναι δυσθερμαγωγός, κακὸς ἀγωγὸς ἡλεκτρισμοῦ καὶ ἤχου
5. — Δὲν χρειάζεται καμμίαν συντήρησιν

ΓΡΑΦΕΙΑ & ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ 181

Τηλέφ. 234 καὶ 235

ΕΝΑΣ ΣΠΟΥΔΑΙΟΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ

ΤΗΝ 26ην λήξαντος συνήλθον εις τὰ ἐνταῦθα Γραφεῖα τῆς εἰς ἑκτακτον Γεν. Συνέλευσιν οἱ μέτοχοι τῆς Ἀνωρύμου Ἑταιρίας «Π. Γ. Μακρῆς & Σία». Τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν θεμάτων ἡμερησίας διατάξεως προηγήθη ἡ ἀνάγνωσις εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐν ἣ ἐκτίθενται οἱ λόγοι τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων τοῦ Καταστατικοῦ καὶ τῶν λοιπῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ δι' ἧς γίνεται σύνομος παρακολούθησις τῆς ἐξελίξεως τῆς Ἑταιρίας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς τῆς μέχρι σήμερον.

Ἡ ἐκθεσις αὕτη ἔχει συνοπτικῶς ὡς ἑξῆς:

Ἡ προϊούσα διαρκῶς αὔξεισις τῆς καταναλώσεως τῶν προϊόντων τοῦ πετρελαίου καὶ ἡ μεγαλειτέρα σημασία ἣν ὁλονὲν προσλαμβάνει τοῦτο εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν ἐπέβαλον τὴν συστηματικωτέραν καὶ μεθοδικωτέραν ὀργάνωσιν τῆς ἐμπορίας τῶν προϊόντων τούτων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἰδρύθη εἰδικὴ Ἑταιρία, ἡ «Σέλλ», Ἀνώρυμος Ἑλληνικὴ Ἑταιρία πετρελαίων, μὲ κεφάλαιον 100 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ὁποίας μετέχει ἡ ἑταιρία Μακρῆ διὰ τριῶν συμβούλων, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς ὄντος Προέδρου τοῦ Συμβουλίου μετὰ ἐνεργου δικαιοδοσίας. Τὸ αὐτὸ σύστημα τῆς συνδιοικήσεως ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὴν ἰδρυθέντα εἰς τὰ διάφορα γέντρα τῆς Χώρας κοινὰ τῶν δύο Ἑταιριῶν ὑποκαταστήματα. Γενομένης αὐτῶν μίας rationalisation τρόπου τινὰ τῆς ὀργάνωσεως, ἡ μὲν νέα Ἑταιρία ἀνέλαβε τὴν καθαρὰς ἐμπορικὴν ὁρμὴν, ἡ δὲ ἑταιρία Μακρῆ τὴν δημιουργικὴν, διὰ τῆς εὐρυτέρας καταναλώσεως τῶν προϊόντων τοῦ πετρελαίου. Ἐκδήλωσιν τῆς δράσεως ταύτης (βάσις καὶ ἀντικείμενον τῆς ὁποίας εἶνε ἡ εὐρεία καὶ ποικίλη ἀνάμειξις εἰς τὰς συγκοινωνιακὰς ἐπιχειρήσεις), ἀπετέλεσαν μέχρι σήμερον ἡ ἐκτέλεσις τῆς Ἑθνικῆς Ὀδοποιίας, ἡ ἐμπορία τῶν αὐτοκινήτων καὶ μηχανημάτων διὰ τὴν διενέργειαν τῆς ὁποίας ἦλθεν εἰς συμφωνίαν ἡ Ἑταιρία Μακρῆ μετὰ τῶν μεγάλων ἀγγλικῶν βιομηχανικῶν οἰκῶν Λέυλαν, Μόρρις καὶ Agricultural Engineers, ἡ ἴδρυσις εἰδικοῦ Τμήματος ἀσφάλτου ὑπὸ τὴν Ἑταιρίαν ψυχρὰς ἀσφάλτου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΚΟΛΛΑΣ», καὶ τέλος αἱ ὀργανωμέναι μεταφοραὶ δι' αὐτοκινήτων ἐπὶ τοῦ ὁδοικοῦ δικτύου τῆς Χώρας. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπηυθύνθη ἡδη ἡ Ἑταιρία πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ὑπέδειξε τὴν ἀνάγκην τῆς ὀργάνωσεως τῶν μεταφορῶν καὶ τῆς συγκοινωνίας ἐν γένει διὰ τὰς προληφθεῖς ἢ ἐν αὐτῇ ἀναρχίας, διὰ τὰς ἐξασφαλισθεῖς τὰ φορολογικὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους καὶ διὰ τὴν ἀναρχίαν, διὰ τὰς ἐξασφαλισθεῖς τὰς φορολογικὰς ἐπιχειρήσεις, καὶ διότι παρεμποδίζουν αὐταὶ τὴν ἀρίστην συγκρότησιν τοῦ ἀνωτέρου προσωπικοῦ τῆς

μενομένης ἐκ τοῦ ὁδοικοῦ δικτύου ἀναπτύξεως τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας διὰ τῆς τακτικῆς μεταφορᾶς τῶν προϊόντων καὶ διὰ τῆς προσελκύσεως τῶν ξένων. Ἡ τοιαύτη ὀργάνωσις τῶν μεταφορῶν δὲν δύναται νὰ παραβληθῇ τὰς σιδηροδρομικὰς ἐπιχειρήσεις, τούναντιον μάλιστα διὰ τῆς ἀπὸ κοινῶν συνεννοήσεως καὶ συνεργασίας, ὅπου ἀπαιτεῖται τοιαύτη, θὰ ἐξυπηρετηθῇ καὶ θ' αὐξηθῇ ἡ κίνησις τῶν σιδηροδρόμων.

Ἡ νέα κατεύθυνσις εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς Ἑταιρίας ἦτις προσέδωκεν εἰς αὐτὴν τὸν τύπον Οἰκονομικῆς Τεχνικῆς Ἑπιχειρήσεως προὐκάλεσε καὶ τὴν ἀνάλογον αὐτῆς ὀργάνωσιν, ἰδρυθέντων τῶν ἀντιστοιχούντων τεχνικῶν καὶ οἰκονομικῶν Τμημάτων εἰς τὸ Κέντρον καὶ ἐπὶ τὰς περιφερειακὰς Γραφεῖας καὶ εἰκοσι Τομῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, διευθυνομένων παρὰ πολιτικῶν μηχανικῶν καὶ εἰς ἃ πρόκειται νὰ τοποθετηθῇ ἀνάλογος ἀριθμὸς οἰκονομικῶς μορφωμένων ὑπαλλήλων, οὕτως ὥστε νὰ εἶνε εἰς θέσιν τὰ Γραφεῖα ταῦτα νὰ παρακολουθοῦν καὶ ν' ἀναμειγνύονται εἰς τὰ συγκοινωνιακὰ ζητήματα τῶν ἐπαρχιών. Ἡ νέα αὕτη μορφή τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς Ἑταιρίας ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ ὅπως, εὐθὺς ὡς ἤρχισεν νὰ χαράσσεται αὕτη, ἀποσχισθεῖν ὁ κλάδος τῆς ἐμπορίας καὶ βιομηχανίας τοῦ χάρτου καὶ τινες ἄλλοι ἱσσοῦς σημασίας. Ἐκ τοῦ ἀποσχισθέντος τμήματος τοῦ χάρτου προέκυψεν ἡ Ἀνώρυμος Ἑταιρία «Πυρσός», ἥτις, παρ' ὅλας τὰς δυσχερείας καὶ τὰς ἀποτυχίας ἃς ἐδοκίμασαν ἄλλαι συναφεῖς πρὸς αὐτὴν ἐπιχειρήσεις, κατάρθωσεν ἐν τούτοις νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς ἐργασίας τῆς καὶ συγχρόνως ν' ἀποβῇ μίαν πνευματικὴν ἐστία ὑποβοηθούσα τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας.

Ἐν ἐκ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἦτο καὶ ἡ μεταβολὴ τῆς ἐπωνυμίας τῆς Ἑταιρίας, καὶ τοῦτο διότι ἐθεωρήθη ὅτι αἱ προσωπικαὶ ἐπωνυμίαι προσδιδάσκουσαι εἰς τὰς κεφαλαιοκρατικὰς ἐπιχειρήσεις δὲν συμβιβάζονται πρὸς τὰς Ἑταιρίας ὧν αἱ μετοχαὶ εἶνε κατανεμημέναι εἰς μέγαν ἀριθμὸν μετόχων ἐκπροσωπούντων ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις, καὶ διότι παρεμποδίζουν αὐταὶ τὴν ἀρίστην συγκρότησιν τοῦ ἀνωτέρου προσωπικοῦ τῆς

Ἑταιρίας διὰ τῆς συμπράξεως προσώπων γνώσεων καὶ κύρους, ἐνῶ ἀκριβῶς ἐπιβάλλεται νὰ λείψῃ ὁ ἀτομισμὸς ἀπὸ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ τὸ σύστημα τῆς συλλογικῆς δράσεως.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως, ἐπελήφθη ἡ συνέλευσις τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως, καὶ ἀπεφάσισε: α) Τὴν μεταβολὴν τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἐταιρικῆς ἐπωνυμίας, ὀνομαζομένης ἐφ' ἑξῆς: «Ἑταιρία Προμηθεύς, Ἀνώρυμος Οἰκονομικοτεχνικὴ Ἑταιρία». β) Τὴν αὔξησιν τοῦ Ἑταιρικοῦ κεφαλαίου εἰς 50 ἑκατομμύρια δραχμῶν, δι' ἐκδόσεως 23.000 νέων μετοχῶν εἰς τιμὴν περὶ τὰς 800 δραχμὰς καλυπθισομένων ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τραπεζικοῦ Κορπορέσιον. γ) Τὴν ἐξαγορὰν τῶν ἰδρυτικῶν τίτλων τῆς Ἑταιρίας. δ) Τὴν ἔγκρισιν καὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς κ. Ι. Δροσποῦλου ὡς μέλους τοῦ Συμβουλίου καὶ Προέδρου αὐτοῦ. ε) Τὴν ἐκλογὴν τεσσάρων νέων συμβούλων, τῶν κ. κ. Στυλ. Γρηγορίου Διευθυντοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, Μιχ. Μαυρογορδάτου, Λεων. Ἀγγ. Κανελλοπούλου καὶ Δημοσθ. Ἀλεξοπούλου.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω — τὰ ὁποῖα εἶνε εὐτυχὴς ἡ «Εργασία» ἐρχομένη νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὸ Κοινὸν — δὲν ἔχομεν παρὰ δύο λέξεις νὰ προσθέσωμεν: τὴν βαθυτάτην μας ἱκανοποίησιν διὰ τὴν ἐπιτελεσθεῖσαν ἤδη ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας «Μακρῆς καὶ Σία» ἐργασίαν, ἥτις τὸσον ἀνεκτίμητος ἀπέβη διὰ τὰ γενικώτερα συμφέροντα τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας. Καὶ τὴν σταθεράν μας πεποίθησιν, ὅτι, ἐνισχυμένη καὶ ὠγκωμένη, ὅπως ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν τελευταίαν τῆς Γενικῆς Συνέλευσιν, ἡ Ἀνώρυμος Οἰκονομικοτεχνικὴ Ἑταιρία, θὰ συμβάλῃ ἀκόμῃ σταθερώτερα καὶ σημαντικώτερα εἰς τὸν ὀλίγον ἀνεφοδιασμόν, τὴν τεχνικὴν συγκρότησιν καὶ τὸν γενικώτερον ἐκπολιτισμὸν τοῦ τόπου μας.

Α. Ω.

ΧΡ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ

Ἑκλεκτὰ Ἀγγλικά Ὑφάσματα
Καλλιτεχνικὴ Ἑργασία
ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ, ΑΡΙΘ. 22 Β

ΑΤΕΚ

ΑΝΩΝ. ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΔ. ΚΥΡΙΑΖΙΔΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ 5.000.000 ΔΡΑΧ.

ΜΕΛΕΤΑΙ—ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ—ΕΡΓΟΛΗΨΙΑΙ

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΕΝ ΓΕΝΕΙ

ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 23

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΚΥΔΕΣ-ΑΘΗΝΑΙ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

68-00

ΑΠΟΚΟΠΗ ΤΟΚΟΜΕΡΙΔΙΩΝ

Τὰ Δάνεια 1881 καὶ 1884 διαπραγματεύονται ἄνευ τοῦ ὕπ' ἀριθ. 98 τοκομεριδίου πρὸς φρ. χρ. 18 1/2. (Ἀποφάσει τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Χρηματιστηρίου καθωρίσθη διὰ τὰς ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ συναλλαγὰς εἰς δραχμὰς 277 1/2 ὑπολογισθείσης τῆς λίρας στερλίνας πρὸς 375).

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΣ

Ἡ Ἀνώρυμος Ἑλληνικὴ Ἑταιρεία ὕδατων προκηρύσσει μειοδοτικὸν διαγωνισμόν δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν διὰ τὴν προμήθειαν χαλκοσωλήνων, μολυβδοσωλήνων καὶ διαφόρων ἐξαρτημάτων ὑδρευτικῶν ἐγκαταστάσεων, συνολικῆς ἀξίας δραχμῶν 100, αἵτινες θὰ ἐπιστραφῶν εἰς ὅσους θέλουν ὑποβάλει προσφοράς.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΑΝΕΙΑ	ΕΙΣ ΛΙΡΑΣ ΑΓΓΛΙΑΣ	ΣΑΒΒΑΤ.	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ
5% 1881.....	76 1/2	77	77 1/2	73 1/2	73 1/2	73 1/2
5% 1884.....	76 1/2	76 1/2	77 1/2	73 1/2	73 1/2	73 1/2
4% 1887.....	63	63	63	59 1/2	59 1/2	59 1/2
4% 1888.....	59 1/2	59 1/2	59 1/2	59	59	59
5% 1890.....	72 1/2	72 1/2	72 1/2	72 1/2	72 1/2	72 1/2
5% 1893.....	72	72	72	72	72	72
4% 1902.....	81	81	82	81	81	81
5% 1907.....	86	86	86	86 1/2	86 1/2	86 1/2
4% 1910.....	82	82	82	82	82	82
5% 1914.....	79 1/2	79 1/2	79	80	80	80
7% 1924.....	101 1/2	101 1/2	101 1/2	102	102	102
6% 1928.....	92 1/2	92 1/2	92 1/2	92 1/2	92 1/2	92 1/2
Κτηματικής...	97 1/2	97 1/2	98 1/2	98 1/2	98 1/2	98 1/2
Παραγωγικῶν...	87 1/2	87 1/2	87 1/2	87 1/2	87 1/2	87 1/2
Ἀνταλλαξίμων	102	102	102	101	101	101

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ	ΕΙΣ ΦΡ. ΓΑΛΙΚΑ	ΣΑΒΒΑΤ.	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ
Δάνεια 1914...	—	—	—	—	—	—
Ἀθηνῶν...	341	341	344	340	335	335
Ἀνατολῆς...	200	200	196	191	186	186
Οἶνων...	7	7	7	7	8	8
Λαθῶν...	110	110	109	111	111	111
Ἡλεκτρικῆς...	225	225	243	236	236	236
Σ. Θεσσαλίας...	—	—	—	—	—	—
Σ. Π. Α. Π.	—	—	—	—	—	—

ΑΓΟΡΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

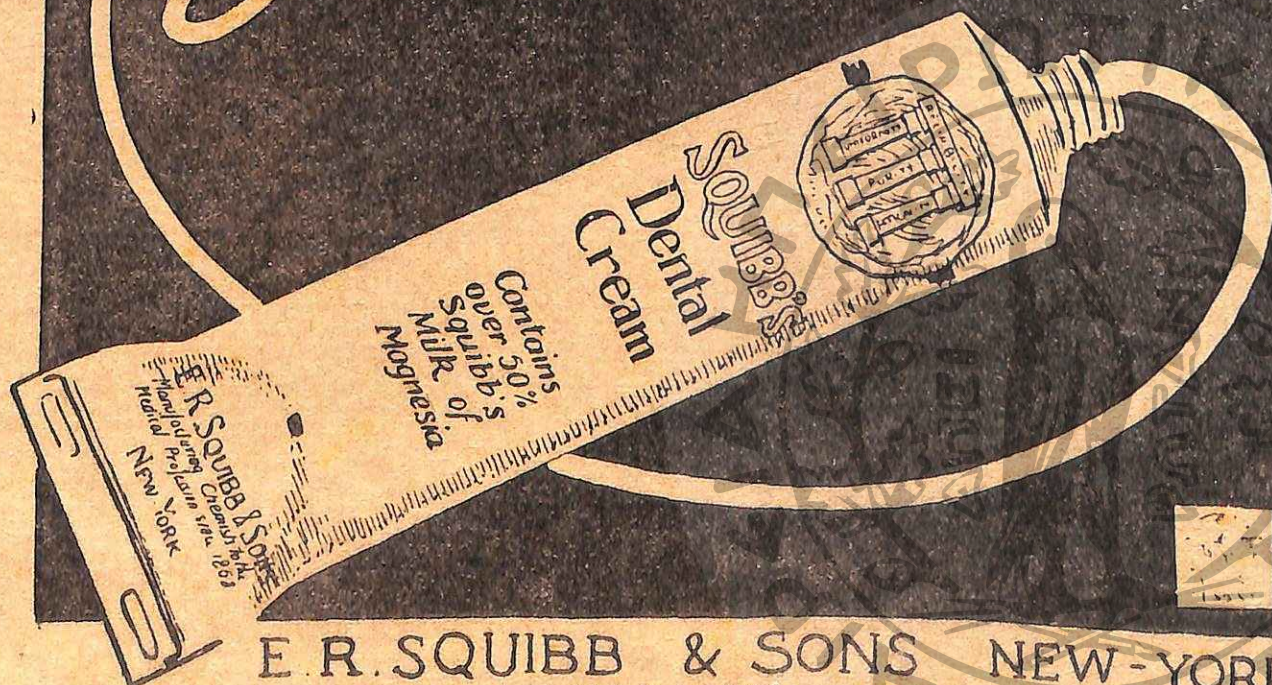
		ΑΓΟΡΑΙ																	
ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ	ΕΙΔΟΣ	ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ					ΛΟΝΔΙΝΟΥ					Ν. ΥΟΡΚΗΣ							
		ΠΑΡΑΣ.	ΣΑΒΒ.	ΔΕΥΤ.	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ.	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣ.	ΣΑΒΒ.	ΔΕΥΤ.	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ.	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣ.	ΣΑΒΒ.	ΔΕΥΤ.	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ.	ΠΕΜΠΤΗ
"Ιούλιος	Βάμβαξ "Αμερικῆς...	7.10	7.12	7.19	7.14	6.99	6.96							13.71	13.52	13.59	13.46	13.57	13.30
"Οκτώβ.	"	6.94	7.00	7.02	6.98	6.96	7.02							13.38	13.22	13.26	13.25	13.56	13.50
Νοέμβρ.	Βάμβαξ Αιγύπτου...																		
"Οκτώβ.	"άνω "							8 -	8 1/2	8 -	8 1/2	8 1/2	8 -	7.15	7.16	—	7.06	7.01	6.70
Σεπτέμβριος	Καφές							5 1/2	5 1/2	6 -	5 1/2	5 1/2	5 1/2	1.39	1.42	—	1.35	1.35	1.30
Μάιος	Ζάχαρις																		
"	"άκατέργαστος																		
"Ιούλιος	Σίτος	6 11/16	7 0/16	7 1 1/8	6 10/16	2 3/4	7 1 1/4							91 9/16	92 -	90 1/16	89 1/16	95 -	95 1/16
"Οκτώβ.	"ίτος	7 1 9/16	7 3/16	7 3 1/4	7 1 5/16	4 1/2	7 3 5/16							95 5/16	95 3/16	94 1/16	93 1/16	100 9/16	101 1/16
"Ιούλιος	Σικάγου													97 7/16	98 -	96 3/16	95 -	—	101 1/16
Σεπτέμβριος	"													101 3/16	102 1/16	1 01 -	99 3/4	—	102 1/16
"Ιούλιος	Winnipeg																		
"Οκτώβ.	"																		
"Ιούλιος	Καουτσούκ							6 1/16	6 1/16	6 3/16	6 1/4	6 1/4	6 1/4						
Μάιος	"Αραβόσιτος							138 35/16	139 15/16		138 15/16	137 15/16	138 15/16	68 1/4	68 3/4	68 -	66 7/8	68 -	68 1/4
31-μηνών	Κασσίτερος																		

ΣΚΟΥΪΜΠ

Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ
ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ
ΘΑΥΜΑ

Squibb's

E. R. SQUIBB & SONS NEW-YORK
ΜΟΝΟΙ ΕΙΣΑΓΟΓΕΙΣ Ι.Χ. ΠΑΠΑΤΖΗΜΑΣ Κ ΣΙΑ - ΣΤΑΔΙΟΥ 4